

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2009

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2009

Ljubljana, april 2009

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Boštjan Vasle, direktor

Glavna urednica: mag. Mateja Peternelj

Prispevke so pripravili:

mag. Marijana Bednaš (povzetek); Matej Adamič, mag. Jure Brložnik (predpostavke mednarodnega okolja); mag. Barbara Ferk, Jasna Kondža, Janez Kušar, mag. Jože Markič (gospodarska rast, temeljni agregati povpraševanja); Marjan Hafner, Katarina Ivas, mag. Rotija Kmet Zupančič, mag. Mateja Kovač, Janez Kušar, Tina Nenadič, dr. Ana Murn, Jure Povšnar, Eva Zver (gibanja dodane vrednosti); Saša Kovačič, mag. Ana Tršelič Selan (plače); Tomaž Kraigher (zaposlenost, brezposelnost); Slavica Jurančič (cenovna in stroškovna konkurenčnost); mag. Jože Markič (tekoči račun plačilne bilance); Miha Trošt (inflacija); Ivanka Zakotnik (nacionalni računi, varčevanje); Branka Tavčar (nacionalni računi); mag. Marko Glažar, Urška Lušina (napovedi dinamičnega faktorskega modela); Maja Ferjančič (ocena uspešnosti napovedi)

Uredniški odbor: Lidija Apohal Vučkovič, mag. Marijana Bednaš, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Janez Kušar, mag. Mateja Peternelj, mag. Boštjan Vasle

Izdelava grafiknov: Marjeta Žigman

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

Računalniška postavitev: Ema Bertina Kopitar

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno. Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

Povzetek.....	3
Gospodarska gibanja v letu 2008	9
Gospodarska rast	9
Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih	10
Inflacija	11
Plače.....	13
Zaposlenost in brezposelnost	13
Cenovna in stroškovna konkurenčnost	14
Tekoči račun plačilne bilance	15
Napoved gospodarskih gibanj v letih 2009-2011	16
Predpostavke pomladanske napovedi	16
Gospodarska rast	18
Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih	22
Inflacija	24
Plače.....	25
Zaposlenost in brezposelnost	26
Cenovna in stroškovna konkurenčnost	27
Tekoči račun plačilne bilance	27
Ocena uspešnosti napovedi UMAR	29
Statistična priloga	31
Okvir	
Okvir 1: Gibanje temeljnih agregatov nacionalnih računov v letih 2009 in 2010	21

Povzetek

V letu 2009 prvič po letu 1992 pričakujemo realni padec BDP (-4,0 %), ki bo posledica vedno močnejših negativnih vplivov mednarodne finančne in gospodarske krize. Že v lanskem zadnjem četrtletju se je gospodarska aktivnost v Sloveniji zaradi naglega upada izvoza in investicij zmanjšala prvič v zadnjih šestnajstih letih. Ob poslabševanju gospodarskih razmer v mednarodnem okolju in upadu tujega povpraševanja so se negativni izvozni trendi v prvih letošnjih mesecih še nekoliko poglobili, povečana negotovost in težave s financiranjem pa so vplivali tudi na znižanje gradbene aktivnosti. Zaradi vedno močnejših vplivov finančne krize na realne tokove blaga in storitev po celem svetu se napovedi mednarodnih institucij poslabšujejo že od lanskega septembra, ko se je svetovna finančna kriza začela poglobljati. V času od priprave Ažurirane jesenske napovedi decembra 2008 se je napoved gospodarske rasti v evrskem območju znižala za več kot 3,5 odstotne točke, tako da se za letošnje države v povprečju pričakuje 4,1-odstotni realni padec BDP s precejšnjim tveganjem, da bi lahko prišlo do še globlje recesije. Do še večjih popravkov navzdol glede na predpostavke v decembrski ažurirani jesenski napovedi pa je prišlo pri napovedih gospodarske rasti v državah izven EU, ki so naše pomembne trgovinske partnerice in kamor izvozimo več kot četrtno skupnega blagovnega izvoza. Če je decembra še kazalo, da finančna kriza teh držav ne bo močno prizadela, zadnji podatki in napovedi kažejo, da bo tudi tu letos prišlo do recesije.

Močan upad tujega povpraševanja in omejene možnosti financiranja so tako ključni razlog za znižanje napovedi gospodarske rasti za leto 2009 z 1,1 % na -4,0 %. V večini dejavnosti zasebnega sektorja letos tako pričakujemo znižanje dodane vrednosti, najgloblji padec bo v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu. Ključni omejitveni dejavnik pri proizvodnji bo nizko povpraševanje, tako tuje kot domače, sprejeti protikrizni ukrepi pa predvsem blažijo težave, s katerimi se podjetja soočajo pri tekočem financiranju. Razmere v mednarodnem gospodarskem okolju, zaradi velike izvozne odvisnosti Slovenije relativno močnejše kot v nekaterih velikih državah vplivajo tudi na investicijske odločitve podjetij nakupu opreme in strojev ter na poslovanje predelovalnih in tržnih storitvenih dejavnosti, ki so vpete v mednarodne tokove. Zato je upočasnitev gospodarske rasti v Sloveniji glede na lansko leto relativno še nekoliko večja kot v povprečju evrskega območja. Poleg tega letos po visokih doseženih ravneh v preteklih letih in težavah s financiranjem ne pričakujemo povečanja infrastrukturnih investicij, z izjemo energetskih, upadla naj bi tudi gradnja stanovanjskih in poslovnih stavb.

Ob tako zaostrenih gospodarskih razmerah pričakujemo letos tudi poslabšanje gibanj na trgu dela, kjer od oktobra lani ponovno raste število brezposelnih. Za letošnje tako pričakujemo, da bo število oseb v delovnem razmerju upadlo za več kot 4 %, padec pa bi bil lahko še večji, če se v začetku leta ne bo začel izvajati ukrep za subvencioniranje polnega delovnega časa. Zaradi znižanja zaposlenosti se bo stopnja anketne brezposelnosti povečala s 4,4 na

6 %, stopnja registrirane brezposelnosti pa s 6,7 na 8,9 %, kar pomeni, da bi se število registriranih brezposelnih ob koncu letošnjega leta približalo 100.000. Upad gospodarske aktivnosti bo vplival tudi na gibanje plač v zasebnem sektorju, kjer se bo rast bruto plače izrazito upočasnila (na 0,1 %). Napoved predpostavlja, da bodo podjetja letos skušala premoščati težave z racionalizacijo poslovanja in kljub težnji po ohranitvi delovnih mest tudi z zmanjšanjem števila zaposlenih, predvsem nižje kvalificiranih, kar bo relativno manj upočasnilo rast bruto plače na zaposlenega, kot bo upadla gospodarska aktivnost. Bistveno manjša kot lani bodo tudi izredna izplačila ob koncu leta. V javnem sektorju bo realna rast bruto plače na zaposlenega zaradi procesa odprave plačnih nesorazmerij v povprečju leta razmeroma visoka (6,2 %), k čemur pa bosta glavnino prispevala vpliv visoke rasti plač iz lanskega leta in že izvedeno januarsko izplačilo druge četrtine. Zaostrena gibanja na trgu dela bodo vplivala tudi na padec zasebne potrošnje. Čeprav predvidevamo, da bo rast razpoložljivega dohodka pozitivna, predvsem zaradi vpliva visoke rasti plač v javnem sektorju in povečanih socialnih transferov, se bo zaradi negotovosti letos precej povečala nagnjenost gospodinjstev k varčevanju in odlaganju večjih nakupov, zlasti trajnih dobrin, zato bo obseg potrošnje gospodinjstev letos realno manjši kot lani.

Realno se bo v letošnjem letu povečala le državna potrošnja, ki upošteva sprejeti rebalans državnega proračuna za leto 2009, sprejete načrte zdravstvene in pokojninske blagajne in napovedi občinskih proračunov. Najbolj se bodo realno povečale podpore socialne varnosti v naravi, deloma kot finančna posledica ukrepov, sprejetih pred volitvami v drugi polovici leta 2008 (subvencije za malico dijakov, brezplačen vrtec za drugega in naslednje otroke v vrtcu), deloma kot posledica znatne realne rasti izdatkov za zdravila. Realna rast vmesne potrošnje države se bo glede na leto 2008 sicer nekoliko umirila, vendar bo ostala relativno visoka. Realno povečanje sredstev za zaposlene pa bo letos, ko se bo znatno umirila rast števila zaposlenih v javni upravi, razmeroma majhno.

Za leto 2009 pričakujemo, da se bo inflacija nadalje umirjala, k čemur bodo prispevale nizke cene nafte in drugih primarnih surovin ter umirjena rast cen hrane, na upočasnjeno rast cen pa bo vplival tudi upad gospodarske aktivnosti. V prvi polovici leta je možen tudi znaten nihaj inflacije navzdol, ki bo predvsem posledica učinka osnove, to je visoke rasti cen nafte na svetovnem trgu v prvi polovici lanskega leta. Proti koncu leta pa bi se stopnje rasti cen življenjskih potrebščin ponovno povišale predvsem zaradi delovanja učinka osnove v nasprotni smeri kot v prvi polovici leta. Pomladanska napoved medletne inflacije ob koncu leta 2009 je 1,4 %, v povprečju leta pa bo znašala 0,4 %.

Leta 2010 bo ob predpostavki umirjanja recesije v mednarodnem okolju gospodarstvo zabeležilo rahlo pozitivno realno rast v višini 1,0 %, pri čemer bi se postopno povišala rast oziroma zmanjšal padec vseh

agregatov potrošnje, prav tako se bo ponovno začela krepiti rast dodane vrednosti v dejavnostih, sprva izvozno usmerjenega dela gospodarstva, ki mu bodo sledile tržne storitve. Zaradi velike izvozne odvisnosti slovenskega gospodarstva in vpetosti v mednarodne finančne in gospodarske tokove pa bo oživljanje domače gospodarske rasti ključno odvisno od gibanj v mednarodnem gospodarskem okolju in učinkovitosti ukrepov ekonomskih politik na evropski in svetovni ravni. Evropske države so za omilitev finančno-gospodarske krize že sprejele različne programe ukrepov, v skladu s smernicami Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, ki je smernice za oblikovanje kratkoročnih protikriznih ukrepov, ki so hkrati skladni z dolgoročnimi cilji in že načrtanimi strukturnimi reformami v okviru Lizbonske strategije. V skladu z njimi so posamezne države že lani sprejele svoje programe ukrepov, ki jih letos še dopolnjujejo glede na zaostrovanje gospodarskih

razmer. Tudi v ZDA je vlada za aktivno reševanje krize sprejela obsežen fiskalni program in ukrepe za oživitev delovanja finančnega sistema. Glede na trenutne razmere ni mogoče z zanesljivostjo oceniti, kdaj in v kakšnem obsegu bodo sprejeti ukrepi začeli učinkovati. Od njihove implementacije in učinkovitosti pa bo ključno odvisno, kako hitro bo možno doseči obrat recesijskih tendenc in ponovni zagon gospodarske rasti. Ocene mednarodnih inštitucij za zdaj še kažejo, da je negotovost glede razsežnosti, globine in trajanja krize še velika. Zato so tudi tveganja, da bo rast v mednarodnem okolju še nižja od predpostavljene v osnovnem scenariju, večja od možnosti, da bo kriza kratkotrajnejša. Tveganja za uresničitev pomladanske napovedi gospodarske rasti v Sloveniji za obdobje 2009-2011 ostajajo zato izjemno visoka in so neenakomerno porazdeljena v smeri nižje rasti od napovedane.

Pomladanska napoved glavnih makroekonomskih agregatov in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo

Realne stopnje rasti v % (kjer ni drugače navedeno)

	2008	2009		2010		2011
		Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Pomladanska napoved (mar. 2009)
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	3,5	1,1	-4,0	3,1	1,0	2,7
BDP v mio EUR (tekoče cene)	37.126	38.905	36.598	41.435	37.427	39.266
INFLACIJA (XII/XII predhodnega leta, v %)	2,1	3,0	1,4	3,0	2,2	3,0
INFLACIJA (I–XII/I–XII povprečje leta, v %)	5,7	1,1	0,4	3,0	1,6	2,6
deflator BDP, v %	4,0	2,9	2,7	3,3	1,2	2,1
razmerje USD/EUR	1,47	1,27	1,27	1,27	1,27	1,27
ZAPOSLENOST po SNA, rast v %	2,9	-1,3	-5,4	0,3	-1,7	-0,4
STOPNJA REGISTRIRANE BREZPOSELNOSTI (%)	6,7	7,7	8,9	8,1	10,3	10,2
STOPNJA BREZPOSELNOSTI - ILO (%)	4,4	5,2	6,0	5,4	7,0	7,0
PRODUKTIVNOST (BDP na zaposlenega), rast v %	0,6	2,5	1,5	2,8	2,8	3,1
BRUTO PLAČA NA ZAPOSLENEGA	2,5	3,9	2,2	3,3	2,6	1,6
IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	3,3	1,5	-8,6	4,8	1,7	5,4
- izvoz proizvodov	1,0	1,3	-10,2	4,1	1,0	4,9
- izvoz storitev	13,9	2,4	-2,1	7,5	4,4	7,0
UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	3,5	0,5	-10,3	5,3	1,6	5,2
- uvoz proizvodov	3,4	0,1	-11,5	5,3	1,1	5,0
- uvoz storitev	4,5	3,1	-2,6	5,5	4,3	6,1
SALDO tekočega računa plačilne bilance (v mio EUR)	-2.180	-1.630	-809	-1.717	-1.311	-1.528
- delež v BDP v %	-5,9	-4,2	-2,2	-4,1	-3,5	-3,9
INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	6,2	-2,0	-12,0	5,0	1,0	4,0
- delež v BDP v %	28,0	26,5	25,0	26,8	25,1	25,5
ZASEBNA POTROŠNJA	2,2	2,8	-0,6	3,8	1,0	2,0
- delež v BDP v %	52,7	52,5	53,2	52,7	53,4	53,3
DRŽAVNA POTROŠNJA	3,7	2,2	3,2	2,6	3,8	3,2
- delež v BDP v %	17,9	18,9	19,6	19,2	20,8	21,1

Vir podatkov: SURS, BS, napovedi UMAR.

Izhodišča pomladanske napovedi gospodarskih gibanj za obdobje 2009–2011

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj temelji na ekspertnih ocenah UMAR, katerih ključna izhodišča so: (i) podatki o bruto domačem proizvodu, temeljnih agregatih nacionalnih računov in zaposlenosti, objavljeni 9. marca 2009 (SURS); (ii) razpoložljivi statistični podatki o tekočih gospodarskih gibanjih; (iii) podatki o gospodarski rasti v mednarodnem okolju v letu 2008; (iv) napovedi mednarodnih institucij o gospodarskih gibanjih v najpomembnejših trgovinskih partnericah; (v) prevladujoča pričakovanja mednarodnih institucij glede gibanja cen nafte in ostalih surovin ter menjalnega razmerja med evrom in dolarjem; (vi) rezultati dinamičnega faktorskega modela in drugih ekonometričnih modelov, razvitih za podporo napovedovanju; (vii) posvetovanje z drugimi ustanovami, ki pripravljajo napovedi za Slovenijo.

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj izhaja iz uveljavljenih oziroma sprejetih ukrepov ekonomskih politik. Upošteva učinke prvega in drugega svežnja ukrepov za blažitev posledic finančne in gospodarske krize, med njimi že uzakonjenih sprememb pri trošarinskih dajatvah na naftne derivate, ne vključuje pa morebitnih prihodnjih povišanj trošarin. Napoved tekoče in investicijske potrošnje države v letih 2009 upošteva rebalans državnega proračuna za leto 2009, kot ga je potrdila Vlada februarja letos.

V poročilu smo upoštevali podatke in informacije, dostopne do zaključka redakcije konec marca 2009.

pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2009

Ta stran je prazna namenoma

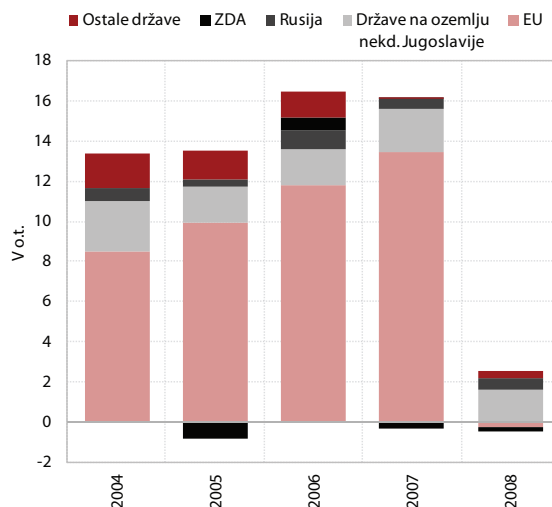
Gospodarska gibanja v letu 2008

Gospodarska rast

Ob močnem poslabšanju mednarodne konjunktore v drugem polletju je bila upočasnitev gospodarske rasti v letu 2008 na 3,5 % večja od pričakovane. Gospodarska aktivnost se je po visoki rasti v letu 2007 (6,8 %) nekoliko umirila že v prvi polovici lanskega leta, vendar je pri 5,5 % še ostala na razmeroma visoki ravni. Do večjega umirjanja je prišlo v tretjem četrtletju, v zadnjem četrtletju pa je bil zabeležen realni upad BDP na medletni ravni za 0,8 %, prvič po drugem četrtletju leta 1993. Glavna razloga za občutnejšo upočasnitev realne rasti BDP sta bila bistveno nižja rast izvoza in investicij, ki pa sta ostala najpomembnejša dejavnika gospodarske rasti. Znatno nižja je bila tudi rast končne domače potrošnje, predvsem zaradi skromnejše rasti zasebne potrošnje, medtem ko je bila rast državne potrošnje bistveno višja kot leto prej. Na pešanje gospodarske aktivnosti sta pomembno vplivala padec naročil in manjša razpoložljivost kreditov, močno so se poslabšali tudi kazalci zaupanja podjetij in potrošnikov zaradi poglobljanja mednarodne finančne krize. Ob hitrem poslabševanju gospodarskih razmer proti koncu leta je bila realna rast BDP v primerjavi z ažurirano jesensko napovedjo nižja za 0,6 o. t.

Rast izvoza se je ob izrazito umirjenem tujem povpraševanju v razmerah globalne finančne krize lani močno upočasnila. Izvoz blaga in storitev, ki je po letu 2004 pospešeno naraščal in dosegal nad 10-odstotno rast, se je zaradi naglega padca naročil zlasti v zadnjem četrtletju leta 2008 realno povečal le za 3,3 %. Blagovni izvoz je bil glede na leto prej višji za 1,0 %. Rast se je upočasnjevala že od zadnjega četrtletja leta 2007 kot posledica bolj umirjenega tujega povpraševanja, povezanega z gospodarskim ohlajanjem v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah v EU. Ob hitrem poslabševanju razmer v mednarodnem okolju v drugi polovici leta se je začela rast izvoza pospešeno upočasnjevati. V zadnjem četrtletju je blagovni izvoz prvič po letu 1993 realno upadel, in sicer za skoraj 10 %. Izvoz v članice EU je bil lani nižji kot leto prej. V strukturi po proizvodih je k skupni rasti blagovnega izvoza večinoma prispevala rast medicinskih in farmacevtskih izdelkov, strojev za avtomatsko obdelavo in specializiranih strojev za posamezne industrijske panoge. Prispevek izvoza cestnih vozil je bil po izjemno visoki rasti v letu 2007 lani negativen. Še večjo upočasnitev rasti skupnega izvoza je ublažila 13,9-odstotna rast izvoza storitev, ki se je v primerjavi z letom prej nekoliko upočasnila, a je bila še vedno relativno visoka. K rasti je lani največ prispevala rast potovanj, cestnega transporta in ostalih poslovnih storitev (operativni zakup, posredovanje, razne poslovne, profesionalne in tehnične storitve).

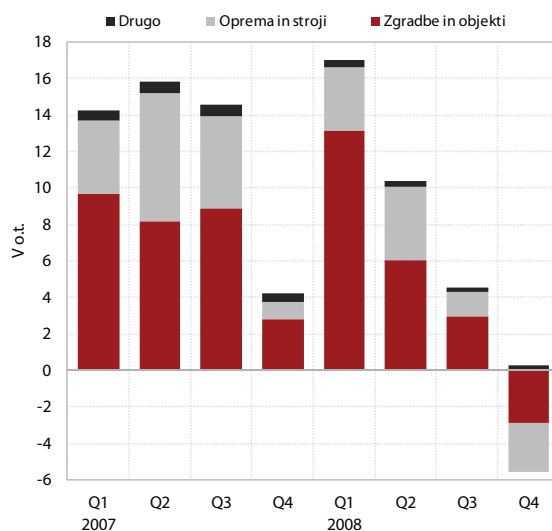
Slika 1: Prispevki držav oziroma regionalnih skupin k rasti blagovnega izvoza v obdobju 2004–2008, v o. t.

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.

V lanskem letu je prišlo do znatne umiritve investicijske dejavnosti, predvsem v drugem polletju kot posledica vplivov mednarodne finančne krize. Realna rast investicij v osnovna sredstva se je upočasnila na 6,2 % (leta 2007 11,9 %). Infrastrukturalne investicije (tudi gradnja avtocest) so se lani ponovno okrepile. Povečale so se tudi investicije v nova stanovanja (za 5,9 %), investicije v nestanovanjske stavbe pa so po naši oceni ostale na približno enaki ravni kot leto pred tem. Investicijska aktivnost se je občutneje umirila v tretjem četrtletju, in sicer pri investicijah v zgradbe in objekte ter tudi v opremo in stroje zlasti kot posledica nizke izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti. Proti koncu leta so poslovne investicije upadle v povezavi

Slika 2: Prispevek komponent k rasti bruto investicij v osnovna sredstva v obdobju 2007–2008, v o. t.

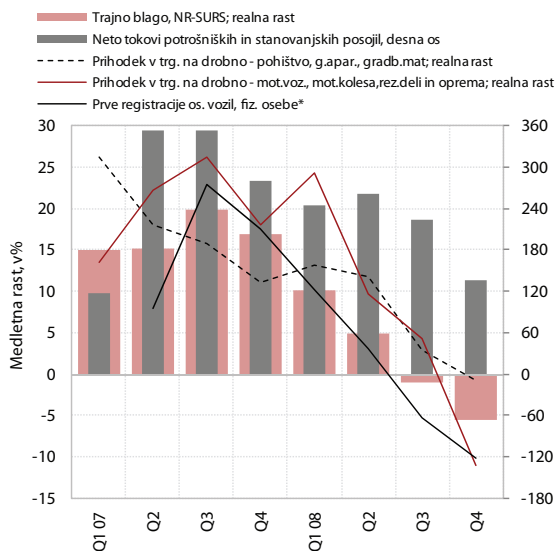

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.

s poslabšanimi razmerami v mednarodnem okolju in omejenimi možnostmi financiranja zaradi finančne krize. Investicije v opremo in stroje so se lani tako povečale najmanj v zadnjih petih letih (za 3,5 %).

Rast zasebne potrošnje se je lani močno upočasnila, povečalo pa se je varčevanje gospodinjstev. Z 2,2-odstotno rastjo je bila zasebna potrošnja lani bistveno nižja kot leto prej (5,0 %). Upočasnitev je bila izrazita predvsem zaradi manjšega trošenja za trajne dobrine, deloma pa tudi zaradi razlike med trošenjem rezidentov v tujini in trošenjem tujcev pri nas¹. Rast prihodka v trgovini s trajnimi dobrinami² se je začela hitro umirjati v drugi polovici leta in je bila ob koncu leta že negativna (gl. Slika 3). V tretjem četrtletju so fizične osebe prvič po dveh letih registrirale manj novih osebnih vozil kot v enakem obdobju predhodnega leta. To je bilo posledica večje previdnosti potrošnikov zaradi poslabšanih gospodarskih razmer, ki se je odražala v vse manjšem optimizmu potrošnikov. Glede na vse bolj skromno trošenje ob nadaljnji rasti razpoložljivega dohodka v drugi polovici leta ocenjujemo, da se je lani precej okrepiło varčevanje gospodinjstev, ki je bilo proti koncu leta tudi že previdnostnega značaja. Tako se je začelo umirjati tudi zadolževanje, najbolj na področju potrošniških posojil.

Slika 3: Trošenje prebivalstva za trajne dobrine v obdobju 2007–2008, v %

Vir podatkov: SURS, MNZ-DUNZ.

Opomba: NR - nacionalni računi; * Podatki so na voljo od marca 2006.

¹ Trošenje rezidentov v tujini se prišteje, trošenje tujcev pri nas pa odšteje od trošenja na domačem trgu. Njegov pokazatelj je lahko rast prihodka v celotni trgovini na drobno, ki je bila kljub znatno nižji rasti potrošnje lani celo višja kot leta 2007 (trgovina na drobno skupaj z vozili in gorivi; samo trgovina na drobno gl. Slika 2)

² Skupini: 50.1+50.3+50.4 Motorna vozila, motorna kolesa, rezervni deli in oprema ter 52.44+52.45+52.46 Pohištvo, gospodinjstvi aparati, gradbeni material (specializirane prodajalne).

Rast državne potrošnje je bila lani bistveno višja kot leto prej. Realna rast državne potrošnje se je okrepila z 2,5 % na 3,7 %. K temu je prispevala višja rast sredstev za zaposlene zaradi povečanja števila zaposlenih v javnem sektorju. Glede na predhodno leto se je močneje povečala tudi rast izdatkov za materialne stroške, ki je bila povezana s predsedovanjem Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta. Znatno so se povečali še odhodki za zdravila in izdatki za druge socialne transferje v naravi zaradi ukrepov, ki so bili sprejeti maja lani (regresiranje prevozov, prehrane, stanarin, ipd. ter na novo uvedena prehrana dijakov in doplačila v vrtcih).

Uvozna dejavnost se je precej umirila ob upočasnjevanju izvozne aktivnosti in investicij ter skromnejši zasebni potrošnji. Uvoz blaga in storitev se je lani realno povečal za 3,5 %. 3,4-odstotna rast blagovnega uvoza je bila posledica izrazite umiritve v drugi polovici leta, po močnem upadu v zadnjem četrtletju, zlasti uvoza blaga iz držav EU, ki predstavlja 80 % celotnega blagovnega uvoza. V strukturi po proizvodih je k skupni rasti blagovnega uvoza lani najbolj prispevala rast uvoza nafte in derivatov in specializiranih strojev za posamezne industrijske panoge. Prispevek uvoza cestnih vozil je bil, podobno kot pri izvozu, negativen. Tudi rast uvoz storitev je bila s 4,5 % lani bistveno nižja kot leto prej (19,7 %). V prvem polletju je uvoz storitev še močno naraščal, v drugi polovici leta pa je nekoliko upadel. K rasti je večinoma prispevala rast ostalih poslovnih storitev (posredovanje in razne poslovne, profesionalne ter tehnične storitve).

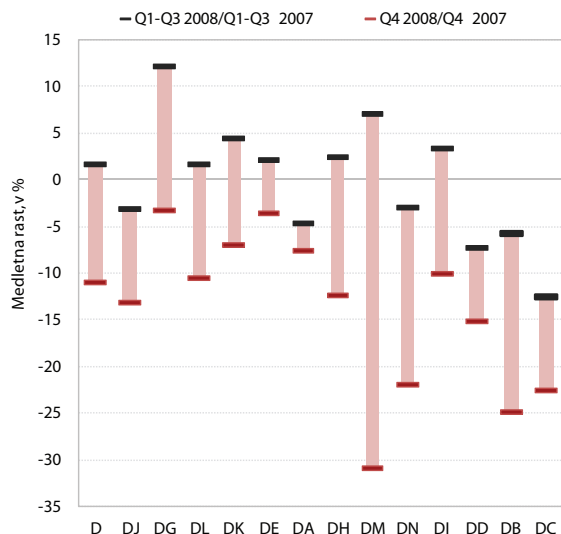
Ob hitrejši umiritvi uvozne dejavnosti od izvozne se je negativen prispevek neto izvoza h gospodarski rasti zmanjšal na 0,2 o. t. (leta 2007 -1,3).

Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih

Rast dodane vrednosti se je leta 2008 močno upočasnila predvsem zaradi močnega umirjanja aktivnosti v najbolj izvozno naravnanim delu gospodarstva. V primerjavi z letom 2007 se je več kot prepolovila in dosegla 3,2 %. K znižanju rasti je največ prispeval padec dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, močno pa se je upočasnila tudi skupna rast dodane vrednosti tržnih storitev. Rast v gradbeništvu je bila v povprečju leta še na visoki ravni predhodnega leta, vendar se je ob koncu leta močno umirila. V primerjavi z letom prej se je okrepila le rast dodane vrednosti javnih storitev.

Dodana vrednost predelovalnih dejavnosti je bila ob močni upočasnitvi rasti tujega povpraševanja in posledično domačega blagovnega izvoza lani realno za 1,5 % nižja kot leto pred tem. Po skromni rasti v prvi polovici leta (2,5 %) se je v tretjem četrtletju na medletni ravni rahlo znižala, v zadnjem četrtletju pa je bila že 10,5 % pod ravno enakega obdobja v predhodnem letu. Medčetrtletno (desezonirano) se je rast dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti začela upočasnjevati konec leta 2007, v zadnjem trimesečju 2008 pa je bila

Slika 4: Rast obsega industrijske proizvodnje predelovalnih dejavnosti, medletna v %

Vir podatkov: SURS, preračuni Umar.

Opomba: Podpodročja so razvrščena po obsegu industrijske proizvodnje.

drugo četrtnje zapored negativna (-10,1 %). Leta 2008 so najvišji padec obsega proizvodnje zabeležile zmerno izvozno usmerjene nizko tehnološko zahtevne dejavnosti (usnjarska, tekstilna, lesna in pohištvena industrija), kjer je proizvodna aktivnost že v prvi polovici lanskega leta padla pod raven izpred leta dni. Negativna gibanja na mednarodnih trgih so se proti koncu leta še stopnjevala. V zadnjem četrtnju 2008 se je prihodek od prodaje na vseh trgih močno znižal³, posledično pa je bil tudi obseg proizvodnje v vseh panogah predelovalnih dejavnosti že nižji od ravni, dosežene pred letom dni. Največje krčenje obsega proizvodnje (31-odstotno) je bilo v zadnjem četrtnju v proizvodnji vozil in plovil, kjer je bila do tedaj izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti na zelo visoki ravni. Najmanjši padec je bil v kemični, prehrabeni in papirni industriji, to je v panogah, ki so po naši oceni manj odvisne od cikličnih gibanj.

Umiritev rasti dodane vrednosti v gradbeništvu v zadnjem trimesečju leta 2008 je bila posledica znižanja aktivnosti v gradnji stavb in močne upočasnitve rasti v gradnji infrastrukturnih objektov. Po visoki rasti v začetku leta in upočasnitvi v drugem in tretjem četrtnju se je rast dodane vrednosti gradbeništvu v zadnjem četrtnju močno umirila⁴ (3,1 % medletno). Zaradi relativno ugodnih gibanj v prvih treh četrtnjih pa sta se tako rast dodane vrednosti (14,1 %) kot rast vrednosti opravljenih gradbenih del (15,1 %) v povprečju leta 2008 ohranili na razmeroma visoki ravni predhodnega leta. V zadnjem četrtnju je prišlo do poslabšanja v

vseh segmentih gradbeništvu, pri čemer se je v gradnji inženirskih objektov in stanovanj⁵ rast vrednosti opravljenih gradbenih del umirila, v nestanovanjski gradnji pa se je padec še poglobil.

Ob pospešenem krčenju industrijske proizvodnje in manj intenzivni gradbeni dejavnosti ob koncu leta se je lani upočasnila tudi rast dodane vrednosti tržnih storitev. S 4,5 % je bila približno dvakrat nižja kot leta 2007. K znižanju skupne rasti dodane vrednosti tržnih storitev je največ (1,4 o. t.) prispevala umiritev rasti dodane vrednosti poslovnih storitev, ki je po naši oceni tesno povezana z domačo industrijsko in gradbeno konjunkturo. Iz istega razloga se je nekoliko znižala tudi rast dodane vrednosti prometa, skladiščenja in zvez. Trgovska aktivnost se je izraziteje umirila v zadnjem četrtnju, deloma zaradi neugodnih gibanj v trgovini na debelo, ki je precej odvisna od domače proizvodne aktivnosti in gradbeništvu, deloma pa zaradi znižanja prihodka v trgovini z motornimi vozili. Dodana vrednost dejavnosti gostinstva je po zelo visoki rasti leta 2007 lani ob nižjem številu prenočitev tujih turistov ostala zgolj na ravni predhodnega leta. V finančnem posredništvu se rast dodane vrednosti leta 2008 še ni bistveno upočasnila, kar je bilo predvsem posledica visokih medbančnih obrestnih mer, zaradi česar se je medletna rast neto obrestnih prihodkov ohranila na razmeroma visoki ravni.

Realna rast dodane vrednosti javnih storitev se je po dveh letih umirjanja lani precej okrepila (na 2,7 %). Višja rast dodane vrednosti v primerjavi z letoma 2006 in 2007 je bila dosežena v vseh dejavnostih javnih storitev in je bila povezana z relativno visoko rastjo zaposlenosti.

Inflacija

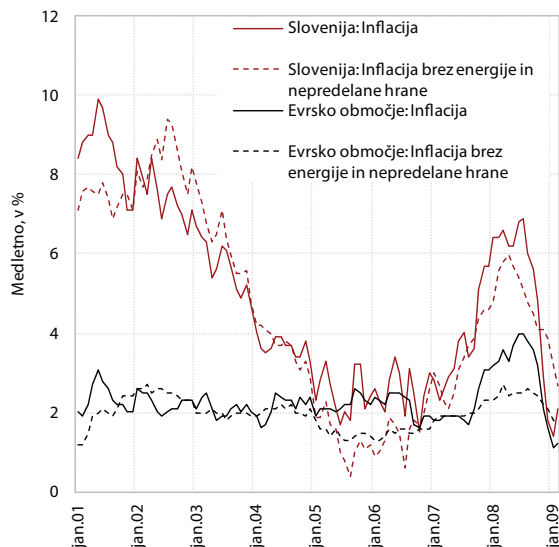
Medletna inflacija se je z visokih ravni v prvi polovici leta do konca leta zelo upočasnila, z odlogom pa se je začela umirjati tudi povprečna inflacija. V prvi polovici lanskega leta se je rast cen življenjskih dobrin na medletni ravni gibala med 6 in 7 %, a se je do decembra znižala na 2,1 %. Zniževati se je začela tudi povprečna inflacija, vendar je bila zaradi visokih stopenj v prvi polovici leta s 5,7 % višja kot leto prej (3,6 %). Inflacijska dinamika je bila pod vplivom cenovnih šokov na svetovnih trgih surovin podobna kot v celotnem evrskem območju⁶ (gl. Sliko

⁵ Pri interpretaciji podatka o vrednosti del v stanovanjski gradnji je treba opozoriti, da v te podatke niso vključena manjša podjetja, ki po naših ocenah večji del svoje aktivnosti opravijo v gradnji stanovanjskih stavb.

⁶ Raven inflacije zaradi procesa realne konvergence dolgoročno odstopa od povprečne inflacije v evrskem območju. Po naši oceni znaša dolgoročno ravnotežna raven okoli 3 % in se od srednjeročnega inflacijskega cilja ECB (približno 2 %) razlikuje za pribitek, povezan z gospodarskim dohitevanjem razvitejših držav EMU (t.i. Balassa-Samuelsonov učinek), ki po najnovejših ocenah znaša okoli 1 %.

³ Najbolj na evrskem območju (za 18,5 %).

⁴ Podatki o vrednosti opravljenih gradbenih del kažejo, da je bila rast v zadnjem četrtnju posledica ugodnih gibanj v oktobru, saj je bilo novembra in decembra zabeleženo medletno znižanje.

Slika 5: Merjena in osnovna inflacija v Sloveniji in evrskem območju v obdobju 2001–2008, v %

Vir podatkov: SURS, Eurostat.

5), vendar so se ti zaradi specifičnosti trga v večji meri prenašali v domačo rast cen⁷.

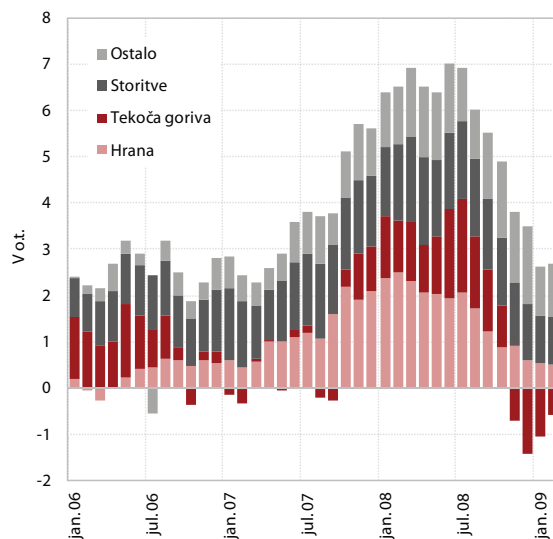
Ključni dejavnik gibanja inflacije so bile cene nafte in hrane. Potem ko je v prvi polovici lanskega leta rast cene nafte poviševala cene tekočih goriv za prevoz in ogrevanje in tako k inflaciji prispevala 1,6 o. t., je do konca leta zaradi znižanja cen nafte na svetovnem trgu njen prispevek postal negativen (-1,4 o. t.)⁸. Podobno je upadanje cen hrane na svetovnih trgih ob umirjanju gospodarske aktivnosti bistveno zmanjšalo prispevek rasti cen hrane k inflaciji (0,6 o. t. ob koncu leta 2008, v primerjavi z 2,1 o. t. leto prej).

Lani se je pospešila rast cen drugih skupin blaga, deloma kot posledica prenašanja preteklih povišanj cen nafte, deloma zaradi vpliva pretekle visoke gospodarske aktivnosti. Druge skupine proizvodov (razen cen hrane in tekočih goriv), ki so leta 2008 predstavljale približno 40 % košarice življenjskih potrebščin, so k inflaciji lani prispevale približno 1,7 o. t. (leta 2007 1 o. t.). Med njimi je bil prispevek višjih cen nekaterih energentov (plin, elektrika, daljinska energija za ogrevanje in trda goriva) predvsem posledica preteklih gibanj cen nafte, ki poleg razmerja EUR/USD oblikujejo cene zemeljskega plina, ta pa določa ceno daljinske energije za ogrevanje. Rast cen pri drugih skupinah blaga (obleka in obutev, alkoholne pijače in tobak, prometna sredstva, stanovanjska oprema) pa je bila po naši oceni povezana z relativno visoko rastjo

pretekle gospodarske aktivnosti. Pri njih je bil trend zmerne poviševanja cen opazen v celotnem letu, tudi ko se je prispevek tekočih goriv in hrane k inflaciji začel zmanjševati. Leta 2008 je rast cen blaga brez energentov in hrane znašala 2,9 % (leta 2007 približno 1,9 %). Prav tako se je v drugi polovici lanskega leta po večletnem poviševanju začela umirjati rast cen storitev. Njen prispevek k inflaciji je znašal 1,2 o. t. (leta 2007 1,5 o. t.).

Tudi osnovna inflacija⁹ se je v drugi polovici leta 2008 začela umirjati. Potem ko je na medletni ravni od junija 2007 naraščala in dosegla vrh julija 2008 (5,1 %), se je v drugi polovici leta 2008 znižala na 3,9 %. Ključni dejavnik poviševanja in umirjanja osnovne inflacije je bilo gibanje rasti cen predelane hrane, ki se je z najvišje ravni 11,3 %, dosežene aprila 2008, umirila na 5,2 % decembra, v manjši meri pa tudi upočasnjevanje rasti cen storitev.

Cene, ki so pod različnimi oblikami regulacije, so se leta 2008 znižale. Skupaj so bile nižje za 7,8 %, pri čemer so cene energentov upadle za 11,9 %, ostale regulirane cene pa so se povišale za 0,4 %. Rast reguliranih cen je tako v skladu z usmeritvami Načrta uravnavanja reguliranih cen za leti 2008 in 2009 zaostala za rastjo prostih cen, ki je po naši oceni znašala 3,6 %.

Slika 6: Prispevki rasti cen k medletni inflaciji v obdobju 2006–2008, v o. t.

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.

⁷ Cene nafte so imele leta 2008 v košarici življenjskih potrebščin v Sloveniji približno 60 % večji delež kot v povprečju evrskega območja. Hitrejša rast cen hrane pa je bila posledica specifičnosti strukture in organizacije trga pri nas.

⁸ Cena nafte Brent se je s povprečno 133 USD/sod julija 2008 do decembra spustila na povprečno 40 USD/sod.

⁹ Indeks cen življenjskih potrebščin brez cen nepredelane hrane in energije.

Plače

V letu 2008 je rast plač po sedmih letih ponovno prehitela rast produktivnosti dela. Bruto plača na zaposlenega se je v letu 2008 povečala nominalno za 8,3 % in realno za 2,5 %. Rast bruto plače v zasebnem sektorju je bila enaka napovedani, v javnem sektorju pa je bila za pol o. t. višja. Rast povprečne bruto plače je prehitela rast produktivnosti dela tako nominalno (za 3,6 o. t.) kot realno (za 1,9 o. t.).

Rast bruto plač v zasebnem sektorju je v prvi polovici leta 2008 zaznamovala predvsem izredna uskladitev osnovnih plač, proti koncu leta pa se je ob zmanjšanju gospodarske aktivnosti izjemno upočasnila. Rast bruto plače na zaposlenega je bila lani v zasebnem sektorju 7,8-odstotna nominalno in 2,0-odstotna realno. V prvi polovici leta 2008 je bila medletna nominalna rast bruto plače v zasebnem sektorju 8,8-odstotna, kar je delno posledica izplačil na podlagi uspešnega poslovanja v preteklem letu, predvsem pa izredne uskladitve osnovnih plač zaradi nepričakovano visoke inflacije v letu 2007¹⁰. Ta uskladitev je imela precej večji učinek na rast plač, kot jo ima redna avgustovska uskladitev izhodiščnih plač in najnižjih osnovnih plač za predvideno inflacijo. V drugi polovici leta je bila medletna rast plač počasnejša (7,0 %), zlasti zaradi izjemne umiritve v zadnjem četrtletju. Izplačevanje trinajstih plač in božičnic je bilo namreč lani ob zmanjševanju gospodarske aktivnosti precej skromnejše kot leto prej. Znižal se je povprečni znesek izrednih izplačil, prejel pa jih je tudi nižji odstotek zaposlenih.

Lanska visoka rast plač v javnem sektorju je predvsem posledica začetka odprave plačnih nesorazmerij v tem sektorju¹¹. Nominalna rast bruto plače na zaposlenega v javnem sektorju je bila v letu 2008 9,7-odstotna, realno pa 3,8-odstotna. V prvem polletju je bila medletna rast plač počasnejša kot v zasebnem sektorju (7,1-odstotna nominalno). Februarja so se plače v javnem sektorju zaradi višje inflacije v letu 2007 od predvidene s poračunom za januar uskladile za 3,4 %, na rast pa je v prvem polletju vplival tudi povečan obseg dela zaradi predsedovanja EU. V drugi polovici leta je medletna rast plač poskočila na 12,3 %. K temu je delno prispevala že redna julijska uskladitev plač¹², v največji meri pa začetek odprave plačnih nesorazmerij avgusta lani. Plače so se najbolj zvišale v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva¹³, kjer so bile določene največje odprave nesorazmerij. K letni rasti plač po dejavnostih so prispevala tudi redna napredovanja.

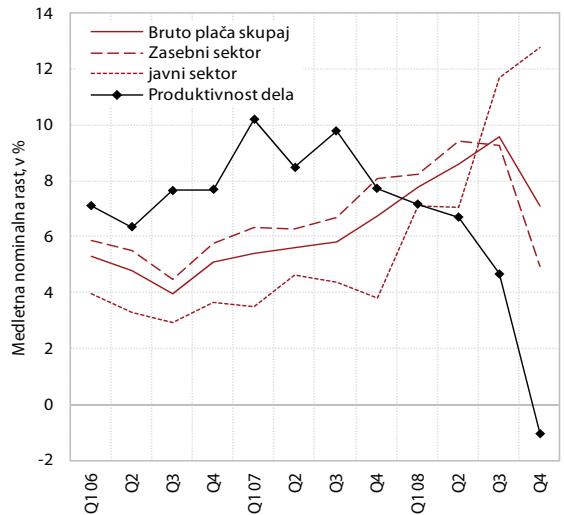
¹⁰ Dogovorjeno v Kolektivni pogodbi o izredni uskladitvi plač za leto 2007 in načinu usklajevanja plač, povračil stroškov in zvezi z delom in drugih osebnih prejemkov za leti 2008 in 2009.

¹¹ Dogovorjeno v Kolektivni pogodbi za javni sektor.

¹² Za 2 % oz. za polovico lanske predvidene inflacije.

¹³ Povprečna nominalna rast bruto plače je bila lani v zdravstvu in v javni upravi 12,2-odstotna (rast plač v javni upravi tudi kot posledica predsedovanja v prvi polovici leta), v izobraževanju in drugih javnih storitvah pa 7,0- oz. 6,4-odstotna.

Slika 7: Bruto plače in produktivnost dela v obdobju 2006–2008, nominalna rast v %

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.

Zaposlenost in brezposelnost

Rast zaposlenosti je leta 2008 ostala na približno enaki ravni kot leto prej, število zaposlenih pa se je šele decembra znižalo bolj, kot je to sezonsko običajno. V lanskem letu se je število zaposlenih še bolj kot leto prej povečalo zaradi večjega zaposlovanja tujcev, ki je predstavljalo okoli 80 % prirasta. Tako je bila rast po anketi o delovni sili, ki tujcev ne zajema, precej nižja kot po ostalih dveh statistikah (gl. Tabelo 1). Zaradi upočasnitve gospodarske rasti, ki ji je umiritev rasti zaposlenosti sledila s precejšnjim zamikom, se je leta 2008 močno znižala rast produktivnosti dela (na 0,6 %, s 3,7 % leta 2007 in povprečno v obdobju 2000–2007). Umirjanje gospodarske aktivnosti v drugi polovici leta 2008 se je najprej odrazilo v zmanjševanju potreb po delavcih in novih zaposlitvah. Število potreb po delavcih in novih zaposlitev se je do konca leta v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta zmanjšalo za dobro petino. V celem letu se je povečalo zaposlovanje tuje delovne sile. Delovnih dovoljenj za tujce je bilo decembra 90.696, 37,3 % več kot leto prej. Število dovoljenj se je lani najbolj povečalo v gradbeništvu in deficitarnih poklicih v predelovalnih dejavnosti, trgovini, prometu in gostinstvu.

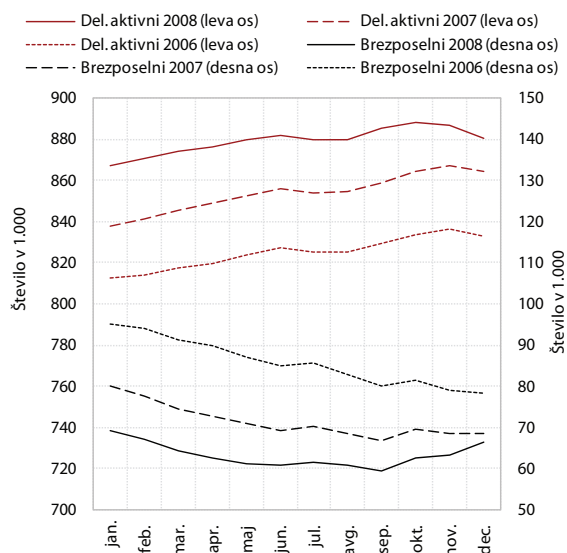
Tabela 1: Število (v 1.000) in rast delovno aktivnih v letih 2007–2008, različne metodologije

	2007	2008	2008/ 2007
Statistika nacionalnih računov	963	990	2,9 %
Anketa o delovni sili	925	942	1,9 %
Statistika formalno delovno aktivnih	854	879	3,0 %

Vir podatkov: SURS.

Tudi lani se je število zaposlenih v gradbeništvu najbolj povečalo, v predelovalnih dejavnostih pa se je od prve polovice leta zmanjševalo. V lanskem letu je najvišjo rast zaposlenosti zabeležilo gradbeništvo, ki je zaposlovalo že preko 9 % vseh delovno aktivnih in skoraj polovico vseh tujcev z delovnimi dovoljenji. Nadaljevala se je tudi visoka rast zaposlenosti v poslovnih dejavnostih, nadpovprečno se je povečala še v prometu, finančnih storitvah, trgovini ter v drugih javnih, skupnih in osebnih storitvah. Število delovno aktivnih se je v primerjavi z letom prej zmanjšalo le v kmetijstvu, ribištvi in rudarstvu. Zmanjšanje je bilo sicer največje v predelovalnih dejavnostih, kjer je število zaposlenih začelo upadati v prvi polovici leta in bilo do decembra v primerjavi z letom prej manjše že za 3,1 %. Glede na povprečje leta 2007 se je zmanjšalo za 0,6 %.

Slika 8: Število zaposlenih in brezposelnih v obdobju 2006–2008, v 1.000

Vir podatkov: SURS.

V letu 2008 se je ob povečevanju zaposlenosti nadaljevalo tudi upadanje števila brezposelnih, ki se je ustavilo šele v zadnjem četrtletju. Z upadanjem števila brezposelnih se je zniževala tudi stopnja registrirane brezposelnosti, ki je septembra pri 6,3 % dosegla najnižjo raven po letu 1991. V zadnjem četrtletju so se neugodne gospodarske razmere začele odražati na trgu dela. S povečevanjem števila oseb, ki so izgubile delo, in zmanjševanja števila brezposelnih, ki so se

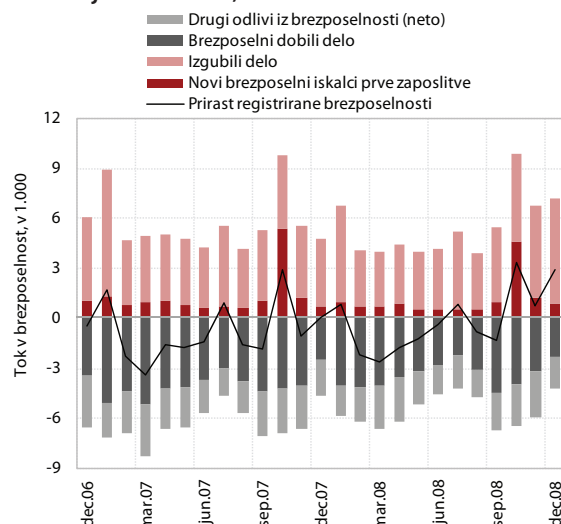
Tabela 2: Povprečno število brezposelnih in stopnje brezposelnosti v letih 2007–2008, različne metodologije

	2007	2008	2008/ 2007
Število registriranih brezposelnih	71.336	63.215	-11,4 %
Število anketno brezposelnih (ILO)	50.000	46.000	-8,8 %
Stopnja registrirane brezposelnosti	7,7 %	6,7 %	
Stopnja anketne brezposelnosti (ILO)	4,9 %	4,4 %	

Vir podatkov: SURS.

ponovno zaposlili, se je do decembra stopnja registrirane brezposelnosti ponovno povečala na 7,0 % (gl. Tabela 2). Stopnja anketne brezposelnosti je zaradi povečane neformalne delovne aktivnosti ostala nizka tudi v drugi polovici leta, povprečna letna stopnja pa je bila najnižja, odkar jo merimo.

Slika 9: Komponente prilivov in odlivov v brezposelnost v obdobju 2006–2008, v 1.000

Vir podatkov: Zavod RS za zaposlovanje, preračuni UMAR.

Cenovna in stroškovna konkurenčnost

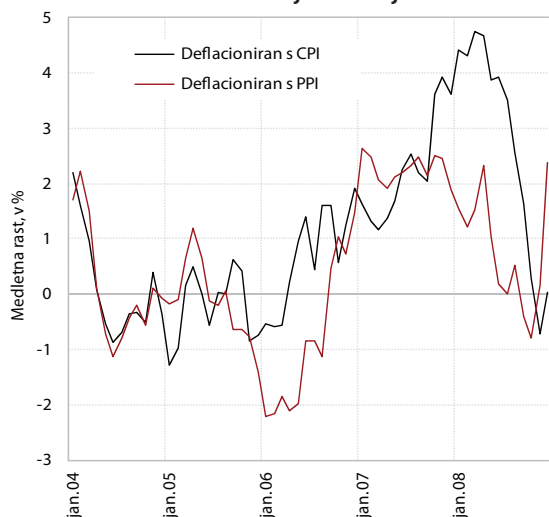
Nekoliko večje poslabšanje cenovne konkurenčnosti v letu 2008 je bilo posledica pospešene rasti relativnih cen življenjskih potrebščin¹⁴. Rast nominalnega efektivnega tečaja (0,5 %) je bila nižja kot leta 2007 zaradi močnega padca vrednosti evra do USD, JPY in CHF po avgustu lani. V drugi polovici leta se je umirila tudi rast relativnih cen življenjskih potrebščin, a je bila zaradi njihove pospešene rasti v prvem polletju lani v povprečju višja kot leto prej. Posledično je bila višja tudi realna rast efektivnega tečaja, merjena z relativnimi cenami življenjskih potrebščin (2,8 %, leta 2007 2,3 %)¹⁵, ki pa je po izraziti rasti v prvem polletju in upočasneni rasti v tretjem četrtletju v zadnjem četrtletju že rahlo padel. Precej nižja je bila lani realna rast efektivnega tečaja, deflacioniranega z relativnimi cenami industrijskih proizvodov predelovalnih dejavnosti (1 %). Z izjemo zadnjega četrtletja, ko se je rast cen industrijskih proizvodov predelovalnih dejavnosti v Sloveniji umirjala počasneje kot v trgovinskih partnericah, je bila lani njihova relativna rast skromna.

Na precej večje poslabšanje stroškovne konkurenčnosti v primerjavi z letom 2007 je vplivala močno upočasnjena

¹⁴ Slovenske inflacije v primerjavi s trgovinskimi partnericami.

¹⁵ Poslabšanje cenovne konkurenčnosti, merjeno z relativno rastjo življenjskih potrebščin, se je okrepilo tudi v večini drugih članic evrskega območja. V šestih državah je bilo poslabšanje izrazitejše kot v Sloveniji (leta 2007 le na Irskem).

Slika 10: Realni efektivni tečaj v obdobju 2004–2008

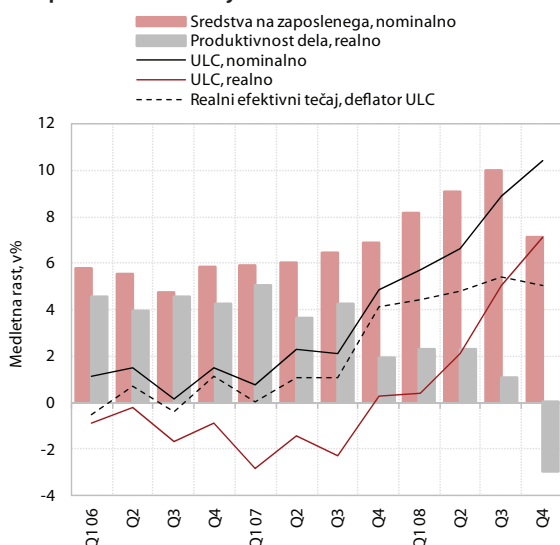

Vir podatkov: ECB, OECD, SURS; preračuni UMAR.

Opomba: Efektivni tečaj od 17 trgovinskih partneric vključuje 7 držav evrskega območja (Avstrija, Belgija, Nemčija, Italija, Francija, Nizozemska, Španija) in 10 partneric zunajevrskega območja (VB, Danska, Švedska, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška, ZDA, Švica, Japonska).

rast produktivnosti dela ob hkratnem pospešenem naraščanju sredstev za zaposlene na zaposlenega. Pospešena rast sredstev za zaposlene na zaposlenega (8,5 %, leta 2007 6,3 %) je bila v prvi polovici leta 2008 posledica uskladitve plač s preteklo visoko inflacijo in produktivnostjo, zlasti v zasebnem sektorju, v drugem polletju pa začetka odprave plačnih nesorazmerij v javnem sektorju. Zaradi pospešene relativne rasti nominalnih stroškov dela na enoto proizvoda je bila lani rast realnega efektivnega tečaja izrazitejša (4,9 %, leta 2007 1,6 %). Ker je bila rast sredstev za zaposlene na zaposlenega v primerjavi z rastjo produktivnosti dela znatno hitrejša, je bilo izrazito tudi povečanje realnih stroškov dela na

Slika 11: Stroškovna konkurenčnost gospodarstva in komponente v obdobju 2006–2008

Vir podatkov: SURS, OECD, EUROSTAT; preračuni UMAR.

enoto proizvoda (za 3,7 %, leta 2007 1,5-odstotni padec), ki je bilo med največjim v EU¹⁶. Močno upočasnjena rast produktivnosti dela (0,6 %, leta 2007 3,7 %) je izhajala iz umirjanja gospodarske aktivnosti, ob tem ko se je rast zaposlenost ohranjala na visoki ravni.

Tekoči račun plačilne bilance

Leta 2008 je bil primanjkljaj na tekočem računu najvišji po osamosvojitvi. Znašal je 2.179,6 mio EUR ali 5,9 % BDP (1,7 o. t. več kot leto prej). K rasti primanjkljaja v tekočih transakcijah je tretje leto zapored največ prispeval večji primanjkljaj v bilanci menjave blaga, skoraj polovico zaradi poslabšanih pogojev menjave (indeks 98,0). Primanjkljaj v blagovni menjavi je dosegel 2.661,5 mio EUR ali 7,2 % BDP (2,3 o. t. več kot leta 2007). Pri nespremenjenih pogojih menjave bi bil po naših ocenah blagovni primanjkljaj nižji za dobrih 460 mio EUR. Ob močni upočasnitvi rasti blagovnega izvoza je bil večji primanjkljaj v trgovinski bilanci delno tudi posledica še vedno relativno močne rasti domače potrošnje.

Večji je biltudiprimanjkljajv bilancifaktorskih dohodkov in sicer predvsem zaradi višjih neto plačil obresti. K rasti primanjkljaja v bilanci faktorskih dohodkov so drugo leto zapored največ prispevala neto plačila obresti. Plačila obresti tujini so se zaradi močnega zadolževanja do prve polovice leta povečala bolj kot prejete obresti na kredite, dane tujini.

V bilanci tekočih transferov je bil primanjkljaj lani nižji v primerjavi z letom prej. Nižji primanjkljaj je bil večinoma posledica presežka v postavki zavarovanj in ostalih transferjev zasebnega sektorja, vladni sektor pa je glede na leto 2007 spet zabeležil večji primanjkljaj. K rasti primanjkljaja je že drugo leto zapored prispeval neto odliv v proračun EU (64,7 mio EUR, leta 2007 le 8,7 mio EUR), ki je bil posledica manj kot polovične realizacije prihodkov iz evropskega proračuna, pa tudi večjih vplačil v evropski proračun od predvidenih. Večino primanjkljaja vladnega sektorja so sicer predstavljala neto plačila davkov in prispevkov tujini.¹⁷

Poslabšanje tekočega računa je ublažil presežek v storitveni bilanci, ki je bil višji kot leto prej. Presežek v storitveni bilanci je lani znašal 1.702,5 mio EUR ali 4,6 % BDP (1,1 o. t. več kot leto prej). K večjemu presežku je največ prispeval višji presežek v menjavi potovanj, višji je bil tudi presežek v menjavi transporta (najbolj v cestnem in zračnem transportu), primanjkljaj v menjavi skupine ostalih storitev pa je bil manjši, in sicer predvsem zaradi večjega neto izvoza gradbenih storitev in storitev posredovanj.

¹⁶ Po dosegljivih ocenah je bila leta 2008 rast realnih stroškov dela na enoto proizvoda v EU 1,6-odstotna, v evrskem območju 1,5-odstotna.

¹⁷ Večina primanjkljaja pri tekočih transferjih vladnega sektorja nastane zaradi nakazil pokojnin (postavka ostali tekoči transferji) ter socialnih prispevkov in nadomestil v denarju nerezidentom.

Napoved gospodarskih gibanj v letih 2009–2011

Predpostavke pomladanske napovedi

Letos bo prišlo do padca svetovne gospodarske rasti in obsega svetovne trgovine. Predpostavke OECD, objavljene konec marca 2009, kažejo, da bo letos svetovni BDP realno upadel za 2,75 %, kar je za okoli 6 o. t. manj kot lani in prvo zmanjšanje na svetovni ravni v zadnjih šestdesetih letih. Recesija je posledica poglobitve finančne krize septembra lani, ki se je preko različnih kanalov razmeroma hitro prenesla v druge sektorje gospodarstva in vpliva tudi na znatno znižanje obsega svetovne trgovine. Po zadnjih napovedih mednarodnih institucij naj bi se obseg svetovne trgovine letos znižal med 10 in 15 %. V letošnjem letu bo prišlo do realnega upada BDP v razvitih državah, v državah v razvoju pa se bo zaradi zniževanja pritokov kapitala in krčenja trgovinskih tokov gospodarska rast močno upočasnila.

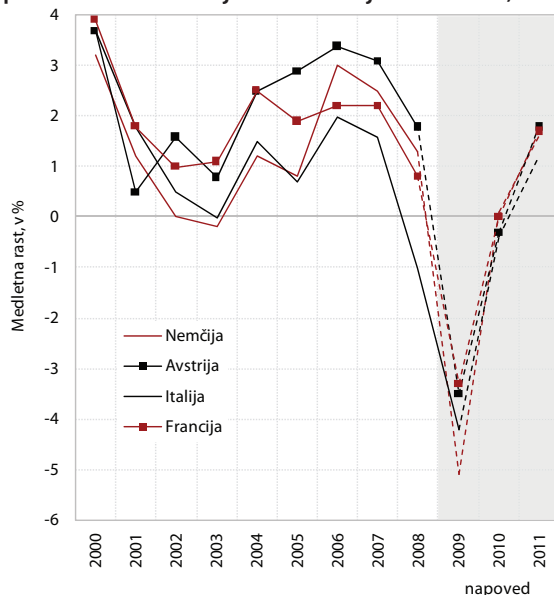
Ob močno poslabšanih gospodarskih razmerah in obeh za okrevanje predpostavljamo bistveno slabše mednarodno okolje. Skladno z napovedmi mednarodnih institucij predpostavke mednarodnega okolja (gl. Tabela 3) za leto 2009 predvidevajo recesijo v večini naših najpomembnejših trgovinskih partnericah. Ključni dejavnik za občutno slabša pričakovanja v letošnjem letu ostajajo posledice finančne krize, ki so se preko zaostrenih posojilnih pogojev in dražjih posojil ter padca zaupanja med gospodarskimi subjekti prenesle v druge sektorje gospodarstva. Najnovejše projekcije napovedujejo, da bi se recesijske tendence lahko umirile proti koncu letošnjega leta. Do postopnega oživljanja gospodarske rasti bi prišlo šele v drugi polovici leta 2010, vendar naj bi posamezne države v povprečju leta še vedno zabeležile znižanje BDP.

Države so za omilitev finančno-gospodarske krize že sprejele različne programe ukrepov, vendar predstavlja ključno tveganje njihova učinkovitost. Evropski Svet je na decembrskem vrhu sprejel Evropski načrt za oživitve gospodarstva. Ta je določil smernice za oblikovanje pravočasnih in ciljno usmerjenih, a začasnih ukrepov, ki so hkrati skladni z dolgoročnimi cilji in že začrtanimi strukturnimi reformami v okviru Lizbonske strategije. V skladu z njimi so posamezne države sprejele svoje programe ukrepov, usmerjene v stabilizacijo delovanja finančnih trgov in blaženje gospodarsko-socialnih posledic recesije. Po oceni Evropske komisije so ukrepi, predvideni do januarja letos, predstavljali 4,0 % BDP celotne EU. V letošnjem letu so države članice nadaljevale s sprejemanjem dodatnih, zlasti fiskalnih ukrepov za pospešitev zagona gospodarske aktivnosti. V ZDA je vlada za aktivno reševanje krize februarja sprejela obsežen fiskalni program v vrednosti 787 mrd USD. Konec marca je bil sprejet še ukrep za oživitve delovanja finančnega

sistema v vrednosti 1.000 mrd USD, po katerem bodo preko javno-zasebnega partnerstva odkupovali slabe terjatve bank (predvsem hipotekarne obveznice in ostale izvedene finančne instrumente, po katerih ni povpraševanja in so glavni vzrok za nedelovanje kreditnih tokov). Že februarja je FED najavil novo shemo, po kateri bodo povečali odkup hipotekarnih obveznic (za dodatnih 700 mrd USD) in začeli odkupovati tudi dolgoročne državne obveznice (v višini 300 mrd USD). Glede na trenutne razmere ni mogoče z zanesljivostjo oceniti, kdaj bodo sprejeti ukrepi začeli učinkovati. Od njihove implementacije in učinkovitosti pa bo ključno odvisno, kako hitro bo možno doseči obrat recesijskih tendenc in ponovni zagon gospodarske rasti.

V naših glavnih trgovinskih partnericah iz evrskega območja bo upad gospodarske aktivnosti večji od pričakovanega. Zaradi zmanjšanja svetovne trgovine in tujega povpraševanja je kljub deprecijaciji evra za celotno evrsko območje pričakovati precejšnje znižanje izvoza. To bopoleg slabih kreditnih pogojev ter padca vizkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti povzročilo drastično znižanje investicij (predvsem investicij v stroje in opremo ter gradbenih investicij). Močno se bodo poslabšale tudi razmere na trgu dela. Višja brezposelnost in nižja rast plač bo kljub zniževanju inflacije v letošnjem letu vplivala na umirjanje rasti zasebne potrošnje, v nekaterih ključnih partnericah bo prišlo tudi do njenega znižanja. Slabša gospodarska aktivnost in nižja rast zasebne potrošnje bosta vplivali tudi na padec uvoza evrskega območja. Edina komponenta povpraševanja, ki bo ostala na ravni preteklih let, bo državna potrošnja, ki bo preprečila še večje krčenje gospodarstev evrskega območja. Postopno okrevanje gospodarstva evrskega območja se pričakuje z letom 2011, vendar naj bi gospodarska rast ostala nekoliko pod dolgoletnim povprečjem.

Slika 12: Gospodarska rast v glavnih trgovinskih partnericah iz območja EU v obdobju 2000–2011, v %

Vir podatkov: Eurostat.

Tabela 3: **Predpostavke napovedi UMAR glede gospodarske rasti v najpomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah Slovenije v obdobju 2009–2011 in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo**

	2007	2008	2009		2010		2011
			Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Pomladanska napoved (mar. 2009)
EU	2,9	0,9	-0,2	-3,9	1,1	-0,3	1,9
Evrsko območje	2,7	0,8	-0,5	-4,1	0,9	-0,3	1,8
Nemčija	2,5	1,3	-0,6	-5,1	1,0	0,1	1,6
Italija	1,5	-1,0	-0,6	-4,2	0,6	-0,4	1,2
Avstrija	3,1	1,8	0,5	-3,5	1,2	-0,3	1,8
Francija	2,2	0,7	-0,5	-3,3	1,0	0,0	1,7
Združ. kraljestvo	3,1	0,7	-1,3	-3,5	0,8	-0,2	2,1
Češka	6,5	3,5	3,0	-1,8	4,2	1,7	3,8
Madžarska	1,3	0,5	0,3	-4,0	1,5	0,7	3,0
Poljska	6,5	5,4	3,5	0,2	4,0	2,3	3,8
Hrvaška	5,6	2,2	3,0	-3,0	4,0	1,0	4,0
BIH	6,0	5,6	4,0	-2,0	4,5	-1,0	0,0
Srbija	7,5	5,6	4,5	-3,0	4,8	0,0	2,0
Makedonija	5,1	4,6	4,5	-2,0	5,0	0,0	2,0
ZDA	2,0	1,1	-0,7	-4,0	1,3	0,0	3,3
Rusija	8,1	5,6	5,5	-4,0	6,0	2,5	4,6

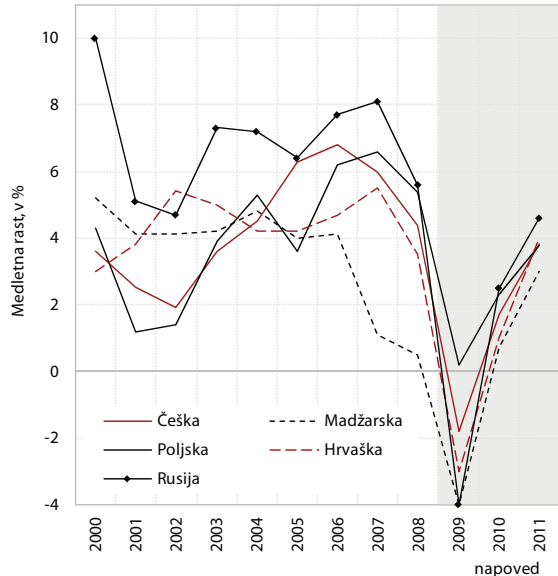
Vir podatkov: Eurostat; Consensus Forecasts, januar 2009, februar 2009, marec 2009; European Commission, DG Ecfm – Interim Forecast, januar 2009; ECB staff macroeconomic projections for the euro area, marec 2009; Economist Intelligence Unit Country Reports (za Bosno, Srbijo in Hrvaško), januar 2009, februar 2009; WIIW Current Analysis and Forecasts, februar 2009; lastna ocena.

Po umirjanju gospodarske rasti v lanskem letu naj bi se BDP močnejše, kot je bilo pričakovati, znižal tudi v trgovinskih partnericah iz vzhodne in jugovzhodne Evrope. Vpliv učinkov gospodarske krize na te države bo zaradi upada tujega povpraševanja in visoke zadolženosti večine držav občutnejši, kot se je predvidevalo decembra. Po večjih popravkih napovedi gospodarske rasti navzdol naj bi letos prišlo do močne upočasnitve gospodarske rasti na Poljskem, precej nižja kot lani bo tudi na Slovaškem, na Madžarskem in Češkem pa je napovedan upad BDP. Za vse države v tej skupini se naslednje leto pričakuje rahla gospodarska rast, ki naj bi se v letu 2011 po predvidevanjih še nekoliko okrepila. Tudi v državah nekdanje Jugoslavije je letos pričakovati občutno znižanje BDP. Tudi v Rusiji, kjer so se lani že kazali prvi znaki umirjanja gospodarske rasti, bo letos BDP realno upadel, poleg padca domačega in tujega povpraševanja tudi zaradi nizkih cen nafte. Postopno okrevanje v Rusiji in na območju nekdanje Jugoslavije (z izjemo BIH) naj bi se začelo leta 2010 in se rahlo okrepilo v letu 2011.

Občuten padec gospodarske rasti je letos pričakovati tudi v ZDA. Ključni dejavnik krčenja BDP je pričakovani padec zasebne potrošnje in še bolj zasebnih investicij, kar bo posledica nedelovanja finančnih trgov in s tem manjše razpoložljivosti kreditov, nadaljevanja krize na trgu nepremičnin ter naraščanja brezposelnosti. Zaradi upada globalnega povpraševanja bo nižja tudi rast izvoza. Pod predpostavko učinkovitega delovanja

obsežnih fiskalnih ukrepov za ožvitev gospodarstva, ki jih je sprejela ameriška vlada, naj bi se leta 2010 začelo okrevanje gospodarstva, ki bi bilo zaradi večje

Slika 13: **Gospodarska rast v glavnih trgovinskih partnericah vzhodne in jugovzhodne Evrope v obdobju 2000–2011, v %**

Vir podatkov: Eurostat.

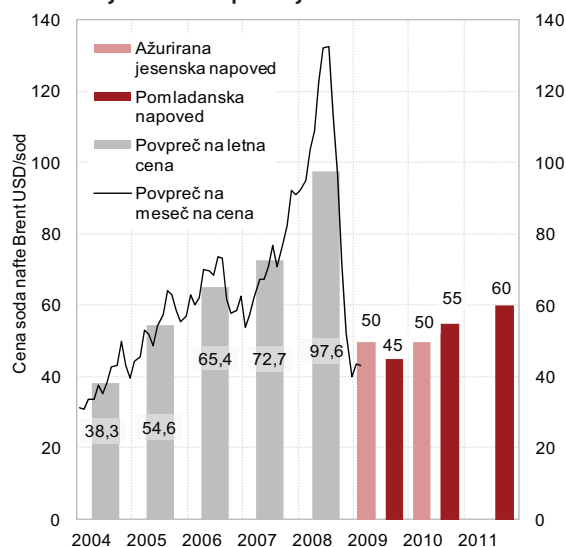
Tabela 4: **Predpostavke pomladanske napovedi glede cene nafte Brent v obdobju 2009–2011 in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo, v USD/sod**

	2007	2008	2009		2010		2011
			Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Pomladanska napoved (mar. 2009)
Povprečna cena nafte	72,4	96,9	50,0	45,0	50,0	55,0	60,0

Vir podatkov: World Bank, predpostavke za leta 2009–2011 UMAR.

fleksibilnosti ameriškega gospodarstva lahko nekoliko hitrejša kot v Evropi.

Pomladanska napoved predpostavlja, da bo cena nafte v prihodnje ostala relativno nizka, od 45 do 60 USD/sod. Cena nafte Brent se je v drugi polovici lanskega leta močno znižala, in sicer z več kot 140 USD/sod julija na okoli 40 USD/sod decembra. V prvih dveh mesecih tega leta se je cena stabilizirala in v povprečju znašala 43,4 USD/sod. Glavni dejavnik, ki ceno ohranja na nizki ravni, je nižje povpraševanje po nafti zaradi močno zmanjšane gospodarske aktivnosti v letošnjem letu. Tehnična predpostavka cene nafte za letošnje leto predvideva ustalitev povprečne cene nafte na ravni 45 USD/sod. Za naslednji dve leti predpostavljamo rahel dvig cene nafte zaradi postopnega okrevanja gospodarstva, leta 2010 na 55 in leta 2011 na 60 USD/sod.

Slika 14: **Cena nafte Brent – dejanska gibanja, predpostavka pomladanske napovedi in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo**

Vir podatkov: World Bank, predpostavke za leta 2009–2011 UMAR.

Predpostavka za tečaj evra je določena na podlagi stabilnega razmerja med evrom in dolarjem v zadnjem obdobju. Lani je povprečni tečaj evra znašal 1,47 USD za 1 EUR, kar je bilo za 7,3 % več kot leta 2007. Na podlagi povprečnega tečaja evra med 9. februarjem in 6. marcem je tehnična predpostavka za tečaj evra letos in v prihodnjih dveh letih določena na 1,27 USD za 1 EUR (enako kot v ažurirani napovedi, jeseni še 1,52 USD za 1 EUR).

Gospodarska rast

Pomladanske projekcije so glede na ažurirane jesenske napovedi s konca decembra popravljene močno navzdol. Pomladanska napoved izhaja iz predpostavke nadaljnega poslabševanja gospodarskih razmer v mednarodnem okolju v letu 2009, kjer bi šele proti koncu leta negativni učinki finančne krize na realni sektor v večini naših najpomembnejših trgovinskih partneric začeli slabeti. V letu 2010 bi se po teh predpostavkah lahko pokazali prvi znaki okrevanja, vendar do večjega zagona gospodarske aktivnosti ne bi prišlo pred sredino leta.

Slovensko gospodarstvo bo letos pod vplivom globalne krize prvič po letu 1992 zabeležilo negativno rast. Naša napoved predvideva, da bo BDP realno upadel za 4,0 %. Zmanjšanje gospodarske aktivnosti bo zlasti posledica močne umiritve ključnih dejavnikov gospodarske rasti v preteklih letih – realno manjšega izvoza in investicij, realno nižja kot lani pa bo predvidoma tudi zasebna potrošnja. Letos naj bi se tako realno povečala le državna potrošnja. V napovedi so upoštevani sprejeti rebalans proračuna 2009 in protikrizni ukrepi¹⁸, zaradi velike izvozne odvisnosti slovenskega gospodarstva in vpetosti v mednarodne finančne in gospodarske tokove pa bo oživljanje domače gospodarske rasti ključno odvisno od gibanj v mednarodnem gospodarskem okolju in učinkovitosti ukrepov ekonomskih politik na evropski in svetovni ravni.

Izvoz se bo kot posledica recesije v naših glavnih trgovinskih partnericah realno močno zmanjšal. Po naši napovedi naj bi bil izvoz letos glede na lani realno manjši za 8,6 %. Padec blagovnega izvoza (-10,2 %) bo posledica gospodarske krize v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah, zlasti v državah EU, ki pomenijo 70 % skupnega blagovnega izvoza. Po naših ocenah naj bi se izvoz blaga v države EU realno znižal približno za 14 %, do znižanja izvoza pa bo letos prišlo tudi v države na ozemlju bivše Jugoslavije, v Rusko federacijo in v ZDA. Manjši kot lani bo po naših pričakovanjih letos tudi izvoz storitev (-2,1 %), ki

¹⁸ Decembra lani je bil sprejet prvi sveženj ukrepov za ublažitev posledic finančno-gospodarske krize, ki so bili usmerjeni predvsem v povečanje likvidnosti v bančnem sistemu, zmanjševanje javne porabe in ohranjanje delovnih mest. Za njihovo konkretizacijo in nadgraditev je bil februarja sprejet drugi sveženj ukrepov. Večji del je še vedno namenjen spodbujanju kreditne aktivnosti bank in posledično izboljšanju likvidnosti in kreditiranja podjetij, del pa je povezan tudi z razvojnimi ukrepi.

naj bi bil v povezavi z nižjim blagovnim izvozom predvsem posledica manjšega izvoza transporta. Zaradi finančno-gospodarske krize se bo predvidoma znižal tudi izvoz finančnih, zavarovalniških in gradbenih storitev.

Ob zaostrenih finančno-gospodarskih pogojih pričakujemo znaten upad investicijske dejavnosti. Bruto investicije v osnovna sredstva se bodo po naši napovedi realno zmanjšale za 12 % glede na leto prej. Manjše bodo tako gradbene investicije kot investicije v opremo in stroje. V primerjavi z lani, ko je bila zelo intenzivna zlasti gradnja avtocest, se bodo letos močno znižale investicije v avtocestno infrastrukturo, okrepile pa naj bi se investicije v energetske objekte. Na podlagi izdanih gradbenih dovoljenj in umiritve na trgu nepremičnin pričakujemo, da se bodo investicije v nova stanovanja po petih letih rasti letos znižale. Glede na manjšo površino, predvideno v gradbenih dovoljenjih, napovedujemo upad tudi pri investicijah v nestanovanjske stavbe¹⁹. Izrazito poslabševanje razmer v mednarodnem okolju in še naprej zaostreni posojilni pogoji na finančnih trgih bodo močno omejili investicijsko aktivnost v zasebnem sektorju. Ocenjujemo, da se bodo investicije v opremo in stroje ob precejšnji sprostitvi izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti v predelovalnih dejavnostih (gl. Sliko 15) letos zmanjšale za približno 15 %.

Zaradi povečanega pritiska na zmanjšanje zalog bo letos njihov prispevek h gospodarski rasti negativen. Po visoki rasti zalog v preteklih letih²⁰ pričakujemo, da bo letos njihov prispevek k rasti BDP negativen v višini 2,2 o. t. Ob znižanju tujega povpraševanja, manjšem povpraševanju po stanovanjih in skromnejšem trošenju gospodinjstev za trajne dobrine se bo v povezavi s težjim dostopom do financiranja povečal pritisk na zmanjševanje zalog v vseh gospodarskih dejavnostih.

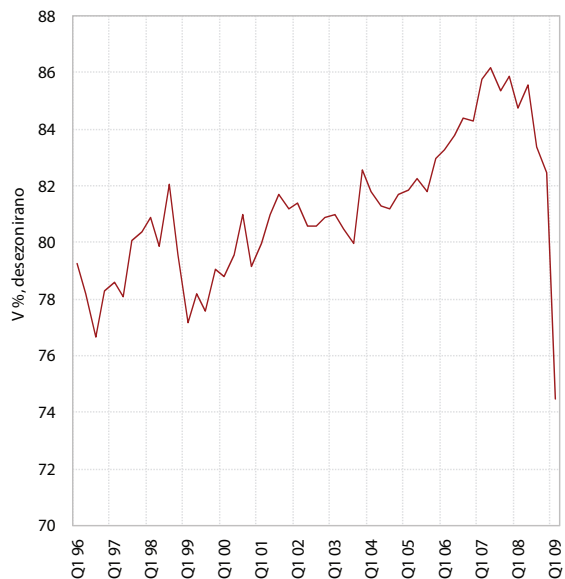
Glede na predvideno poslabšanje razmer na trgu dela in večjo nagnjenost gospodinjstev k vračevanju naj bi bila letos nižja tudi zasebna potrošnja. Pričakujemo 0,6-odstotno negativno realno rast potrošnje, ki bo tako za slabo odstotno točko nižja od rasti ocenjenega razpoložljivega dohodka. Rast razpoložljivega dohodka bo letos pozitivna, saj se bodo kljub zmanjšanju mase plač za 2,7 % (predvsem zaradi predvidenega zmanjšanja oseb v delovnem razmerju za 4,9 %) povečala sredstva za socialne transfere. Vendar pa se bo hkrati povečala nagnjenost gospodinjstev k varčevanju, saj se bo v poslabšanih gospodarskih razmerah nadaljevalo odlaganje nakupov trajnih dobrin, ki se zmanjšujejo že od konca lanskega leta.

Realno se bo v letošnjem letu povečala le državna potrošnja. 3,2-odstotna napoved realne rasti upošteva

¹⁹ Z lani izdanimi gradbenimi dovoljenji je bila predvidena skupna površina nestanovanjskih stavb za 26,7 % nižja kot leta 2007, ko je bilo znižanje 18,0-odstotno.

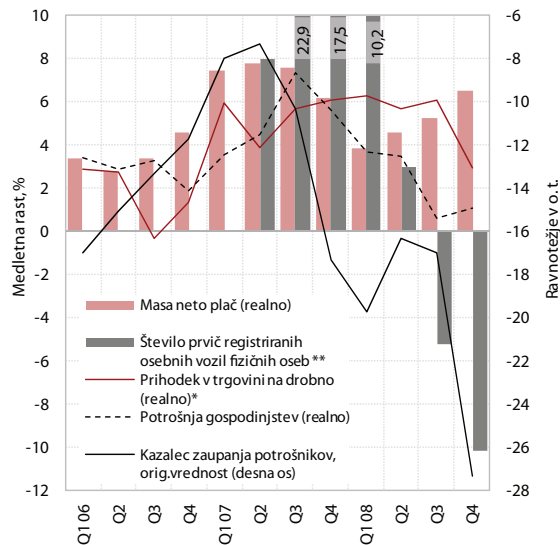
²⁰ Zaloge so se v letih 2007 in 2008 v povprečju povečale za 4,1 % BDP.

Slika 15: Izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti v predelovalnih dejavnostih v obdobju 1996–2008, desezonirano, v %

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.

Slika 16: Kratkoročni kazalniki potrošnje in potrošnja v obdobju 2006–2008, rast v % in tokovi v mio EUR

Vir podatkov: SURS, MNZ-DUNZ.

Opomba: * Prihodek v trgovini na drobno brez vozil in goriv. ** Podatki so na voljo od marca 2006.

sprejeti rebalans državnega proračuna, sprejete načrte zdravstvene in pokojninske blagajne ter napovedi občinskih proračunov. Najbolj se bodo realno povečale podpore socialne varnosti v naravi (za dobrih 10 %), deloma kot finančna posledica ukrepov, sprejetih pred volitvami v drugi polovici leta 2008 (subvencije za malico dijakov, brezplačen vrtec za drugega in naslednje otroke v vrtcu), deloma kot posledica znatne realne rasti izdatkov

za zdravila (okoli 5 %). Realna rast vmesne potrošnje države se bo glede na leto 2008 sicer nekoliko umirila, vendar bo ostala relativno visoka (okoli 5,5-odstotna). Realno povečanje sredstev za zaposlene pa bo letos, ko se bo znatno umirila rast števila zaposlenih v javni upravi (0,4 %), umirjeno.

Uvoz se bo ob nižji izvozni aktivnosti in znatno manjši domači potrošnji, zlasti zaradi upada investicij, realno močno znižal. Glede na naša pričakovanja v zvezi s skromnim tujim in domačim povpraševanjem napovedujemo 10,3-odstotni padec uvoza. Blagovni uvoz bo v primerjavi z lani bistveno nižji (-11,5 %) in sicer zaradi izjemnega upada uvoza repromateriala glede na pričakovan padec proizvodnega obsega predelovalnih dejavnosti in upada uvoza proizvodov za investicije kot posledica zelo omejenega investiranja podjetij v opremo in stroje. Nekoliko nižji kot lani bo tudi uvoz proizvodov za široko porabo, skladno s skromnejšim trošenjem gospodinjstev. Na znižanje uvoza storitev (-2,6 %) bo vplival manjši uvoz transportnih storitev v povezavi z manjšo industrijsko aktivnostjo, ob zaostrenih razmerah na trgu dela pa pričakujemo tudi upad uvoza potovanj.

Ker bo realno znižanje uvoza obsežnejše kot upad izvoza, bo saldo menjave blaga in storitev s tujino letos predvidoma pozitivno vplival na gospodarsko rast v višini 1,4 o. t.

Leta 2010 se bo ob predpostavki umirjanja recesije v mednarodnem okolju gospodarska aktivnost rahlo okrepila. Pričakujemo, da se bo BDP naslednje leto realno povečal za 1,0 % kot posledica pospešene domače potrošnje. Rast državne potrošnje bo ostala visoka, zmerno pa bosta začela naraščati tudi zasebna potrošnja in investicije. Izvoz se bo okrepil v skladu s predvidenim oživljanjem gospodarske aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah, predvsem izven EU območja.

Ob predpostavki počasnega gospodarskega okrevanja v mednarodnem okolju se bo izvoz le rahlo povečal. Za leto 2010 napovedujemo 1,7-odstotno realno rast izvoza. Ker je v naših najpomembnejših trgovinskih partnericah oživetev gospodarske rasti pričakovati šele od druge polovice prihodnjega leta, bo v letu 2010 izvoz iz države EU realno še vedno padal, a počasneje kot letos. Večjo okrepitev izvoza pričakujemo v države izven območja EU, zato naj bi celoten blagovni izvoz zabeležil skromno rast (1,0 %). Nekoliko bolj naj bi se okrepila rast izvoza storitev (4,4 %), večinoma zaradi rasti izvoza ostalih poslovnih storitev (med njimi storitve posredovanj in svetovanj, finančne in konstrukcijske storitve) in potovanj.

Povečana investicijska aktivnost bo predvsem posledica investicij v prometno infrastrukturo. Po naših pričakovanjih naj bi bile bruto investicije v osnovna sredstva naslednje leto realno večje za 1,0 %. Na podlagi načrtov infrastrukturnih gradenj za leto 2010 napovedujemo ponovno rast investicij v avtoceste, povečale naj bi se tudi investicije v železniško

infrastrukturo, znižale pa investicije v energetske objekte. Po precejšnji umiritvi gradbenih investicij v letu 2009 tudi prihodnje leto še ne pričakujemo povečanja investicij v nova stanovanja. Pri investicijah v opremo in stroje za leto 2010 napovedujemo stagnacijo glede na pričakovanja, da se bo s počasno oživitvijo gospodarske aktivnosti izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti od druge polovice leta 2010 povečala, a bo glede na njen močan upad leto prej še vedno na nizki ravni. Relativno visoka neizkoriščenost proizvodnih zmogljivosti bo na poslovno investiranje delovala negativno kljub postopnemu izboljševanju razmer v mednarodnem okolju.

V prihodnjem letu naj bi se začela zmerno povečevati tudi zasebna potrošnja. 1,0-odstotna realna rast zasebne potrošnje naj bi bila posledica malenkost večje rasti masne plač²¹ (0,8 %) kljub nadaljnjemu znižanju števila zaposlenih. Glede na trenutna pričakovanja o trajanju gospodarske krize predvidevamo, da bodo potrošniki še naprej previdni glede večjih nakupov in da se bo zaradi previdnostnega varčevanja potrošnja gospodinjstev le počasi krepila.

Za leto 2010 pričakujemo nadaljnjo okrepitev rasti državne potrošnje. Realno naj bi se državna potrošnja povečala za 3,8 %.²² Po naših pričakovanjih bo realna rast vmesne porabe ostala relativno visoka. Predvidoma bodo naraščali tudi izdatki za socialne transferje v naravi zaradi ukrepov, povezanih z blaženjem posledic krize.

Povečevanje domače potrošnje bo poleg oživljene izvozne aktivnosti vplivalo na povečanje uvoza. Po naši napovedi naj bi bil naslednje leto uvoz realno višji za 1,6 %. Uvoz blaga bo pričel naraščati (1,1 %), skladno z oživljeno proizvodnjo predelovalnih dejavnosti in ob večji zasebni potrošnji. Še hitreje naj bi se okrepil uvoz storitev (4,3 %).

Prispevek neto izvoza h gospodarski rasti naj bi se glede na predhodno leto znižal na 0,1 o. t.

Ob predpostavki globalnega cikličnega oživljanja pričakujemo, da se bo leta 2011 gospodarska rast še nekoliko okrepila. BDP naj bi se povečal za 2,7 %. Glede na napovedano izboljšanje mednarodne konjunkturo v letu 2011 pričakujemo pospešeno krepitev rasti izvoza blaga in storitev (5,4 %), ki pa ne bo dosegla ravni v obdobju po letu 2000. Rast izvoza blaga v države EU naj bi ponovno začela naraščati, nadalje pa naj bi se krepila tudi rasti izvoza v države nečlanice. Po naših napovedih se bo pospešila tudi rast izvoza storitev, med katerimi naj bi se najhitreje povečeval izvoz storitev, ki temeljijo na znanju in višji dodani vrednosti (npr. razne poslovne, profesionalne in tehnične storitve). Leta 2011 bo predvidoma prišlo do okrepitve investicijske aktivnosti (4

²¹ Masa plač predstavlja večjemu delu gospodinjstev največji vir sredstev.

²² V naslednjih dveh letih se bo delež državne potrošnje v BDP precej povečal, in sicer s 17,9 % BDP leta 2008 na 19,7 % leta 2009 in na 20,8 % BDP leta 2010.

Tabela 5: Pomladanska napoved rasti BDP in agregatov potrošnje za obdobje 2009–2011 in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo

	2008	2009		2010		2011
		Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Pomladanska napoved (mar. 2009)
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	3,5	1,1	-4,0	3,1	1,0	2,7
Izvoz proizvodov in storitev	3,3	1,5	-8,6	4,8	1,7	5,4
Uvoz proizvodov in storitev	3,5	0,5	-10,3	5,3	1,6	5,2
Saldo menjave s tujino, prispevek k rasti v o. t.	-0,2	0,8	1,4	-0,5	0,1	0,1
Zasebna potrošnja	2,2	2,8	-0,6	3,8	1,0	2,0
Državna potrošnja	3,7	2,2	3,2	2,6	3,8	3,2
Bruto investicije v osnovna sredstva	6,2	-2,0	-12,0	5,0	1,0	4,0
Zaloge, prispevek k rasti v o. t.	0,2	-1,0	-2,2	-0,2	-0,5	-0,1

Vir podatkov: SURS, napovedi UMAR.

Okvir 1: Gibanje temeljnih agregatov nacionalnih računov v letih 2009 in 2010

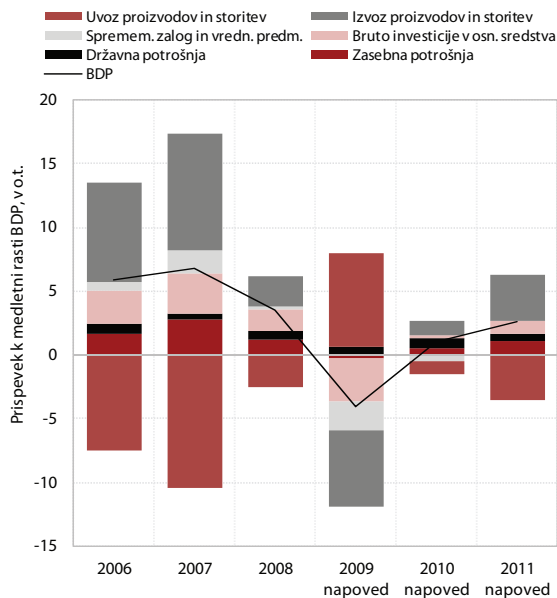
Ob izboljšanju pogojev menjave v letu 2009 bo padec realnega bruto domačega in nacionalnega dohodka manjši od padca realnega BDP. Rast realnega bruto domačega dohodka poleg sprememb v obsegu bruto domačega proizvoda meri tudi spremembe v kupni moči dohodkov kot posledico sprememb pogojev gospodarjenja. Če rezidentni proizvajalci dosegajo v izvozu višjo rast cen kot v uvozu (izboljšanje pogojev menjave), se jim zunanji pogoji gospodarjenja izboljšujejo, kar se kaže v večjih realnih dohodkih oziroma porastu kupne moči njihovih dohodkov in dohodkov nacionalnega gospodarstva kot celote v odnosih z ostalim svetom. V razmerah višje rasti uvoznih od izvoznih cen (poslabšanja pogojev menjave) pa realni bruto domači dohodek raste počasneje od BDP. Po lanskem poslabšanju pogojev menjave, ko je realni bruto domači dohodek dosegel najnižjo rast (2,0 %) v celotnem obdobju, za katerega razpolagamo s primerljivimi podatki (od leta 1995), se bodo v letu 2009 pogoji menjave za slovensko gospodarstvo izboljšali, saj bo ocenjeni padec cen na uvozni strani za 2,5 indeksne točke višji od padca izvoznih cen (predvsem zaradi vpliva nižjih cen nafte na svetovnem trgu, ki mu bodo predvidoma sledile tudi nižje cene drugih primarnih surovin). Padec realnega bruto domačega dohodka je za letošnje leto, pri padcu gospodarske rasti za 4,0 %, tako ocenjen na 2,1 %. Zaradi omenjenih gibanj realnega bruto dohodka bo letos tudi realni padec bruto nacionalnega dohodka (-2,2 %), ki upošteva še neto prilive primarnih dohodkov s tujino, nižji od padca realnega BDP. V letu 2010 pri gospodarski rasti 1,0 % zaradi predvidenega ponovnega poslabšanja pogojev menjave za 1,6 indeksne točke pričakujemo neznamenit padec realnega bruto domačega dohodka (za 0,1 %), padec realnega bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka pa je ocenjen na 0,5 %.

Kljub upadu bruto varčevanja se bo zaradi še večjega padca bruto investicij negativna investicijsko varčevalna vrzel v letu 2009 občutno zmanjšala. Gibanje agregatov znotraj bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka, to je izdatkov za končno potrošnjo, bruto investicij in bruto varčevanja, vpliva tudi na višino investicijsko varčevalne vrzeli. V letu 2009 bo ob padcu bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka rast končne potrošnje pozitivna, in sicer zaradi povečanja državne potrošnje in relativno manjšega padca zasebne potrošnje. Kljub večji nagnjenosti gospodinjstev k varčevanju bo skupno bruto varčevanje upadlo, predvsem zaradi večjega primanjkljaja v sektorju država. Ker pa bo padec bruto naložb letos še večji od padca bruto varčevanja, se bo negativna vrzel med varčevanjem in investicijami v letu 2009 znižala na 2,5 % BDP (s 5,9 % leta 2008). V letu 2010 se bo rast končnih izdatkov za potrošnjo še okrepila in bo ponovno prehitela rast bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka. Raven bruto varčevanja pa bo, tudi zaradi poslabšanih pogojev menjave s tujino, še nekoliko upadla, predvidoma še bolj kot raven bruto investicij. Negativna vrzel med varčevanjem in investicijami bo prihodnje leto tako ponovno nekoliko višja (3,8 % BDP) kot letos.

Tabela 6: Bruto varčevanje in bruto investicije v % BDP

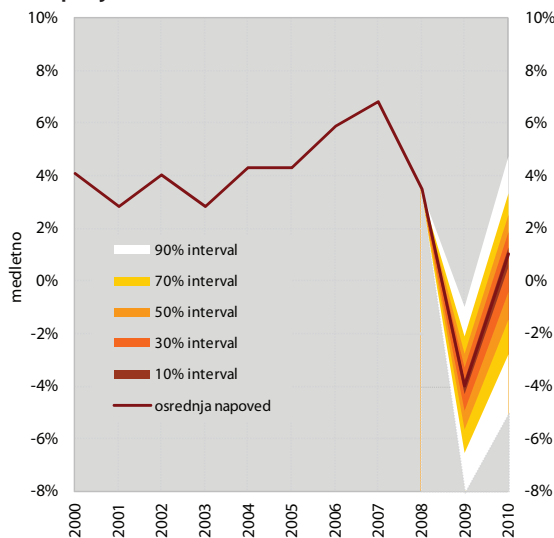
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
BRUTO VARČEVANJE	24,1	24,4	24,7	24,3	24,8	25,3	26,3	27,4	26,4	24,5	22,6
BRUTO INVESTICIJE	27,3	24,8	23,8	25,2	27,4	27,1	28,7	31,4	32,2	26,9	26,4
Investicije v osnovna sredstva	26,1	24,7	23,1	24,0	24,9	25,3	26,3	27,5	28,0	25,0	25,1
Saldo tekočih transakcij s tujino (investicijsko varčevalna vrzel)	-3,2	-0,4	0,9	-0,9	-2,6	-1,8	-2,4	-4,0	-5,9	-2,5	-3,8

Vir podatkov: SURS.

Slika 17: Prispevki h gospodarski rasti po komponentah v obdobju 2006–2011, v o. t.

Vir podatkov: SURS, preračuni UMAR.

%). Ob predvidenem ponovnem gospodarskem zagonu v mednarodnem okolju se bodo povečala vlaganja poslovnega sektorja, predvsem v industriji, ki naj bi v določeni meri pozitivno vplivala tudi na investicije v gradnjo poslovnih stavb. Pričakujemo, da se bodo ob cikličnem izboljševanju gospodarskih razmer ponovno nekoliko bolj okrepile stanovanjske investicije. Leta 2011 se bo ob povečanem optimizmu potrošnikov *rast zasebne potrošnje* predvidoma okrepila glede na rast razpoložljivega dohodka (okoli 2,0 %). Z začetkom oživljanja gospodarske aktivnosti predpostavljamo

Slika 18: Osrednja napoved in verjetnost pričakovanih odstopanj

Vir podatkov: UMAR.

nekoliko bolj umirjeno *rast državne potrošnje* (3,2 %). Okrepljena *rast uvoza blaga in storitev* (5,2 %) naj bi bila tako predvsem posledica višjih rasti domačih investicij ob večji izvozni in proizvodni aktivnosti. Tudi višja rast uvoza storitev bo predvidoma večinoma izhajala iz nadaljnje krepitve uvoza storitev, povezanih z različnimi poslovnimi, profesionalnimi in tehničnimi dejavnostmi.

Tveganja za uresničitev napovedi ostajajo izjemno visoka in so neenakomerno porazdeljena v smeri nižje rasti od napovedane. Največja tveganja še vedno izhajajo iz negotovosti glede razsežnosti finančno-gospodarske krize. Da je negotovost glede ravni in trajanja svetovne gospodarske krize še naprej izjemno velika, kažejo pogoste spremembe napovedi razmer v mednarodnem okolju in velike razlike med zaporednimi napovedmi. V primeru večje in daljše recesije v mednarodnem okolju obstaja verjetnost, da bo gospodarska rast letos in v prihodnjem letu še nižja od osrednje napovedi. Tveganje navzgor pa predstavlja učinkovitost protikriznih ukrepov v mednarodnem okolju. Če bodo programi za stabilizacijo razmer na finančnih trgih in pospešeno oživetev gospodarstev učinkovali prej, kot je predvideno v osnovnih predpostavkah mednarodnega okolja, se lahko gospodarstvo odzove prej ali močneje, kot se predvideva v tem trenutku.

Gibanje dodane vrednosti po dejavnostih

Dodana vrednost bo leta 2009 realno za 4,0 % nižja kot leto pred tem. Znižanje pričakujemo v večini dejavnosti zasebnega sektorja, najgloblji padec bo v industriji in gradbeništvu. V javnih storitvah pa se bo rast dodane vrednosti po okrepitvi leta 2008 umirila.

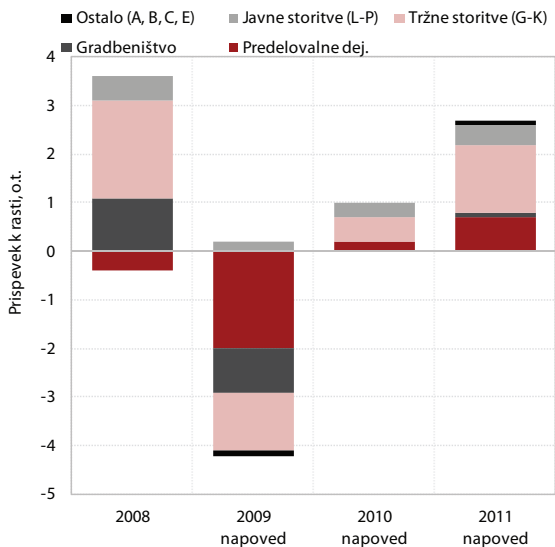
Upadanje dodane vrednosti predelovalnih dejavnosti se bo leta 2009 nadaljevalo, tako da bo v povprečju leta realno za 9,0 % nižja kot v letu 2008. Ključni omejitveni dejavnik pri proizvodnji bo nizko povpraševanje, tako tuje kot domače. Sprejeti protikrizni ukrepi predvsem blažijo težave, s katerimi se podjetja soočajo pri tekočem financiranju. Napovedano obsežno krčenje uvoza najpomembnejših zunanjetrgovinskih partneric in posledično slovenskega blagovnega izvoza ter nizka investicijska aktivnost doma in v tujini bodo vplivali na krčenje povpraševanja predvsem pri proizvodih za investicije ter za vmesno porabo. To potrjujejo tudi razpoložljivi podatki o trenutno zelo nizki izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti pri nas in v tujini in precejšnjem padcu obsega novih naročil v teh dejavnostih. Najmanjše znižanje povpraševanja pa pričakujemo v panogah, ki proizvajajo netrajne izdelke za široko porabo, kamor sodi tudi farmacevtska industrija.

V gradbeništvu se bo leta 2009 dodana vrednost po treh letih zelo visokih rasti realno znižala za 10 %. Znižanje aktivnosti pričakujemo v obeh najpomembnejših segmentih gradbeništva – v gradnji inženirskih objektov in stavb. V gradnji inženirskih objektov se skladno z načrtom DARS po več letih visokih rasti pričakuje znižanje investicij

v gradnjo avtocestnega omrežja, ki bo po obsegu precej presežlo predvideno rahlo povečanje investicij v gradnji železniške in energetske infrastrukture. Na znižanje stanovanjske in nestanovanjske gradnje kažejo podatki o površinah, predvidenih za gradnjo z izdanimi gradbenimi dovoljenji. Ocenjujemo, da bo poleg omejitev na strani financiranja na ta segment gradbeništva v letu 2009 pomembno vplivalo predvsem manjše povpraševanje tako po poslovnih kot stanovanjskih stavbah.

Poslabšanje v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu bo sledilo tudi znižanje aktivnosti v vseh tržnih storitvah. Skupni realni padec dodane vrednosti tržnih storitev bo letos 2,8-odstoten. Največje krčenje aktivnosti pričakujemo v tistih delih tržnih storitev, ki so tesno povezani z domačo industrijsko in gradbeno dejavnostjo (poslovne in nepremičninske storitve, blagovni promet, trgovina na debelo). V povezavi z gibanji v realnem sektorju bo prišlo tudi do nadaljnjega znižanja kreditne aktivnosti v bančnem sektorju. Če je bila lani glavna omejitev kreditne aktivnosti na ponudbeni strani, letos zaradi slabih razmer v realnem sektorju pričakujemo predvsem nižje povpraševanje po kreditih za nove investicije in financiranje proizvodnje, tako da bo velik del povpraševanja vezan le na refinanciranje že obstoječih kreditov. Hkrati pričakujemo, da bodo sprejeti ukrepi vlade za blažitev posledic finančne krize nekoliko omilili prirast deleža slabih posojil v aktivni poslovnih bank. Krčenje aktivnosti pričakujemo tudi v drugih delih finančnega sektorja, predvsem tistih, katerih poslovanje je povezano z gibanji na kapitalskih trgih. Pričakovano skromnejše trošenje prebivalstva bo vplivalo na nadaljnje poslabšanje gibanj v trgovini na drobno z motornimi vozili in z izdelki široke potrošnje. Po stagnaciji v letu 2008 se bo znižala tudi dodana vrednost v gostinstvu, kar bo ob skromnejšem trošenju domačega prebivalstva predvsem posledica manjšega števila prenočitev tujih turistov.

Slika 19: Prispevki posameznih dejavnosti k rasti dodane vrednosti, 2008-2011 v odstotnih točkah

Vir podatkov: SURS, napoved Umar.

Tabela 7: Pomladanska napoved dodane vrednosti po dejavnostih za obdobje 2009–2011, realne stopnje rasti v %

	2008	Napoved		
		2009	2010	2011
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	-1,8	1,5	1,0	1,0
B Ribištvo	-2,8	0,5	0,5	1,0
C Rudarstvo	-4,3	-6,0	-4,0	-2,0
D Predelovalne dejavnosti	-1,5	-9,0	1,0	3,5
E Oskrba z električno energijo, plinom, vodo	2,1	-5,0	1,0	2,0
F Gradbeništvo	14,1	-10,0	0,0	1,0
G Trgovina in popravila motornih vozil	5,5	-2,0	2,0	3,5
H Gostinstvo	0,1	-3,0	1,5	2,0
I Promet, skladiščenje in zveze	5,3	-4,0	0,0	3,0
J Finančno posredništvo	11,9	-3,5	1,0	3,5
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	2,0	-2,5	1,0	3,0
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	2,8	1,2	1,4	1,5
M Izobraževanje	2,0	1,7	1,9	2,5
N Zdravstvo in socialno skrbstvo	2,7	2,0	2,2	3,0
O Druge skupne in osebne storitve	3,4	0,3	0,5	2,5
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	2,0	-1,0	1,0	1,0
DODANA VREDNOST	3,2	-4,0	1,0	2,7
a) Davki na proizvode in storitve	5,1	-3,4	1,0	2,5
b) Subvencije na proizvode in storitve	-7,1	8,7	0,0	0,0
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	3,5	-4,0	1,0	2,7

Vir podatkov: SURS, napovedi UMAR.

V javnih storitvah se bo realna rast dodane vrednosti umirila na 1,3 %. Umiritev rasti dodane vrednosti v javnih storitvah bo v letu 2009 povezana s sprejetimi varčevalnimi ukrepi vlade za javni sektor, ki predvidevajo omejevanje rasti števila zaposlenih v organih državne uprave in tudi v vseh posrednih proračunskih uporabnikih (javni zavodi na področju izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva).

V letih 2010 in 2011 pričakujemo postopno rast dodane vrednosti. Ob predvidenem postopnem okrevanju v mednarodnem gospodarskem okolju in ob predpostavki povrnitve zaupanja v finančni sistem se bo preko oživljanja domačega izvoza najprej začela krepiti aktivnost v najbolj izvozno usmerjenem delu gospodarstva (predelovalne dejavnosti). Temu bodo sledile storitve, ki so tesneje povezane s proizvodnimi dejavnostmi (poslovne in finančne storitve, blagovni promet, trgovina na debelo), postopno pa ob pričakovanem povečevanju trošenja prebivalstva tudi ostale tržne storitve (trgovina na drobno, gostinstvo). Predvsem zaradi investicij v poslovne stavbe in s postopnim povečevanjem stanovanjske gradnje

bi se lahko v prihodnjih dveh letih nekoliko okrepila tudi aktivnost v gradbeništvu. Rast dodane vrednosti javnih storitev se bo nekoliko okrepila, vendar bo ostala skromna.

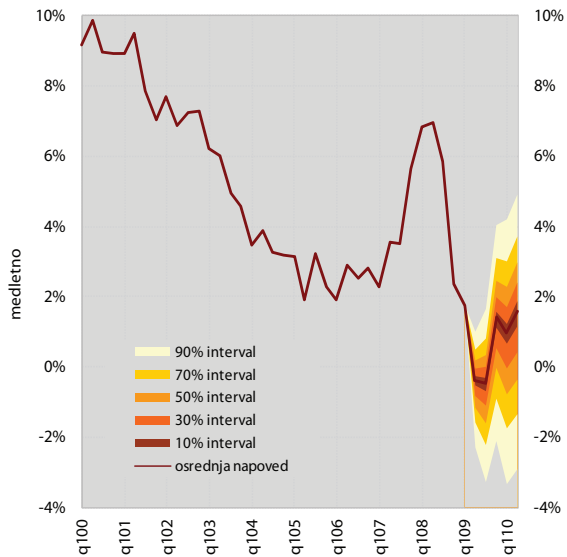
Inflacija

V prvih dveh mesecih 2009 se je medletna inflacija ohranjala na ravni okoli 2 %. Po znižanju medletne inflacije na 1,6 % v januarju je februarja zaradi dviga trošarin na goriva ponovno dosegla 2,1 %. V prvih dveh mesecih so se cene povišale za 0,1 %.

Za leto 2009 pričakujemo nadaljnje umirjanje inflacije, ki bo decembra dosegla 1,4 %, v povprečju pa bo znašala 0,4 %. Do sredine leta se bo nadaljevalo postopno zniževanje medletne inflacije, ki bo večinoma posledica učinka osnove. Zaradi visoke rasti cen nafte na svetovnem trgu v prvi polovici lanskega leta je v prvem polletju pričakovati tudi znižanje inflacije znatno pod 1 %, pri čemer bo šlo za kratkotrajen nihaj navzdol, ki ni vsebinske, ampak tehnične narave. Gibanje cen nafte v letošnjem letu ne bo bistveno vplivalo na dinamiko domače inflacije glede na predpostavko o letošnji povprečni ceni nafte (45 USD/sod). Na podlagi zadnjih napovedi mednarodnih institucij glede gibanj cen hrane na svetovnem trgu za letos predpostavljamo, da bo tudi rast cen hrane ostala umirjena in ne bo pospeševala inflacije. Poleg tega bo na nadaljevanje zmanjševanja inflacijskih pritiskov vplivala nadaljnja upočasnitev gospodarske aktivnosti. Med ukrepi ekonomskih politik bo na umirjanje rasti cen vplivalo izvajanje načrta reguliranih cen, saj bo njihov prispevek k inflaciji v skladu s sprejetim načrtom znašal slabe 0,1 o. t. Ob upoštevanju doslej sprejetih ukrepov na področju trošarinske politike v prihodnjih mesecih ne pričakujemo dodatnih sprememb obdavčitve in trošarinskih dajatev.

V letu 2010 pričakujemo povišanje medletne inflacije na 2,2 % in povprečne na 1,6 %, skladno s pričakovanim okrevanjem gospodarske aktivnosti. Ob predpostavljani globalni oživitvi gospodarske aktivnosti naj bi se nekoliko povečali pritiski na rast cen v celotnem evrskem območju. Poleg tega pričakujemo, da se bodo v večji meri kot v letu 2009 na rasti cen odrazili učinki ukrepov, ki so bili sprejeti s ciljem blaženja posledic finančno-gospodarske krize. Glede na predpostavko o postopnem dvigu cen nafte (55 USD/sod) smo predvideli, da bo prispevek rasti cen tekočih goriv za prevoz in ogrevanje k inflaciji znašal

Slika 20: Osrednja napoved in verjetnost pričakovanih odstopanj

Vir podatkov: UMAR.

približno 0,2 o. t. Za leto 2011 pričakujemo, da se bo ob nadaljnjem naraščanju cen nafte in ostalih surovin na svetovnih trgih, medletna inflacija še nekoliko povišala, vendar naj bi se ustalila pri dolgoročni ravnotežni ravni okoli 3 %, povprečna pa pri 2,6 %.

Tveganja, da bo inflacija odstopala od pričakovane, so po naši oceni porazdeljena neenakomerno. Ocenjujemo, da so tveganja za uresničitev osrednje napovedi neenakomerno porazdeljena, oziroma da je verjetnost, da bo inflacija preseгла našo osrednjo napoved za 0,5 o. t., nekoliko manjša od verjetnosti, da bo od nje nižja za 0,5 o. t. (gl. Sliko 20). Največje tveganje za uresničitev osrednje napovedi inflacije je povezano z negotovostjo glede trajanja in globino pričakovane recesije v mednarodnem okolju. S tem so v veliki meri povezana tudi tveganja o prihodnjih gibanjih cen energentov in surovin na svetovnih trgih. Dodatna tveganja, ki izhajajo iz domačega okolja in ki delujejo v smeri poviševanja inflacijskih pritiskov (vendar v manjši meri kot tveganja povezana z mednarodnim okoljem), so povezana z možnimi ukrepi vlade na področju trošarin na tobak in tekoča goriva.

Tabela 8: Pomladanska napoved inflacije za obdobje 2009–2011 in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo

	2008	2009		2010		2011
		Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Pomladanska napoved (mar. 2009)
Inflacija (povprečje leta, v %)	5,7	1,1	0,4	3,0	1,6	2,6
Inflacija (dec./dec., v %)	2,1	3,0	1,4	3,0	2,2	3,0

Vir podatkov: SURS, napovedi UMAR.

Plače

V letu 2009 bo realna rast povprečne bruto plače, ki bo v največji meri posledica lanske uveljavitve novega plačnega sistema v javnem sektorju, presegala rast produktivnosti dela. Nominalna rast povprečne bruto plače na zaposlenega bo 2,6-odstotna, realno pa 2,2-odstotna. Nominalna rast bruto plače v zasebnem sektorju bo zaradi spremenjenih gospodarskih razmer zelo skromna (0,5 %), glavino k skupni rasti pa bo prispevala rast plač v javnem sektorju (6,6 %). K temu bo bistveno doprinesel vpliv lanske visoke rasti plač v drugi polovici leta²³ (6,3 o. t.), skupni učinek letošnje januarske četrtnine, rednih napredovanj in omejenega izplačila redne uspešnosti pa bo na letni ravni predstavljal le dodatnih 0,3 o. t. rasti plač v javnem sektorju²⁴. Rast plač v javnem sektorju bo tako v povprečju leta za 6,1 o. t. višja od rasti plač v zasebnem sektorju, na medletni ravni pa bo razlika v rasti plač med sektorjema 1,8 o. t. (v zasebnem sektorju bo 0,8-odstotna, v javnem pa 2,6-odstotna). Rast skupne bruto plače bo nominalno zaostajala za rastjo produktivnosti dela (za 1,6 o. t.), realno pa jo bo drugo leto zapored prehitevala (za 0,7 o. t.).

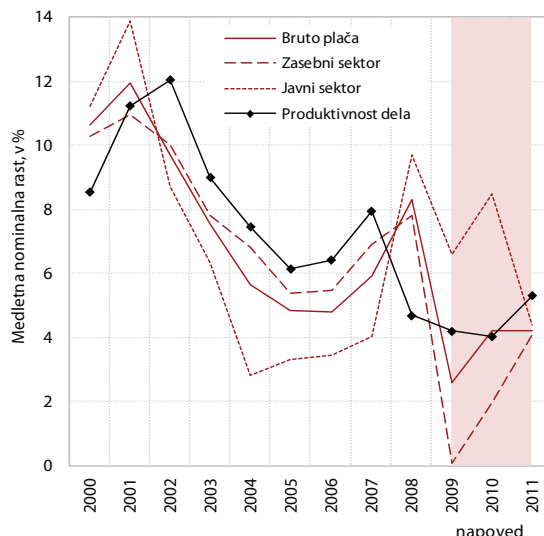
Povprečna bruto plača v zasebnem sektorju bo ob zaostrenih pogojih na trgu dela zaradi padca gospodarske aktivnosti glede na lani le malenkost višja. Bruto plača na zaposlenega se bo letos nominalno povečala za 0,5 %, realno pa le za 0,1 %. Napoved predpostavlja, da bodo podjetja skozi celo leto skušala premoščati težave z racionalizacijo poslovanja in kljub težnji po ohranitvi delovnih mest tudi z zmanjšanjem števila zaposlenih (predvsem nižje kvalificiranih, kar bo povečevalo rast bruto plače na zaposlenega). Za letos napovedujemo bistveno manjša izredna izplačila ob koncu leta glede na lani. Nominalna rast plač bo tako nekoliko hitrejša v prvi polovici leta²⁵ (medletno 1,6 %), v drugem polletju pa pričakujemo nominalni padec plač (medletno -0,6 %). Zaradi spremenjenih gospodarskih razmer ocenjujemo, da bo uskladitev plač v letošnjem letu nekoliko nižja od lani predvidene²⁶.

V javnem sektorju bo – zaradi procesa odprave plačnih nesorazmerij – ostala rast plač v povprečju letošnjega leta razmeroma visoka, k temu pa bosta glavino prispevala vpliv visoke rasti plač iz lanskega leta in

januarsko izplačilo druge četrtnine. Bruto plača na zaposlenega se bo nominalno povečala za 6,6 %, realno pa za 6,2 %. Brez sprejetja Dogovora²⁷ pa bi bila rast plač v povprečju leta višja še za okoli tri odstotne točke²⁸. K letošnji rasti povprečne plače v javnem sektorju bosta glavino prispevala januarsko izplačilo druge četrtnine sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij in vpliv visoke rasti plač iz druge polovice lanskega leta, del pa tudi aprilski redni napredovanja, in sicer omejena izplačila delovne uspešnosti. V prvi polovici letošnjega leta bo tako bruto plača na medletni ravni višja za 11,2 %, v drugem polletju pa zaradi februarkega dogovora o prilagojenem izvajanju plačnega sistema za 2,0 %. Medletna rast plač se bo postopoma umirjala in ob koncu leta dosegla 2,6-odstotno nominalno oz. 1,2-odstotno realno rast.

Leta 2010 bosta kljub bistveno hitrejši rasti plač v javnem sektorju od plač v zasebnem sektorju rasti skupne bruto plače in produktivnosti dela približno skladni. Nominalna bruto plača na zaposlenega bo pri 4,2-odstotni rasti presegala rast produktivnosti dela za 0,2 o. t., realno pa bo pri 2,6-odstotni rasti od nje za prav toliko nižja. Ob predvidenem počasnem okrevanju gospodarske aktivnosti se bo plača v zasebnem sektorju nominalno povečala za 2,0 %, realno pa za 0,4 %. Veliko hitreje bo tudi prihodnje leto naraščala bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju (nominalno za 8,5 %, realno za 6,8 %) zaradi

Slika 21: Nominalna rast bruto plače na zaposlenega in splošne produktivnosti dela v obdobju 2000–2011, v %

Vir podatkov: SURS, preračuni in napovedi UMAR.

Opomba: Produktivnost dela je merjena z rastjo bruto domačega proizvoda na zaposlenega.

²³ Zaradi izplačila prve četrtnine plačnih nesorazmerij, večjega obsega napredovanj in drugih povečanj izplačil ob koncu leta.

²⁴ Brez januarske četrtnine odprave plačnih nesorazmerij bi se lanska visoka decembrska raven plač v letošnjem januarju znatno znižala, zaradi izplačila druge četrtnine pa se je rahlo povečala.

²⁵ Prvo polletje je po delovnih dneh sicer krajše od drugega, vendar predvidevamo, da v razmerah vse težjega poslovanja podjetij delovni dnevi ne bodo imeli običajnega učinka na dinamiko rasti.

²⁶ Skladno s 'Kolektivno pogodbo o izredni uskladitvi plač za leto 2007 in načinu usklajevanja plač, povračilu stroškov v zvezi z delom in drugih osebnih prejemkih za leti 2008 in 2009' so se – zaradi višje povprečne inflacije v preteklem letu od 4,55 % – izhodiščne in najnižje osnovne plače v januarju že uskladile (za 1,15 %), redna uskladitev izhodiščnih plač (za 2,3 %) pa bo izvedena avgusta.

²⁷ Dogovor o ukrepih na področju plač v javnem sektorju zaradi spremenjenih makroekonomskih razmer za obdobje 2009–2010.

²⁸ Za 1,3 o. t. na letni ravni zaradi omejitve izplačevanja redne delovne uspešnosti (se ne izplačuje od aprila do vključno novembra), za 1,2 o. t. zaradi odloga tretje četrtnine odprave plačnih nesorazmerij (5. septembra 2009 predstavljena na januar 2010), preostanek pa zaradi odpovedi splošne julijske uskladitve osnovnih plač s predvideno inflacijo.

Tabela 9: Pomladanska napoved gibanj plač in produktivnosti za obdobje 2009–2011 in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo

		2009		2010		2011	
		Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomlad. napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomlad. napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomlad. napoved (mar. 2009)
Nominalna rast, v %	Bruto plača na zaposlenega	5,0	2,6	6,4	4,2	5,3	4,2
	Zasebni sektor	3,0	0,5	5,5	2,0	5,4	4,1
	Javni sektor	9,9	6,6	8,6	8,5	5,2	4,4
	Produktivnost dela	5,4	4,2	6,1	4,0	7,3	5,3
Realna rast, v %	Bruto plača na zaposlenega	3,9	2,2	3,3	2,6	2,4	1,6
	Zasebni sektor	1,9	0,1	2,4	0,4	2,5	1,5
	Javni sektor	8,7	6,2	5,4	6,8	2,3	1,8
	Produktivnost dela	2,5	1,5	2,8	2,8	3,6	3,1

Vir podatkov: SURS, napovedi UMAR.

odprave plačnih nesorazmerij. Napoved ob upoštevanju rednih napredovanj in izplačil delovne uspešnosti izhaja iz usklajevalnega mehanizma ter povečanja plač za tretjo in četrto četrtno sredstev, namenjenih odpravi plačnih nesorazmerij, v januarju in marcu.

Leta 2011 bosta rasti plač v zasebnem in javnem sektorju ponovno bolj izenačeni, rast plač pa bo zaostajala za produktivnostjo dela. Nominalna rast skupne bruto plače na zaposlenega (4,2 %) bo za dobro o. t. zaostajala za nominalno rastjo produktivnosti dela (5,3 %), še večje pa bo zaostajanje realnih rasti pri 1,6-odstotni rasti plače in 3,1-odstotni rasti produktivnost dela. Za zasebni sektor napovedujemo povečanje plač – nominalno za 4,1 %, realno za 1,5 % – skladno z nadaljnjim izboljšanjem gospodarskega okolja v letu, ki bo za tri delovne dni krajši od predhodnega. V javnem sektorju napoved 4,4-odstotne nominalne oz. 1,8-odstotne realne rasti plač vključuje julijsko uskladitev s predvideno inflacijo, napredovanja in izplačila uspešnosti.

Glede na negotove obete za gospodarsko okrevanje obstajajo tveganja, da bo rast plač nižja od napovedane. Ob poglobitvi in daljšem trajanju svetovne gospodarske krize obstaja verjetnost, da bo prišlo do znižanj plač v zasebnem sektorju. Pri visoki rasti plač v javnem sektorju pa se bo poglobil problem makroekonomske vzdržnosti javnih financ ter družbene sprejemljivosti velikih razlik v predvideni rasti plač za zasebni in javni sektor v času pospešenega ohlajanja gospodarstva.

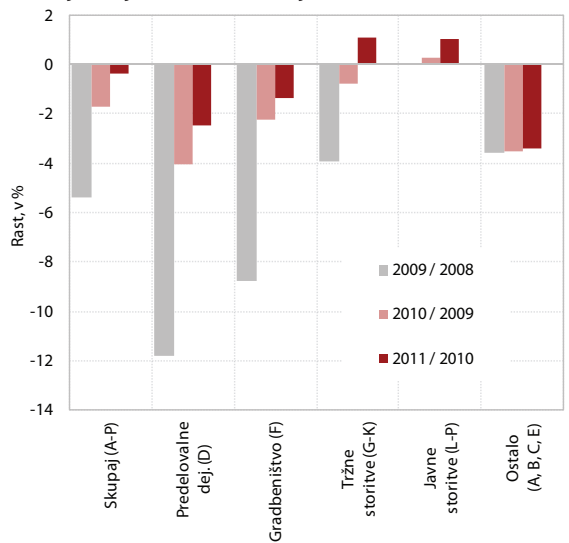
Zaposlenost in brezposelnost

S pospešenim zmanjševanjem gospodarske aktivnosti se bo letos zaposlenost zmanjšala, brezposelnost pa povečala. Za letos pričakujemo 5,4-odstotni upad števila delovno aktivnih (po nacionalnih računih), pri čemer naj bi se produktivnost povečala za 1,5 %. Zaposlenost se bo najbolj zmanjšala v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu, vendar bo padec števila oseb v delovnem

razmerju nekoliko ublažil ukrep za subvencioniranje skrajšanega delovnega časa. Število zaposlenih bo upadlo tudi v vseh področjih pretežno tržnih storitev, zmanjšalo pa se bo tudi v javni upravi. Nadaljnje naraščanje zaposlenosti pričakujemo le v dejavnostih izobraževanja, zdravstva in socialnega skrbstva, vendar bo počasneje kot lani. Zaradi upadanja zaposlenosti se bo letos povečalo število brezposelnih, posledično bosta višji tudi stopnji brezposelnosti, (stopnja anketne brezposelnost na 6,0 %, stopnja registrirane brezposelnosti na 8,9 %). Zmanjšale se bodo stopnje aktivnosti in delovne aktivnosti.

Predvideno okrevanje gospodarske rasti v letu 2010 se še ne bo odrazilo v povprečni rasti zaposlenosti. Povprečno število delovno aktivnih bo naslednje leto še za okoli 1,7 % nižje kot letos. Hkrati z nadaljnjim zmanjševanjem zaposlenosti se bo ob predvideni gospodarski rasti povečala rast produktivnosti dela

Slika 22: Prirast oz. upad števila delovno aktivnih po sektorjih dejavnosti v obdobju 2009–2011, v %

Vir podatkov: SURS, preračuni in napovedi UMAR.

na 2,8 %. Stopnji brezposelnosti se bosta še povečali: anketna na 7,0 % in registrirana na 10,3 %.

Zaposlenost se bo ob koncu leta 2011 začela počasi povečevati. Povprečno letno število delovno aktivnih pa bo v tem letu še za 0,4 % nižje kot leta 2010. Rast produktivnosti se bo okrepila na 3,1 %, stopnji brezposelnosti pa bosta ostali visoki: anketna 7,0 %, registrirana pa 10,2 %.

Cenovna in stroškovna konkurenčnost

Ob podobni rasti domačih cen življenjskih potrebščin glede na trgovinske partnerice bo v letih 2009 in 2010 cenovna konkurenčnost relativno stabilna. Pri tehnični predpostavki 1,27 ameriškega dolarja za 1 evro se bo nominalni efektivni tečaj v letu 2009 ohranil na lanski ravni (0,1-odstotni padec)²⁹. Ker se bodo relativne cene življenjskih potrebščin v letu 2009 nekoliko znižale, v letu 2010 pa malenkost povišale, bo relativno stabilen tudi realni efektivni tečaj (0,3-odstotni padec v letu 2009 in 0,1-odstotna rast v letu 2010).

Po lanskem izrazitem poslabšanju se bo stroškovna konkurenčnost letos nekoliko izboljšala in se približno na tej ravni ohranila tudi naslednje leto. Zaradi močnega umiranja rasti sredstev za zaposlene na zaposlenega³⁰ in postopne krepitve rasti produktivnosti dela³¹ bo realni efektivni tečaj, deflacionalen z relativnimi stroški dela na enoto proizvoda, letos padel (-1,5 %), drugo leto pa le rahlo zrasel (0,4 %). Na letošnje izboljšanje stroškovne konkurenčnosti kaže tudi padec realnih stroškov dela na

²⁹ Tehnično predpostavljeno razmerje 1,27 ameriškega dolarja za 1 evro v celem letošnjem letu pomeni prek 13-odstotni padec glede na preteklo leto (1,47 ameriškega dolarja za 1 evro), ki pa je skoraj v celoti nevtraliziran s hkratno (prav tako tehnično predpostavljeno) rastjo evra do večine preostalih valut EU.

³⁰ Ob bistveno nižji inflaciji in skromni rasti plač v zasebnem sektorju se bo nominalna rast sredstev za zaposlene na zaposlenega z 8,5 % v letu 2008 umirila na 2,7 % v letu 2009, v letu 2010 pa bo 4,2-odstotna.

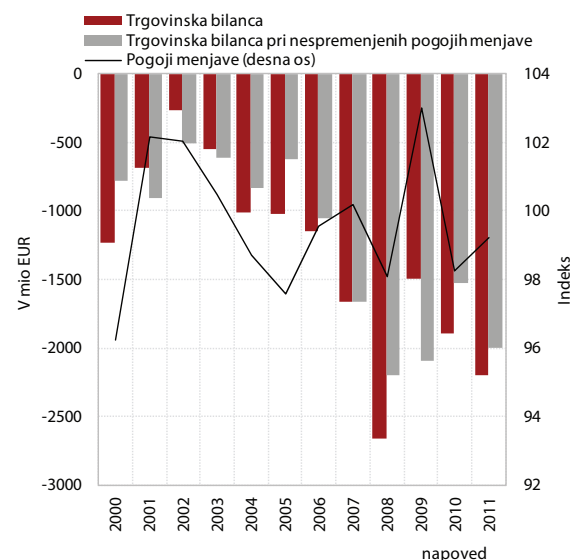
³¹ Predvsem pod vplivom močnega krčenja zaposlenosti se bo produktivnost dela z 0,6 % v letu 2008 okrepila na 1,5 % v letu 2009, v letu 2010 pa na 2,8 %, kar je še vedno precej pod dolgoročnim 3,8-odstotnim povprečjem.

enoto proizvoda (-1,4 %), ki pa se bodo drugo leto prav tako malenkostno povišali (za 0,2 %).

Tekoči račun plačilne bilance

Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance se bo letos ob izboljšanih pogojih menjave znižal na 2,2 % BDP (809 mio EUR). K nižjemu primanjkljaju kot lani bo v največji meri prispeval nižji blagovni primanjkljaj. Blagovni uvoz se bo namreč predvidoma realno znižal bolj od izvoza, pri tem pa naj bi se močno izboljšali tudi pogoji menjave (za 3 indekse točke). Pri nespremenjenih pogojih menjave bi bil blagovni primanjkljaj letos višji za 600 mio EUR. Na nižji primanjkljaj v tekočih transakcijah bo vplival tudi manjši primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov, ki bo po naših pričakovanjih posledica precej manjšega neto odliva dividend in dobička ter reinvestiranih dobičkov iz naslova lastniškega kapitala. Pričakujemo pa, da se bodo še nekoliko povečala neto plačila obresti tujini, saj se bodo ob predvidenih nižjih obrestnih merah na mednarodnih finančnih trgih in nižjem stanju dolžniških terjatev od obveznosti do tujine

Slika 23: Trgovinski račun plačilne bilance in vpliv pogojev menjave v obdobju 2000–2011, v mio EUR

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.

Tabela 10: Pomladanska napoved gibanj na trgu dela za obdobje 2009–2011 in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo

	2008	2009		2010		2011
		Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Pomladanska napoved (mar. 2009)
Zaposlenost po nac. računih (rast v %)	2,9	-1,7	-5,4	0,3	-1,7	-0,4
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	6,7	8,1	8,9	8,1	10,3	10,2
Anketna stopnja brezposelnosti (v %)	4,4	5,5	6,0	5,6	7,0	7,0
Stopnja zaposlenosti (v %)	68,8	67,5	65,5	67,8	64,8	64,7

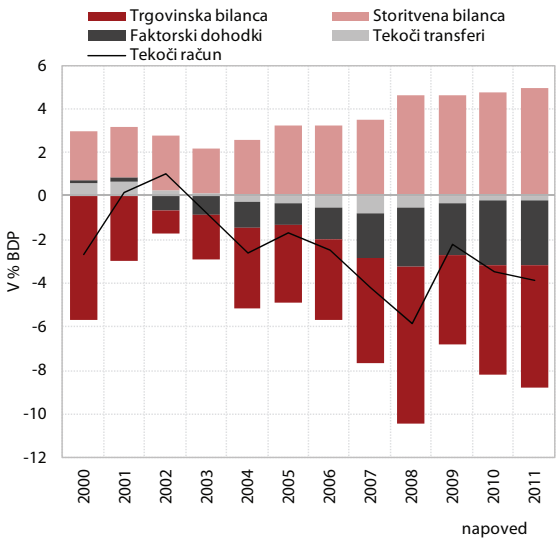
Vir podatkov: SURS, napovedi UMAR.

Tabela 11: Pomladanska napoved tekočega računa plačilne bilance za obdobje 2009–2011 in primerjava z ažurirano jesensko napovedjo

	2008	2009		2010		2011
		Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Ažurirana napoved (dec. 2008)	Pomladanska napoved (mar. 2009)	Pomladanska napoved (mar. 2009)
Tekoči račun plačilne bilance, v mio EUR	-2.180	-1.630	-809	-1.717	-1.311	-1.528
Tekoči račun plačilne bilance, v % BDP	-5,9	-4,2	-2,2	-4,1	-3,5	-3,9

Vir podatkov: SURS, napovedi UMAR.

Slika 24: Komponente tekočega računa plačilne bilance v obdobju 2000–2011, v % BDP

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.

prejete obresti v primerjavi z lani znižale bolj od plačanih obresti tujini. Primanjkljaj na tekočem računu bo rahlo blažil tudi nižji primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev. Glede na rebalans proračuna bo državni proračun RS realiziral presežek v odnosu do proračuna EU. Za razliko od lani v storitveni bilanci letos pričakujemo znižanje presežka, predvsem v menjavi transporta, v menjavi skupine ostalih storitev pa se bo primanjkljaj predvidoma povečal.

V letih 2010 in 2011 bo primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance spet nekoliko višji, a precej pod ravno iz leta 2008. K višjemu primanjkljaju v tekočih transakcijah bo v naslednjih dveh letih najbolj prispevalo poslabšanje salda blagovne menjave. Pri približno izenačeni realni rasti izvoza in uvoza blaga naj bi se blagovni primanjkljaj povečal zaradi poslabševanja pogojev menjave ob predpostavljenem povišanju cen nafte in ostalih primarnih surovin. Presežek v storitveni bilanci se bo predvidoma nekoliko povišal, vendar pa bo ponovno višji primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov kot posledica višjih neto plačanih obresti tujini in predvidoma nekoliko večjega neto odliva dohodkov iz lastniškega kapitala.

Ocena uspešnosti napovedi UMAR

Pri napovedih za zadnji dve leti je prišlo do nekoliko višje vrednosti napak, ki so vplivale na izkaz točnosti v obdobju 1997–2008.

Napovedi posameznega makroekonomskega agregata zaradi negotovosti gospodarskih gibanj običajno odstopajo od dejanskega stanja. Da je napovedovanje uspešno, mora biti njihova povprečna napaka preko daljšega obdobja čim manjša. Odstopanje povprečne napake od vrednosti »nič« je lahko indikator sistematičnega podcenjevanja ali precenjevanja prihodnjih gospodarskih gibanj. Če je analizirano obdobje relativno kratko, lahko vsaka napaka v pozitivno ali negativno smer bistveno spremeni ugotovitve predhodnih analiz točnosti napovedi. To velja tudi za našo zadnjo analizo, ki jo redno izvajamo za spremljanje uspešnosti napovedi najpomembnejših makroekonomskih agregatov. Analiza vključuje primerjavo uspešnosti napovedi različnih domačih in mednarodnih institucij v obdobju po letu 1997. V napovedih za zadnji dve leti je prišlo do nekoliko višje vrednosti napak, ki zelo vplivajo na izračun povprečnih napak v celotnem obdobju.

Realno gospodarsko rast za leto 2008 smo na UMAR, podobno kot ostale institucije, v svojih napovedih precenili. Napovedi realne gospodarske rasti za leto 2008 je večina institucij jeseni 2007 precenila za približno 1 o. t. Spomladanske napovedi 2008 so se realizaciji bolj približale; napake so bile nižje (v povprečju so obravnavane institucije dejansko rast zgrešile za 0,8 o. t.). Jeseni 2008 so vse institucije svoje napovedi ponovno zvišale in tako precenile gospodarsko rast med 0,8–1,4 o. t. Pri napovedi nominalne gospodarske rasti, ki jo edini objavljamo, smo tudi za leto 2008 naredili pri jesenski napovedi za tekoče leto večje napake kot pri napovedi realne gospodarske rasti. Nasprotno je bila v primerjavi z napovedmi realne gospodarske rasti napaka v primeru nominalne gospodarske rasti manjša pri pomladanski in jesenski napovedi za prihodnje leto.³²

Ob zunanjih cenovnih šokih v prvi polovici leta so vse institucije povprečno inflacijo za leto 2008 do jeseni podcenjevale. Medtem ko sta bili napovedi inflacije iz jeseni 2007 in pomladi 2008 pri vseh institucijah znatno podcenjeni, so institucije pri zadnji jesenski napovedi povprečno inflacijo za leto 2008 precenile. UMAR je lansko jesen napoved povprečne inflacije precenil za 0,5 o. t.

Analiza kaže točnost napovedi UMAR za gospodarsko rast in inflacijo. Za obdobje po letu 1997 povprečje

napak napovedi *realne gospodarske rasti* pri jesenskih napovedih za prihodnje leto znaša -0,19 o. t., pri pomladanskih napovedih za tekoče leto pa -0,10 o. t. Povprečje napak *napovedi nominalne gospodarske rasti* pri jesenskih napovedih za prihodnje leto znaša -0,22 o. t., pri pomladanski napovedi za tekoče leto pa -0,16 o. t.³³ Povprečje napak *napovedi povprečne inflacije* znaša pri jesenskih napovedi za prihodnje leto -0,45 o. t., pri pomladanskih napovedih za tekoče leto pa -0,28 o. t. Povprečna napaka pomladanske *napovedi medletne inflacije* za tekoče leto znaša -0,25 o. t., pri jesenskih napovedih za prihodnje leto pa -0,62 o. t. Negativne vrednosti absolutnih mer, ki kažejo na tendenco podcenjevanja obravnavanih kategorij, odražajo predvsem dejstvo, da so negativne napake (podcenitve) po absolutni vrednosti večje od pozitivnih napak (precenitev). Ker so pri večini obravnavanih spremenljivk napovedi po letu 1997 precenjene in podcenjene v enakem številu primerov, ocenjujemo, da ne gre za sistematično odstopanje naših napovedi.

Pri napovedovanju gospodarske rasti je najbolj točen UMAR, pri inflaciji pa so bolj točne napovedi Banke Slovenije in Evropske komisije. Povprečne absolutne napake (MAE)³⁴ pri napovedih realne in nominalne gospodarske rasti so v obdobju 1997(8)–2008 znašale med 0,49 in 1,37 o. t. Koreni povprečnih kvadratnih napak (RMSE), ki večjim napakam pripišejo večjo težo, so bili nekoliko višji (med 0,63 in 1,79 o. t.). Pri napovedih povprečne inflacije za tekoče leto so povprečne absolutne napake znašale 0,19 pri jesenski napovedi in 0,51 o. t. pri pomladanski napovedi, medtem ko so bile pri napovedih za prihodnje leto 0,93 pri jesenski napovedi in 1,34 o. t. pri pomladanski napovedi. Pri medletni inflaciji so napake napovedi nekoliko višje.³⁵ Primerjava vrednosti absolutnih mer točnosti pokaže, da so med slovenskimi institucijami, ki se ukvarjajo z napovedovanjem, pri napovedih gospodarske rasti te mere v splošnem najnižje za napovedi UMAR, pri napovedih inflacije pa nekoliko boljše rezultate dosegajo napovedi Banke Slovenije in Evropske komisije. Enak sklep dobimo s primerjavo standardiziranih vrednosti mer točnosti (stdMAE in stdRMSE), ki upoštevajo variabilnost napovedovanega pojava.³⁶

³³ Z vidika proračunskega načrtovanja so pomembne zlasti pomladanske napovedi nominalne gospodarske rasti za prihodnje leto, saj predstavljajo makroekonomsko izhodišče proračunskega načrtovanja za prihodnje leto. Povprečje napak teh napovedi za obdobje po letu 2002 znaša -0,02 o. t.

³⁴ Za metodološka pojasnila glej Ferjančič, M. (2005): "Analiza uspešnosti napovedi UMAR", UMAR, Delovni zvezek 2005/13, Ljubljana.

³⁵ Mere točnosti so podrobno prikazane v statistični prilogi, Tabela 14.

³⁶ V primerjavi z napovedmi Evropske komisije za stare članice EU so absolutne mere točnosti nekoliko slabše, medtem ko pri relativnih merah točnosti ni bistvenih razlik. Ugotovitve so v splošnem značilne za vse nove države članice EU (gl. npr. Keereman, F. (2005): "Economic forecasts and fiscal policy in the recently acceded Member States", European Commission, Economic Paper, nr. 234, November 2005).

³² Doslej so bile napovedi nominalne gospodarske rasti manj uspešne zaradi dejstva, da je za nominalno napoved potrebno napovedati tudi vrednost implicitnih deflatorjev.

Tabela 12: Napake v napovedani realni gospodarski rasti in povprečni inflaciji

	Realna gospodarska rast						Povprečna inflacija					
	Jesenska napoved za prihodnje leto		Pomladanska napoved za tekoče leto		Jesenska napoved za tekoče leto		Jesenska napoved za prihodnje leto		Pomladanska napoved za tekoče leto		Jesenska napoved za tekoče leto	
	MAE	RMSE	MAE	RMSE	MAE	RMSE	MAE	RMSE	MAE	RMSE	MAE	RMSE
UMAR (1997-2008) ¹	0,90	1,03	0,71	0,89	0,49	0,63	0,93	1,24	0,51	0,67	0,19	0,28
SKEP (1997-2008) ²	1,00	1,19	0,76	0,92	0,68	0,86	1,11	1,46	0,62	0,74	0,19	0,31
BS (2002-2008) ³	1,03	1,19	0,79	0,96	0,50	0,59	0,77 ⁶	1,08 ⁶	0,33 ⁶	0,47 ⁶	0,36 ⁶	0,39 ⁶
IMF (1998-2008) ⁴	1,06	1,21	0,88	0,99	0,73	0,92	1,77	2,21	0,98	1,46	0,48	0,71
EC (2002-2008) ⁵	1,06	1,21	0,89	1,05	0,41	0,50	1,04	1,17	0,27	0,47	0,23	0,31

Viri: ¹ Pomladanska napoved gospodarskih gibanj, Jesenska napoved gospodarskih gibanj, različne številke. UMAR; ² Konjunkturna gibanja, različne številke. GZS, SKEP; ³ Usmeritve denarne politike, 2001; Uresničevanje kratkoročnih usmeritev denarne politike, 2002–2004; Poročilo o denarni politiki, 2005–2007; Poročilo o cenovni stabilnosti, 2008 Ljubljana: BS. ⁴World Economic Outlook, IMF; ⁵ Economic Forecasts for the Candidate Countries, 2001; Economic Forecasts, 2002–2008. EC. ⁶ Napake pri napovedi inflacije Banke Slovenije se deloma nanašajo na inflacijo konec leta, deloma na povprečno inflacijo, tako da niso neposredno primerljive z napakami ostalih institucij.

Opombe: Evropska komisija inflacijo napoveduje na podlagi harmoniziranega indeksa življenjskih potrebščin. BS je z vstopom v evrsko območje prav tako pričela napovedovati inflacijo na podlagi harmoniziranega indeksa življenjskih potrebščin. Izračunane mere točnosti so spremembam prilagojene.

MAE - povprečna absolutna napaka (angl. Mean Absolute Error)

RMSE - koren povprečne kvadratne napake (angl. Root Mean Square Error)

statistična priloga

Kazalo tabel

Tabela 1:	Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije	33
Tabela 2a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (tekoče cene)	34
Tabela 2b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (struktura v %, tekoče cene)	35
Tabela 3a:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (stalne cene)	36
Tabela 3b:	Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod (realne stopnje rasti v %)	37
Tabela 4:	Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene, struktura v %)	38
Tabela 5a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (tekoče cene)	39
Tabela 5b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (struktura v %, tekoče cene)	39
Tabela 6a:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (stalne cene)	40
Tabela 6b:	Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda (realne stopnje rasti v %)	40
Tabela 7a:	Temeljni agregati nacionalnih računov (tekoče cene)	41
Tabela 7b:	Temeljni agregati nacionalnih računov (struktura v %, tekoče cene)	42
Tabela 8:	Prebivalstvo in trg dela (števila v tisoč, kazalniki in letne stopnje rasti v %)	43
Tabela 9:	Zaposlenost in produktivnost (po metodologiji nacionalnih računov)	44
Tabela 10:	Indikatorji mednarodne konkurenčnosti (letne stopnje rasti v %)	45
Tabela 11a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (tekoče cene)	46
Tabela 11b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, prihodki (delež v primerjavi z BDP v %)	46
Tabela 12a:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (tekoče cene)	47
Tabela 12b:	Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF, odhodki (delež v primerjavi z BDP v %)	47
Tabela 13:	Plačilna bilanca (v mio EUR)	48
Tabela 14:	Primerjava napak napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij	49

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalniki razvoja Republike Slovenije

Realne stopnje rasti v %, razen kjer ni drugače navedeno

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	2,8	4,0	2,8	4,3	4,3	5,9	6,8	3,5	-4,0	1,0	2,7
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	22.790	24.500	25.752	27.162	28.704	31.013	34.471				
BDP v mio EUR (tekoče cene in fiksen tečaj EUR=239,64)	20.654	23.128	25.114	27.073	28.704	31.008	34.471	37.126	36.598	37.427	39.266
BDP na prebivalca v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	11.441	12.281	12.900	13.599	14.346	15.446	17.076	18.204	18.015	18.377	19.239
BDP na prebivalca v USD (tekoče cene in tekoči tečaj)	10.246	11.612	14.592	16.916	17.848	19.394	23.403	26.578	22.880	23.339	24.433
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	15.800	16.800	17.300	18.700	19.600	20.700	22.200	23.100			
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU27=100) ¹	79,7	82,3	83,4	86,4	87,4	87,6	89,2	92,1			
PREBIVALCI, ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST											
Število prebivalcev 30.6. v 000	1.992	1.996	1.997	1.997	2.001	2.009	2.019	2.039	2.031	2.037	2.041
Zaposlenost po SNA	0,5	-0,1	-0,4	0,3	-0,1	1,5	3,0	2,9	-5,4	-1,7	-0,4
Število registriranih brezposelnih (povprečje leta, v tisoč)	101,9	102,6	97,7	92,8	91,9	85,8	71,3	63,2	82,1	94,8	93,5
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	11,2	11,3	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,7	8,9	10,3	10,2
Stopnja brezposelnosti po ILO v %	6,4	6,4	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	6,0	7,0	7,0
Bruto plače na zaposlenega	3,2	2,0	1,8	2,0	2,2	2,2	2,2	2,5	2,2	2,6	1,6
- zasebni sektor	2,3	2,3	2,1	3,1	2,8	2,8	3,2	2,0	0,1	0,4	1,5
- javni sektor	5,1	1,1	1,0	-0,8	0,9	1,0	0,5	3,8	6,2	6,8	1,8
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	2,4	4,0	3,2	4,0	4,5	4,3	3,7	0,6	1,5	2,8	3,1
MENJAVA S TUJINO - PLAČILNO BILANČNA STATISTIKA											
Izvoz proizvodov in storitev ²	6,4	6,8	3,1	12,4	10,6	12,5	13,8	3,3	-8,6	1,7	5,4
Izvoz proizvodov	7,0	6,4	4,4	12,8	10,3	13,4	13,1	1,0	-10,2	1,0	4,9
Izvoz storitev	3,5	8,2	-2,5	10,9	12,0	8,6	17,0	13,9	-2,1	4,4	7,0
Uvoz proizvodov in storitev ²	3,1	4,9	6,7	13,3	6,6	12,2	15,7	3,5	-10,3	1,6	5,2
Uvoz proizvodov	3,2	4,4	7,3	14,6	6,8	12,7	15,1	3,4	-11,5	1,1	5,0
Uvoz storitev	2,3	8,4	2,8	5,6	5,5	8,8	19,7	4,5	-2,6	4,3	6,1
SALDO tekočega rač. plačilne bil. v mio EUR	38	247	-196	-720	-498	-771	-1.455	-2.180	-809	-1.311	-1.528
- delež v primerjavi z BDP v %	0,2	1,0	-0,8	-2,6	-1,7	-2,5	-4,2	-5,9	-2,2	-3,5	-3,9
Saldo menjave s tujino v mio EUR	-149	355	-3	-322	-106	-158	-473	-959	191	-120	-263
- delež v primerjavi z BDP v %	-0,7	1,4	0,0	-1,2	-0,4	-0,5	-1,4	-2,6	0,5	-0,3	-0,7
DOMAČE POVPRASEVANJE											
Končna potrošnja	2,8	2,7	3,0	2,9	2,8	3,2	4,4	2,6	0,4	1,7	2,3
Delež v BDP v % *	76,1	75,0	75,0	73,9	73,3	71,8	69,9	70,6	72,8	74,2	74,3
v tem:											
Zasebna potrošnja	2,5	2,5	3,3	2,7	2,6	2,9	5,0	2,2	-0,6	1,0	2,0
Delež v BDP v % *	56,7	55,9	56,0	55,0	54,4	53,0	52,2	52,7	53,2	53,4	53,3
Državna potrošnja	3,8	3,3	2,2	3,4	3,3	4,1	2,5	3,7	3,2	3,8	3,2
Delež v BDP v % *	19,4	19,1	19,0	18,9	19,0	18,8	17,7	17,9	19,6	20,8	21,1
Investicije v osnovna sredstva	0,7	0,7	8,1	5,6	3,8	10,4	11,9	6,2	-12,0	1,0	4,0
Delež v BDP v % *	24,7	23,1	24,0	24,9	25,3	26,3	27,5	28,0	25,0	25,1	25,5
TEČAJ IN CENE											
Tečaj USD (povprečje leta), BS	242,7	240,2	207,1	192,4	192,7	191,0					
Tečaj EUR (povprečje leta), BS	217,2	226,2	233,7	238,9	239,6	239,6					
Razmerje USD za 1 EUR	0,89	0,94	1,13	1,24	1,24	1,25	1,37	1,47	1,27	1,27	1,27
Realni efektivni tečaj - deflator CPI ³	-0,3	1,7	3,3	0,1	-0,2	0,7	2,3	2,8	-0,3	0,1	
Inflacija (konec leta) ⁴	7,0	7,2	4,6	3,2	2,3	2,8	5,6	2,1	1,4	2,2	3,0
Inflacija (povprečje leta) ⁴	8,4	7,5	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6	5,7	0,4	1,6	2,6
Cena nafte Brent v USD / sodček	24,5	25,0	28,9	38,3	54,6	65,2	72,4	96,9	45,0	55,0	60,0

Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Eurostat - New Cronos; preračuni in napoved UMAR.
Opombe: ¹Merjeno v standardih kupne moči (PPS); za leto 2008 ocena Eurostata; ²Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj rasti je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih; ³Rast vrednosti pomeni realno apreciacijo nacionalne valute in obratno; ⁴Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin; * Deleži v BDP so preračunani na BDP v tekočih cenah in fiksnem tečaju.

Tabela 2a: **Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod**

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	547,8	665,1	545,2	634,8	676,3	642,7	712,1	741,4	785,0	810,6	848,6
B Ribištvo	2,4	3,1	3,9	3,3	3,6	3,7	3,3	3,2	3,2	3,1	3,2
C Rudarstvo	93,7	92,1	109,1	127,1	126,8	134,6	134,4	128,7	119,8	111,6	107,6
D Predelovalne dejavnosti	4.682,2	5.100,1	5.612,8	5.858,5	5.983,7	6.412,3	7.070,3	7.194,5	6.533,0	6.648,2	6.891,1
E Oskrba z elektr. energijo, plinom, vodo	512,2	602,2	621,4	714,5	761,7	818,0	781,8	847,7	830,4	847,7	885,9
F Gradbeništvo	1.124,0	1.210,2	1.357,9	1.480,8	1.694,9	1.980,1	2.407,4	2.907,9	2.564,8	2.513,5	2.486,6
G Trgovina in popravila motornih vozil	2.059,3	2.317,0	2.543,8	2.737,1	2.994,7	3.178,4	3.673,0	3.986,3	4.030,2	4.159,7	4.416,0
H Gostinstvo	414,8	455,1	495,7	524,7	573,9	627,0	752,6	766,1	777,4	809,1	865,9
I Promet, skladiščenje in zveze	1.285,0	1.411,0	1.576,9	1.734,6	1.853,7	2.041,2	2.340,9	2.526,1	2.487,5	2.502,1	2.626,6
J Finančno posredništvo	760,8	903,0	967,8	1.031,4	1.085,1	1.326,6	1.370,4	1.598,4	1.555,4	1.628,1	1.786,5
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	2.881,6	3.362,3	3.669,1	4.025,4	4.256,0	4.597,5	5.300,8	5.703,4	5.789,1	5.965,9	6.358,3
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	1.064,4	1.178,8	1.335,2	1.435,2	1.512,1	1.599,9	1.682,7	1.807,4	1.878,6	1.918,5	1.977,2
M Izobraževanje	1.004,0	1.105,7	1.208,9	1.326,5	1.421,1	1.496,1	1.565,3	1.682,9	1.771,2	1.831,9	1.931,8
N Zdravstvo in socialno varstvo	953,9	1.037,1	1.116,8	1.190,4	1.277,6	1.331,2	1.382,6	1.494,0	1.573,4	1.628,4	1.721,1
O Druge skupne in osebne storitve	660,4	686,5	738,6	841,2	918,6	979,3	1.032,5	1.155,9	1.194,4	1.213,3	1.273,7
P Zasebna gospodinjstva z zaposl. osebjem	15,8	16,6	16,5	18,7	18,7	19,3	21,0	22,8	25,8	26,2	27,7
1. DODANA VREDNOST	18.062,4	20.145,9	21.919,8	23.684,4	25.158,7	27.187,9	30.231,2	32.566,6	31.919,2	32.618,0	34.207,9
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	2.591,9	2.982,5	3.194,2	3.389,0	3.544,9	3.820,0	4.239,8	4.559,4	4.678,9	4.808,7	5.057,7
a) Davki na proizvode	2.695,7	3.078,7	3.318,8	3.520,2	3.697,3	3.953,5	4.440,2	4.766,4	4.905,0	5.038,7	5.293,9
b) Subvencije po proizvodih	103,8	96,2	124,6	131,2	152,4	133,5	200,4	207,0	226,1	230,0	236,2
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.703,6	31.008,0	34.470,9	37.126,0	36.598,1	37.426,7	39.265,6

Vir podatkov: SURS, preračuni in napoved UMAR.

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

struktura v %, tekoče cene

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	2,7	2,9	2,2	2,3	2,4	2,1	2,1	2,0	2,1	2,2	2,2
B Ribištvo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C Rudarstvo	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
D Predelovalne dejavnosti	22,7	22,1	22,3	21,6	20,8	20,7	20,5	19,4	17,9	17,8	17,5
E Oskrba z elektr.energijo,plinom,vodo	2,5	2,6	2,5	2,6	2,7	2,6	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
F Gradbeništvo	5,4	5,2	5,4	5,5	5,9	6,4	7,0	7,8	7,0	6,7	6,3
G Trgovina in popravila motornih vozil	10,0	10,0	10,1	10,1	10,4	10,3	10,7	10,7	11,0	11,1	11,2
H Gostinstvo	2,0	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	2,2	2,1	2,1	2,2	2,2
I Promet, skladiščenje in zveze	6,2	6,1	6,3	6,4	6,5	6,6	6,8	6,8	6,8	6,7	6,7
J Finančno posredništvo	3,7	3,9	3,9	3,8	3,8	4,3	4,0	4,3	4,3	4,4	4,5
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	14,0	14,5	14,6	14,9	14,8	14,8	15,4	15,4	15,8	15,9	16,2
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	5,2	5,1	5,3	5,3	5,3	5,2	4,9	4,9	5,1	5,1	5,0
M Izbobraževanje	4,9	4,8	4,8	4,9	5,0	4,8	4,5	4,5	4,8	4,9	4,9
N Zdravstvo in socialno varstvo	4,6	4,5	4,4	4,4	4,5	4,3	4,0	4,0	4,3	4,4	4,4
O Druge skupne in osebne storitve	3,2	3,0	2,9	3,1	3,2	3,2	3,0	3,1	3,3	3,2	3,2
P Zasebna gospodinjstva z zaposl. osebjem	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
1. DODANA VREDNOST	87,5	87,1	87,3	87,5	87,7	87,7	87,7	87,7	87,2	87,2	87,1
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	12,5	12,9	12,7	12,5	12,3	12,3	12,3	12,3	12,8	12,8	12,9
a) Davki na proizvode	13,1	13,3	13,2	13,0	12,9	12,7	12,9	12,8	13,4	13,5	13,5
b) Subvencije po proizvodih	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tem:											
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	2,7	2,9	2,2	2,4	2,4	2,1	2,1	2,0	2,2	2,2	2,2
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	31,0	30,3	30,7	30,2	29,8	30,1	30,2	29,8	27,5	27,0	26,4
- industrija (C+D+E)	25,6	25,1	25,3	24,7	23,9	23,8	23,2	22,0	20,4	20,3	20,1
- gradbeništvo F	5,4	5,2	5,4	5,5	5,9	6,4	7,0	7,8	7,0	6,7	6,3
3. Storitve (G...P)	53,7	53,9	54,4	54,9	55,4	55,5	55,5	55,9	57,6	57,9	58,5
4. Korekcijske postavke	12,5	12,9	12,7	12,5	12,3	12,3	12,3	12,3	12,8	12,8	12,9
deleži v dodani vrednosti v %											
SKUPAJ DODANA VREDNOST	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tem:											
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	3,0	3,3	2,5	2,7	2,7	2,4	2,4	2,3	2,5	2,5	2,5
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	35,5	34,8	35,1	34,5	34,1	34,4	34,4	34,0	31,5	31,0	30,3
- industrija (C+D+E)	29,3	28,8	28,9	28,3	27,3	27,1	26,4	25,1	23,4	23,3	23,0
- gradbeništvo F	6,2	6,0	6,2	6,3	6,7	7,3	8,0	8,9	8,0	7,7	7,3
3. Storitve (G...P)	61,5	61,9	62,4	62,8	63,2	63,3	63,3	63,7	66,1	66,5	67,2

Vir podatkov: SURS, preračuni in napoved UMAR.

Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	stalne cene preteklega leta							stalne cene 2007			
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	napoved										
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	527,0	630,7	531,8	605,2	627,4	649,0	571,4	698,9	709,4	716,2	723,0
B Ribištvo	2,7	2,5	3,3	3,5	3,8	3,5	3,7	3,2	3,2	3,3	3,3
C Rudarstvo	97,6	94,3	102,5	117,0	127,8	135,8	130,5	128,6	120,9	116,0	113,6
D Predelovalne dejavnosti	4.332,9	4.927,5	5.381,2	5.864,3	6.075,1	6.429,7	6.910,7	6.962,8	6.336,2	6.396,4	6.617,0
E Oskrba z elektr. energijo, plinom, vodo	424,8	557,3	607,9	682,8	751,2	806,3	764,8	797,9	758,0	765,2	780,1
F Gradbeništvo	1.066,2	1.156,6	1.246,4	1.381,3	1.571,2	1.956,1	2.297,7	2.746,9	2.472,2	2.472,2	2.495,7
G Trgovina in popravila motornih vozil	1.895,8	2.167,9	2.377,6	2.645,1	2.863,7	3.157,6	3.364,3	3.873,9	3.796,5	3.870,5	4.004,0
H Gostinstvo	395,5	425,0	464,5	480,8	546,5	584,8	681,5	753,0	730,4	741,0	755,5
I Promet, skladiščenje in zveze	1.186,5	1.269,7	1.475,7	1.673,8	1.833,8	2.033,9	2.228,8	2.466,1	2.367,4	2.367,4	2.437,3
J Finančno posredništvo	789,4	861,7	963,2	1.073,2	1.167,5	1.184,2	1.510,0	1.533,9	1.480,2	1.494,3	1.545,8
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	2.603,3	2.951,6	3.440,5	3.748,9	4.114,5	4.523,5	5.112,4	5.409,0	5.273,8	5.323,9	5.481,0
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	958,7	1.099,5	1.244,5	1.398,4	1.474,4	1.556,0	1.622,8	1.730,0	1.750,7	1.775,2	1.801,0
M Izobraževanje	884,4	1.035,2	1.144,6	1.256,5	1.375,1	1.437,8	1.524,9	1.596,9	1.623,3	1.653,5	1.694,0
N Zdravstvo in socialno varstvo	849,7	1.004,1	1.060,3	1.151,7	1.251,3	1.305,0	1.343,4	1.420,1	1.448,2	1.480,1	1.523,7
O Druge skupne in osebne storitve	614,5	666,1	692,1	760,1	889,4	925,2	958,9	1.067,8	1.070,5	1.075,9	1.102,2
P Zasebna gospodinjstva z zaposl. osebjem	15,3	14,2	10,9	15,2	19,8	18,1	19,4	21,4	21,2	21,4	21,6
1. DODANA VREDNOST	16.644,4	18.863,9	20.747,0	22.857,9	24.692,3	26.706,6	29.045,1	31.210,6	29.962,2	30.272,4	31.098,8
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	2.362,8	2.611,1	3.037,2	3.332,6	3.558,4	3.691,3	4.060,4	4.480,8	4.305,9	4.353,2	4.467,1
a) Davki na proizvode	2.466,5	2.710,3	3.135,6	3.454,7	3.688,6	3.842,6	4.190,2	4.667,0	4.508,3	4.555,6	4.669,5
b) Subvencije po proizvodih	103,7	99,2	98,4	122,1	130,2	151,3	129,8	186,2	202,4	202,4	202,4
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	19.007,2	21.475,0	23.784,2	26.190,6	28.250,7	30.397,9	33.105,5	35.691,4	34.268,1	34.625,6	35.565,9

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

realne stopnje rasti v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	-0,7	15,1	-20,0	11,0	-1,2	-4,0	-11,1	-1,8	1,5	1,0	1,0
B Ribištvo	17,0	2,9	4,8	-10,3	12,6	-1,9	0,6	-2,8	0,5	0,5	1,0
C Rudarstvo	-4,3	0,6	11,2	7,2	0,5	7,1	-3,0	-4,3	-6,0	-4,0	-2,0
D Predelovalne dejavnosti	4,2	5,2	5,5	4,5	3,7	7,5	7,8	-1,5	-9,0	1,0	3,5
E Oskrba z elektr. energijo, plinom, vodo	-0,1	8,8	0,9	9,9	5,1	5,9	-6,5	2,1	-5,0	1,0	2,0
F Gradbeništvo	-1,1	2,9	3,0	1,7	6,1	15,4	16,0	14,1	-10,0	0,0	1,0
G Trgovina in popravila motornih vozil	5,9	5,3	2,6	4,0	4,6	5,4	5,8	5,5	-2,0	2,0	3,5
H Gostinstvo	6,5	2,5	2,1	-3,0	4,2	1,9	8,7	0,1	-3,0	1,5	2,0
I Promet, skladiščenje in zveze	3,8	-1,2	4,6	6,1	5,7	9,7	9,2	5,3	-4,0	0,0	3,0
J Finančno posredništvo	4,1	13,2	6,7	10,9	13,2	9,1	13,8	11,9	-3,5	1,0	3,5
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	4,0	2,4	2,3	2,2	2,2	6,3	11,2	2,0	-2,5	1,0	3,0
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	5,2	3,3	5,6	4,7	2,7	2,9	1,4	2,8	1,2	1,4	1,5
M Izobraževanje	2,2	3,1	3,5	3,9	3,7	1,2	1,9	2,0	1,7	1,9	2,5
N Zdravstvo in socialno varstvo	0,5	5,3	2,2	3,1	5,1	2,1	0,9	2,7	2,0	2,2	3,0
O Druge skupne in osebne storitve	3,5	0,9	0,8	2,9	5,7	0,7	-2,1	3,4	0,3	0,5	2,5
P Zasebna gospodinjstva z zaposl. osebjem	12,3	-10,0	-34,1	-8,1	5,9	-3,5	0,6	2,0	-1,0	1,0	1,0
1. DODANA VREDNOST	3,4	4,4	3,0	4,3	4,3	6,2	6,8	3,2	-4,0	1,0	2,7
2. KOREKCIJSKE POSTAVKE (a-b)	-1,1	0,7	1,8	4,3	5,0	4,1	6,3	5,7	-3,9	1,1	2,6
a) Davki na proizvode	-1,0	0,5	1,8	4,1	4,8	3,9	6,0	5,1	-3,4	1,0	2,5
b) Subvencije po proizvodih	0,9	-4,4	2,3	-2,0	-0,8	-0,7	-2,8	-7,1	8,7	0,0	0,0
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	2,8	4,0	2,8	4,3	4,3	5,9	6,8	3,5	-4,0	1,0	2,7

Vir podatkov: SURS, preračuni in napoved UMAR.

Tabela 4: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
1. Sredstva za zaposl.	10.741,9	11.844,5	12.788,7	13.837,4	14.606,9	15.649,4	17.164,2	19.236,9	18.902,3	19.370,0	20.138,7
Bruto plače in prejemki	9.366,2	10.256,4	11.033,3	11.876,8	12.527,9	13.418,6	14.738,0	16.531,0	16.255,2	16.660,3	17.322,5
Socialni prispevki delodajalcev	1.375,8	1.588,1	1.755,4	1.960,5	2.079,0	2.230,8	2.426,2	2.705,9	2.647,1	2.709,7	2.816,2
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	3.221,1	3.667,8	4.019,0	4.288,7	4.527,2	4.725,2	5.163,2	5.341,7	5.238,5	5.380,9	5.654,5
Davki na proizvode in storitve	2.695,7	3.078,7	3.318,8	3.520,2	3.697,3	3.953,5	4.440,2	4.766,4	4.905,0	5.038,7	5.293,9
Drugi davki na proizvodnjo	525,3	589,0	700,2	768,5	829,9	771,7	723,1	575,4	333,5	342,2	360,6
3. Subvencije na proizvodnjo	378,3	421,4	503,5	521,6	590,2	669,5	785,2	809,7	1.200,7	963,0	899,0
Subvencije po proizvodih in storitvah	103,8	96,2	124,6	131,2	152,4	133,5	200,4	207,0	226,1	230,0	236,2
Druge subvencije	274,5	325,2	378,9	390,5	437,8	536,0	584,8	602,7	974,6	733,0	662,8
4. Bruto poslovni presežek	5.046,4	5.674,4	6.406,9	6.848,5	7.173,9	8.073,2	9.274,2	9.736,0	9.844,8	9.831,0	10.359,0
Poraba stalnega kapitala	3.127,6	3.361,8	3.468,8	3.724,1	3.935,4	4.134,2	4.503,2	4.806,7	4.820,2	4.813,4	5.071,9
Neto presežek	1.918,8	2.312,7	2.938,0	3.124,4	3.238,5	3.939,0	4.771,0	4.929,3	5.024,7	5.017,6	5.287,1
5. Bruto raznovrstni dohodek	2.023,2	2.363,2	2.402,9	2.620,5	2.985,8	3.229,7	3.654,5	3.621,0	3.813,2	3.807,8	4.012,4
Poraba stalnega kapitala	377,6	406,6	415,7	434,2	456,4	480,8	517,9	556,9	559,0	558,2	588,2
Neto raznovrstni dohodek	1.645,6	1.956,6	1.987,2	2.186,2	2.529,4	2.748,8	3.136,6	3.064,1	3.254,2	3.249,6	3.424,2
6. BDP (6=1+2-3+4+5)	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.703,6	31.008,0	34.470,9	37.126,0	36.598,1	37.426,7	39.265,6
1. Sredstva za zaposl.	52,0	51,2	50,9	51,1	50,9	50,5	49,8	51,8	51,6	51,8	51,3
Bruto plače in prejemki	45,3	44,3	43,9	43,9	43,6	43,3	42,8	44,5	44,4	44,5	44,1
Socialni prispevki delodajalcev	6,7	6,9	7,0	7,2	7,2	7,2	7,0	7,3	7,2	7,2	7,2
2. Davki na proizvodnjo in uvoz	15,6	15,9	16,0	15,8	15,8	15,2	15,0	14,4	14,3	14,4	14,4
Davki na proizvode in storitve	13,1	13,3	13,2	13,0	12,9	12,7	12,9	12,8	13,4	13,5	13,5
Drugi davki na proizvodnjo	2,5	2,5	2,8	2,8	2,9	2,5	2,1	1,5	0,9	0,9	0,9
3. Subvencije na proizvodnjo	1,8	1,8	2,0	1,9	2,1	2,2	2,3	2,2	3,3	2,6	2,3
Subvencije po proizvodih in storitvah	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Druge subvencije	1,3	1,4	1,5	1,4	1,5	1,7	1,7	1,6	2,7	2,0	1,7
4. Bruto poslovni presežek	24,4	24,5	25,5	25,3	25,0	26,0	26,9	26,2	26,9	26,3	26,4
Poraba stalnega kapitala	15,1	14,5	13,8	13,8	13,7	13,3	13,1	12,9	13,2	12,9	12,9
Neto presežek	9,3	10,0	11,7	11,5	11,3	12,7	13,8	13,3	13,7	13,4	13,5
5. Bruto raznovrstni dohodek	9,8	10,2	9,6	9,7	10,4	10,4	10,6	9,8	10,4	10,2	10,2
Poraba stalnega kapitala	1,8	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Neto raznovrstni dohodek	8,0	8,5	7,9	8,1	8,8	8,9	9,1	8,3	8,9	8,7	8,7
6. BDP (6=1+2-3+4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir podatkov: SURS, preračuni in napoved UMAR.

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.703,6	31.008,0	34.470,9	37.126,0	36.598,1	37.426,7	39.265,6
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	11.458,5	12.775,2	13.554,4	15.703,6	17.859,5	20.660,5	24.186,5	25.455,4	23.145,7	23.721,6	25.334,2
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	11.629,7	12.504,2	13.612,2	16.054,3	17.977,8	20.819,6	24.635,9	26.523,3	23.055,0	23.947,8	25.710,9
4 SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-171,2	271,0	-57,8	-350,7	-118,3	-159,1	-449,4	-1.067,9	90,6	-226,2	-376,7
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	20.825,5	22.857,4	25.171,8	27.424,0	28.821,9	31.167,1	34.920,3	38.193,9	36.507,5	37.652,9	39.642,3
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	15.712,8	17.357,4	18.845,3	19.996,4	21.053,1	22.263,0	24.080,0	26.224,9	26.646,4	27.768,9	29.175,5
7 ZASEBNA POTROŠNJA	11.708,7	12.935,7	14.066,4	14.879,3	15.600,7	16.438,3	17.984,4	19.563,8	19.484,0	19.976,8	20.909,7
- gospodinjstva	11.456,7	12.644,6	13.754,5	14.582,1	15.323,8	16.135,1	17.691,4	19.244,3	19.147,8	19.625,4	20.538,4
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	252,0	291,1	311,9	297,1	276,9	303,2	293,0	319,5	336,1	351,4	371,3
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	4.004,1	4.421,7	4.778,9	5.117,2	5.452,3	5.824,7	6.095,6	6.661,1	7.162,4	7.792,1	8.265,8
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	5.112,7	5.500,0	6.326,5	7.427,6	7.768,8	8.904,0	10.840,3	11.969,0	9.861,1	9.884,0	10.466,8
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	5.107,6	5.332,2	6.015,4	6.752,1	7.263,2	8.161,5	9.477,5	10.404,8	9.156,2	9.382,0	10.006,3
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	5,1	167,8	311,1	675,5	505,6	742,6	1.362,8	1.564,3	704,9	502,0	460,5

Vir podatkov: SURS, BS, napoved UMAR.

Tabela 5b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

struktura v %, tekoče cene

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	55,5	55,2	54,0	58,0	62,2	66,6	70,2	68,6	63,2	63,4	64,5
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	56,3	54,1	54,2	59,3	62,6	67,1	71,5	71,4	63,0	64,0	65,5
4 SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-0,8	1,2	-0,2	-1,3	-0,4	-0,5	-1,3	-2,9	0,2	-0,6	-1,0
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	100,8	98,8	100,2	101,3	100,4	100,5	101,3	102,9	99,8	100,6	101,0
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	76,1	75,0	75,0	73,9	73,3	71,8	69,9	70,6	72,8	74,2	74,3
7 ZASEBNA POTROŠNJA	56,7	55,9	56,0	55,0	54,4	53,0	52,2	52,7	53,2	53,4	53,3
- gospodinjstva	55,5	54,7	54,8	53,9	53,4	52,0	51,3	51,8	52,3	52,4	52,3
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	1,2	1,3	1,2	1,1	1,0	1,0	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	19,4	19,1	19,0	18,9	19,0	18,8	17,7	17,9	19,6	20,8	21,1
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	24,8	23,8	25,2	27,4	27,1	28,7	31,4	32,2	26,9	26,4	26,7
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	24,7	23,1	24,0	24,9	25,3	26,3	27,5	28,0	25,0	25,1	25,5
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	0,0	0,7	1,2	2,5	1,8	2,4	4,0	4,2	1,9	1,3	1,2

Vir podatkov: SURS, BS, napoved UMAR.

Tabela 6a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	stalne cene preteklega leta							stalne cene 2007			
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	napoved										
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	19.007,2	21.475,0	23.784,2	26.190,6	28.250,7	30.397,9	33.105,5	35.691,4	34.268,1	34.625,6	35.565,9
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	10.603,5	12.232,3	13.174,8	15.241,4	17.363,0	20.100,5	23.515,6	24.994,7	22.856,1	23.252,9	24.503,7
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	10.942,5	12.199,9	13.336,6	15.424,7	17.121,5	20.162,5	24.081,7	25.509,4	22.888,3	23.250,6	24.452,7
4 SALDO (izvoz-uvoz) (4=2-3)	-339,0	32,4	-161,8	-183,2	241,5	-62,0	-566,1	-514,7	-32,2	2,3	51,0
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	19.346,2	21.442,6	23.946,0	26.373,8	28.009,2	30.459,8	33.671,6	36.206,1	34.300,3	34.623,3	35.514,9
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	14.481,6	16.140,3	17.877,2	19.388,9	20.549,2	21.723,6	23.238,5	24.701,1	24.795,3	25.221,0	25.797,8
7 ZASEBNA POTROŠNJA	10.878,7	12.002,5	13.359,2	14.447,7	15.260,8	16.049,5	17.267,8	18.377,8	18.266,5	18.447,4	18.810,8
- gospodinjstva	10.648,8	11.737,5	13.065,6	14.133,1	14.991,3	15.759,1	16.983,7	18.074,5	17.948,0	18.119,4	18.472,9
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	229,8	265,0	293,7	314,6	269,5	290,4	284,1	303,3	318,4	328,0	337,8
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	3.602,9	4.137,7	4.518,0	4.941,2	5.288,4	5.674,1	5.970,7	6.323,3	6.528,8	6.773,6	6.987,0
9 BRUTO INVESTICIJE (9=10+11)	4.864,6	5.302,3	6.068,8	6.984,9	7.459,9	8.736,2	10.433,1	11.505,0	9.505,1	9.402,3	9.717,2
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	4.855,2	5.143,3	5.761,5	6.353,5	7.007,4	8.015,3	9.132,8	10.062,6	8.855,1	8.939,4	9.292,6
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI	9,5	159,0	307,3	631,4	452,5	720,9	1.300,3	1.442,4	650,0	462,9	424,6

Vir podatkov: SURS, napoved UMAR.

Tabela 6b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

realne stopnje rasti v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	napoved										
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=4+5)	2,8	4,0	2,8	4,3	4,3	5,9	6,8	3,5	-4,0	1,0	2,7
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	6,4	6,8	3,1	12,4	10,6	12,5	13,8	3,3	-8,6	1,7	5,4
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	3,1	4,9	6,7	13,3	6,6	12,2	15,7	3,5	-10,3	1,6	5,2
4 SALDO ¹ (izvoz-uvoz)	1,7	1,0	-1,9	-0,5	2,2	0,2	-1,3	-0,2	1,4	0,1	0,1
5 DOMAČA POTROŠNJA (5=6+9)	1,2	3,0	4,8	4,8	2,1	5,7	8,0	3,7	-5,3	0,9	2,6
6 KONČNA POTROŠNJA (6=7+8)	2,8	2,7	3,0	2,9	2,8	3,2	4,4	2,6	0,4	1,7	2,3
7 ZASEBNA POTROŠNJA	2,5	2,5	3,3	2,7	2,6	2,9	5,0	2,2	-0,6	1,0	2,0
- gospodinjstva	2,5	2,5	3,3	2,8	2,8	2,8	5,3	2,2	-0,7	1,0	2,0
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	4,8	5,2	0,9	0,9	-9,3	4,9	-6,3	3,5	5,0	3,0	3,0
8 DRŽAVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	3,8	3,3	2,2	3,4	3,3	4,1	2,5	3,7	3,2	3,8	3,2
9 BRUTO INVESTICIJE	-3,6	3,7	10,3	10,4	0,4	12,5	17,2	6,1	-17,4	-1,1	3,3
10 BRUTO INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	0,7	0,7	8,1	5,6	3,8	10,4	11,9	6,2	-12,0	1,0	4,0
11 SPREMEMBE ZALOG IN VREDNOSTNI PREDMETI ¹	-1,2	0,7	0,6	1,3	-0,8	0,8	1,8	0,2	-2,2	-0,5	-0,1

Vir podatkov: SURS, BS, napoved UMAR.

Opomba: ¹ Kot prispevek k realni rasti BDP (v odstotnih točkah).

Tabela 7a: Temeljni agregati nacionalnih računov

tekoče cene, mio EUR (fiksni tečaj 2007)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	20.654,3	23.128,5	25.114,0	27.073,4	28.703,6	31.008,0	34.470,9	37.126,0	36.598,1	37.426,7	39.265,6
2 Saldo primarnih dohodkov s tujino (a-b)	44,2	-128,6	-193,7	-313,1	-243,6	-368,4	-678,7	-826,8	-862,5	-1.112,9	-1.191,5
a) primarni dohodki iz tujine	449,3	450,1	482,0	563,3	765,5	1.032,6	1.309,5	1.441,2	832,4	987,1	1.118,0
b) primarni dohodki v tujino	405,0	578,7	675,7	876,3	1.009,1	1.401,0	1.988,2	2.268,0	1.694,9	2.100,0	2.309,5
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	20.698,5	22.999,9	24.920,3	26.760,3	28.460,0	30.639,6	33.792,2	36.299,2	35.735,6	36.313,8	38.074,1
4 Saldo tekočih transferjev s tujino (c-d)	47,3	61,8	29,2	-44,0	-144,0	-215,8	-261,6	-280,7	-137,6	-77,6	-74,1
c) tekoči transferji iz tujine	419,6	470,3	463,1	546,1	629,7	671,8	782,9	825,5	1.194,5	1.288,5	1.362,5
d) tekoči transferji v tujino	372,3	408,5	433,9	590,1	773,7	887,6	1.044,5	1.106,2	1.332,1	1.366,2	1.436,6
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	20.745,8	23.061,7	24.949,5	26.716,3	28.316,0	30.423,8	33.530,6	36.018,4	35.598,0	36.236,2	37.999,9
6 Izdatki za končno potrošnjo (e+f)	15.712,8	17.356,9	18.845,3	19.996,4	21.053,1	22.263,0	24.080,0	26.224,9	26.646,4	27.768,9	29.175,5
e) zasebna potrošnja	11.708,7	12.936,2	14.066,4	14.879,3	15.600,7	16.438,3	17.984,4	19.563,8	19.484,0	19.976,8	20.909,7
f) državna potrošnja	4.004,1	4.421,7	4.778,9	5.117,2	5.452,3	5.824,7	6.095,6	6.661,1	7.162,4	7.792,1	8.265,8
7 BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	5.033,0	5.704,8	6.104,1	6.719,8	7.262,9	8.160,7	9.450,6	9.793,6	8.951,7	8.467,3	8.824,4
8 BRUTO INVESTICIJE	5.112,7	5.500,0	6.326,5	7.427,6	7.768,8	8.904,0	10.840,3	11.969,0	9.861,1	9.884,0	10.466,8
-investicije v osnovna sredstva	5.107,6	5.332,2	6.015,4	6.752,1	7.263,2	8.161,5	9.477,5	10.404,8	9.156,2	9.382,0	10.006,3
-spremembe zalog	5,1	167,8	311,1	675,5	505,6	742,6	1.362,8	1.564,3	704,9	502,0	460,5
9 Saldo na računu tekočih transakcij (9=7-8)	-79,7	204,3	-222,3	-707,8	-505,9	-743,3	-1.389,7	-2.175,5	-909,5	-1.416,7	-1.642,3

Vir podatkov: SURS , BS, napoved UMAR.

Tabela 7b: Temeljni agregati nacionalnih računov

struktura v %, tekoče cene

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2 Saldo primarnih dohodkov s tujino (a-b)	0,2	-0,6	-0,8	-1,2	-0,8	-1,2	-2,0	-2,2	-2,4	-3,0	-3,0
a) primarni dohodki iz tujine	2,2	1,9	1,9	2,1	2,7	3,3	3,8	3,9	2,3	2,6	2,8
b) primarni dohodki v tujino	2,0	2,5	2,7	3,2	3,5	4,5	5,8	6,1	4,6	5,6	5,9
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3=1+2)	100,2	99,4	99,2	98,8	99,2	98,8	98,0	97,8	97,6	97,0	97,0
4 Saldo tekočih transferjev s tujino (c-d)	0,2	0,3	0,1	-0,2	-0,5	-0,7	-0,8	-0,8	-0,4	-0,2	-0,2
c) tekoči transferji iz tujine	2,0	2,0	1,8	2,0	2,2	2,2	2,3	2,2	3,3	3,4	3,5
d) tekoči transferji v tujino	1,8	1,8	1,7	2,2	2,7	2,9	3,0	3,0	3,6	3,7	3,7
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK (5=3+4)	100,4	99,7	99,3	98,7	98,6	98,1	97,3	97,0	97,3	96,8	96,8
6 Izdatki za končno potrošnjo (e+f)	76,1	75,0	75,0	73,9	73,3	71,8	69,9	70,6	72,8	74,2	74,3
e) zasebna potrošnja	56,7	55,9	56,0	55,0	54,4	53,0	52,2	52,7	53,2	53,4	53,3
f) državna potrošnja	19,4	19,1	19,0	18,9	19,0	18,8	17,7	17,9	19,6	20,8	21,1
7 BRUTO VARČEVANJE (7=5-6)	24,4	24,7	24,3	24,8	25,3	26,3	27,4	26,4	24,5	22,6	22,5
8 BRUTO INVESTICIJE	24,8	23,8	25,2	27,4	27,1	28,7	31,4	32,2	26,9	26,4	26,7
-investicije v osnovna sredstva	24,7	23,1	24,0	24,9	25,3	26,3	27,5	28,0	25,0	25,1	25,5
-spremembe zalog	0,0	0,7	1,2	2,5	1,8	2,4	4,0	4,2	1,9	1,3	1,2
9 Saldo na računu tekočih transakcij (9=7-8)	-0,4	0,9	-0,9	-2,6	-1,8	-2,4	-4,0	-5,9	-2,5	-3,8	-4,2

Vir podatkov: SURS, BS, napoved UMAR.

Tabela 8: **Prebivalstvo in trg dela**

števila v tisoč, kazalniki v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
PREBIVALSTVO (v tisoč)	1992,0	1995,7	1996,8	1997,0	2001,1	2008,5	2019,4	2039,4	2031,5	2036,6	2041,0
Starostna sestava (v %): 0-14 let	15,6	15,2	14,8	14,5	14,2	14,0	13,9	13,8	13,8	13,9	13,9
15-64 let	70,1	70,2	70,4	70,4	70,3	70,2	70,1	70,0	69,7	69,5	69,4
65 let in več	14,3	14,6	14,9	15,2	15,5	15,7	16,0	16,2	16,5	16,6	16,7
Letna rast prebivalstva (v %)											
- Skupaj	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,4	0,5	1,0	-0,4	0,3	0,2
- 15-64 let	0,1	0,3	0,3	0,0	0,1	0,3	0,3	0,8	-0,8	0,1	0,1
- 65 let in več	2,4	2,5	1,7	2,0	2,2	2,2	2,3	2,1	1,4	1,0	0,7
Komponente demografske rasti											
Pričakovano trajanje življenja: - moški	72,1	72,3	73,2	73,5	74,1	74,8	75,0	74,7	74,9	75,1	75,3
- ženske	79,6	79,9	80,7	81,1	81,3	81,9	82,3	81,9	82,1	82,2	82,4
Stopnja celotne rodnosti	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3
Selitveni koeficient (na 1000 prebivalcev)	1,5	0,9	1,7	1,0	3,2	3,1	7,1	2,9	2,7	2,5	2,5
PONUDBA NA TRGU DELA											
Stopnja aktivnosti (15-64 let)	68,3	67,8	67,1	69,8	70,7	70,9	71,3	72,1	69,8	69,7	69,6
- 15-24 let	37,4	36,7	35,3	40,6	40,6	40,6	42,0	42,9	42,3	41,8	41,4
- 25-54 let	87,6	87,3	87,0	88,2	88,9	89,0	89,0	89,8	86,3	86,4	86,4
- 55-64 let	26,8	25,5	23,9	29,4	32,2	33,4	34,6	34,9	35,9	36,8	37,6
Stopnja aktivnosti (65 let in več)	8,7	7,3	6,5	8,7	6,9	6,8	8,2	4,1	5,4	4,0	3,9
Aktivno prebivalstvo po anketi	979,0	971,0	962,0	1007,0	1016,0	1022,0	1036,0	1042,0	1005,0	1001,0	999,0
- letna tast (v %)	1,1	-0,8	-0,9	4,7	0,9	0,6	1,4	0,6	-3,6	-0,4	-0,2
POVPRAŠEVANJE NA TRGU DELA											
Letne rasti (v %)											
Bruto domači proizvod	2,8	4,0	2,8	4,3	4,3	5,9	6,8	3,5	-4,0	1,0	2,7
Produktivnost	2,4	4,0	3,2	4,0	4,5	4,3	3,7	0,6	1,5	2,8	3,1
Zaposlenost po nacionalnih računih	0,5	-0,1	-0,4	0,3	-0,1	1,5	3,0	2,9	-5,4	-1,7	-0,4
Delovno aktivni po anketi	1,7	-0,7	-1,4	5,1	0,6	1,3	2,5	1,1	-5,1	-1,5	-0,2
Formalno delovno aktivni *	0,7	0,3	-0,9	0,8	0,7	1,4	3,5	3,0	-4,2	-1,7	-0,4
od teh: osebe v delovnem razmerju *	0,9	-0,1	0,1	0,3	1,0	1,4	3,3	3,1	-4,3	-1,7	-0,3
Število (v tisoč)											
Zaposlenost po nac.računih (000)	908,9	922,8	919,2	922,1	921,0	934,8	962,6	990,3	936,8	920,8	917,3
Formalno delovno aktivni	806,3	808,7	801,4	807,5	813,1	824,8	854,0	879,3	842,0	827,6	824,4
- osebe v delovnem razmerju *	722,1	721,4	722,1	724,4	731,6	741,6	766,0	789,9	755,7	743,0	740,7
- samozaposleni	84,2	87,3	79,2	83,1	81,5	83,3	87,9	89,4	86,3	84,6	83,7
Delovno aktivni po anketi	916,0	910,0	897,0	943,0	949,0	961,0	985,0	996,0	945,0	931,0	929,0
- stopnja zaposlenosti (15-64 let, v %)	63,9	63,4	62,6	65,3	66,0	66,6	67,8	68,8	65,5	64,8	64,7
Struktura delovno aktivnih po anketi (v %)											
v agrarnem sektorju	10,4	9,2	8,4	9,9	9,1	9,6	9,9	8,6	8,1	7,7	7,3
v industriji in gradbeništvu	38,5	38,7	37,8	36,7	37,0	35,5	35,1	34,9	34,0	33,3	32,7
v storitvah	51,1	52,1	53,8	53,4	53,9	54,9	54,9	56,4	57,9	59,0	60,0
BREZPOSELNOST											
Brezposelni po merilih ILO	63,0	62,0	64,0	64,0	67,0	61,0	50,5	46,0	60,0	70,0	70,0
Registrirani brezposelni	101,9	102,6	97,7	92,8	91,9	85,8	71,3	63,2	82,1	94,8	93,5
Stopnja anketne brezposelnosti (v %)	6,4	6,4	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	6,0	7,0	7,0
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	11,2	11,3	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,7	8,9	10,3	10,2

Viri: SURS, ZRSZ; ocene in projekcije UMAR in Eurostat (projekcija prebivalstva od leta 2009 dalje).
Opomba *po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva.

Tabela 9: Zaposlenost in produktivnost (po metodologiji nacionalnih računov)

Letne stopnje rasti v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									napoved		
Zaposlenost po nacionalnih računih *	0,5	-0,1	-0,4	0,3	-0,1	1,5	3,0	2,9	-5,4	-1,7	-0,4
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	-3,3	-2,7	-3,5	-2,4	-2,6	-3,1	-2,3	-1,7	-2,9	-3,4	-3,4
B Ribištvo	-2,5	42,5	1,3	-22,1	-5,9	-3,8	-1,7	-2,9	-1,3	-1,3	-0,8
C Rudarstvo	-6,8	-5,9	-5,2	-9,7	-4,7	-4,2	-5,9	-5,3	-11,0	-10,6	-9,1
D Predelovalne dejavnosti	0,4	-1,9	-2,2	-0,8	-2,0	-1,6	0,8	-0,5	-11,8	-4,0	-2,5
E Oskrba z elektr. energijo, plinom, vodo	-0,5	0,2	-0,6	-1,6	0,9	0,3	-0,1	1,7	-6,4	-2,7	-2,2
F Gradbeništvo	0,0	-1,0	-0,1	-1,6	4,4	6,9	10,9	12,0	-8,7	-2,3	-1,3
G Trgovina in popravila motornih vozil	-0,3	0,6	-0,1	0,3	0,0	1,8	3,9	3,7	-4,2	-1,9	1,3
H Gostinstvo	-0,5	-0,6	-0,8	0,9	3,0	2,9	4,6	3,2	-4,4	-1,0	-0,8
I Promet, skladiščenje in zveze	1,5	1,3	-0,4	-1,4	1,4	2,5	6,9	5,2	-5,0	-2,0	-0,3
J Finančno posredništvo	2,6	1,8	-0,9	2,7	2,9	2,6	3,0	5,0	-6,9	-2,9	-2,4
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	4,4	6,9	2,9	3,6	-2,6	8,3	7,5	6,7	-2,3	1,3	2,7
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	3,5	2,8	3,9	4,9	-0,2	0,7	-0,3	1,3	0,1	0,3	0,4
M Izobraževanje	1,3	1,7	1,5	1,6	2,2	1,1	0,7	1,6	0,2	0,4	1,0
N Zdravstvo in socialno varstvo	1,6	2,2	2,4	2,9	3,0	2,1	1,1	1,7	0,6	0,8	1,6
O Druge skupne in osebne storitve	0,9	-5,6	1,5	2,4	2,7	4,5	4,7	3,6	-1,1	-0,9	1,0
P Zasebna gospodinjstva z zaposl.osebjem	2,7	-4,3	-13,4	2,4	3,2	-2,6	2,9	2,0	-1,0	1,0	0,9
Produktivnost (BDP na zaposl. po nac. računih)											
Nominalna rast	11,2	12,1	9,0	7,5	6,2	6,4	8,0	4,7	4,2	4,0	5,3
Realna rast	2,4	4,0	3,2	4,0	4,5	4,3	3,7	0,6	1,5	2,8	3,1
- podjetniški sektor (A-K)	3,4	3,0	4,0	4,8	5,0	5,8	4,7	4,4	1,7	3,2	3,7
- javne in osebne storitve (L-P)	1,0	2,5	1,0	0,8	2,2	0,0	-0,4	0,8	1,3	1,3	1,2
PRODUKTIVNOST DELA (EUR, tekoče cene)	22.724	25.063	27.321	29.361	31.167	33.172	35.811	37.491	39.067	40.645	42.808

Vir podatkov: SURS, napovedi in preračuni: UMAR.
Opomba: * v letu 2002 ni upoštevano povečanje zaposlenosti po pogodbenem delu in avtorskih pogodbah.

Tabela 10: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti

Letne st. rasti, v %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									napoved	
Efektivni tečaj tolarja ¹										
Nominalno	-5,7	-3,6	-0,5	-1,3	-0,7	0,2	0,8	0,5	-0,1	0,0
Realno - deflator cene življenjskih potrebščin	-0,3	1,7	3,3	0,1	-0,2	0,7	2,3	2,8	-0,3	0,1
Realno - deflator stroški dela na enoto proizvoda gospodarstvo	0,4	0,2	2,4	1,6	-1,0	0,3	1,6	4,9	-1,5	0,4
Komponente stroškov dela na enoto proizvoda										
Nominalni stroški dela na enoto proizvoda	9,2	6,0	4,5	3,7	0,8	1,1	2,5	7,9	1,2	1,4
Sredsta za zaposlene na zaposlenega, nominalno ²	11,8	10,4	7,9	7,8	5,3	5,5	6,3	8,5	2,7	4,2
Produktivnost dela, realno ³	2,4	4,0	3,2	4,0	4,5	4,3	3,7	0,6	1,5	2,8
Realni stroški dela na enoto proizvoda	0,5	-1,5	-1,0	0,3	-0,8	-0,9	-1,5	3,7	-1,4	0,2
Produktivnost dela, nominalno ⁴	11,2	12,1	9,0	7,5	6,2	6,4	8,0	4,7	4,2	4,0

Vir podatkov: SURS statistika nacionalnih računov, BS, ECB, OECD, ocena, napoved in preračuni UMAR.
Opombe: ¹ Tehtano geometrično povprečje valut 17 trgovinskih partneric, uteži so deleži partnerice v slovenskem izvozu (dvojno tehtanem) in uvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti v povprečju let 2001-2003. Rast vrednosti pomeni apreciacijo nacionalne valute in obratno; ² Nominalno; ³ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v stalnih cenah; ⁴ Bruto domači proizvod na zaposlenega, v tekočih cenah.

Tabela 11a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

v mio EUR (fiksni tečaj), tekoče cene

BILANCA PRIHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 predh.
I. SKUPAJ PRIHODKI	8.547	9.082	10.338	11.196	11.976	12.959	14.006	15.335
DAVČNI PRIHODKI	7.840	8.355	9.560	10.211	10.884	11.762	12.758	13.937
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	1.493	1.648	1.922	2.115	2.242	2.735	2.918	3.442
Dohodnina	1.206	1.335	1.474	1.596	1.648	1.793	1.805	2.185
Davek od dobička pravnih oseb	287	314	448	519	594	942	1.113	1.257
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	2.927	3.231	3.502	3.753	3.988	4.231	4.598	5.095
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	348	392	448	491	526	473	418	258
Davek na izplačane plače	330	371	430	472	506	450	392	230
Posebni davek na določene prejemke	18	20	19	19	20	23	27	28
DAVKI NA PREMOŽENJE	138	144	144	165	170	189	206	215
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	2.810	2.807	3.399	3.575	3.915	4.077	4.498	4.805
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	124	131	145	81	39	51	117	120
DRUGI DAVKI	1	2	1	31	4	5	2	2
NEDAVČNI PRIHODKI	580	559	623	677	633	633	709	853
KAPITALSKI PRIHODKI	43	63	66	87	113	167	136	115
DONACIJE	45	59	56	8	9	5	12	10
TRANSFERNI PRIHODKI	39	46	33	31	34	43	43	54
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	0	0	0	183	302	348	348	365

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 11b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA PRIHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 predh.
I. SKUPAJ PRIHODKI	41,4	39,3	41,2	41,4	41,7	41,8	40,6	41,3
DAVČNI PRIHODKI	38,0	36,1	38,1	37,7	37,9	37,9	37,0	37,5
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	7,2	7,1	7,7	7,8	7,8	8,8	8,5	9,3
Dohodnina	5,8	5,8	5,9	5,9	5,7	5,8	5,2	5,9
Davek od dobička pravnih oseb	1,4	1,4	1,8	1,9	2,1	3,0	3,2	3,4
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	14,2	14,0	13,9	13,9	13,9	13,6	13,3	13,7
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5	1,2	0,7
Davek na izplačane plače	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,4	1,1	0,6
Posebni davek na določene prejemke	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
DAVKI NA PREMOŽENJE	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	13,6	12,1	13,5	13,2	13,6	13,1	13,0	12,9
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	0,6	0,6	0,6	0,3	0,1	0,2	0,3	0,3
DRUGI DAVKI	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
NEDAVČNI PRIHODKI	2,8	2,4	2,5	2,5	2,2	2,0	2,1	2,3
KAPITALSKI PRIHODKI	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3
DONACIJE	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TRANSFERNI PRIHODKI	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
SREDSTVA PREJETA IZ PRORAČUNA EU	0,0	0,0	0,0	0,7	1,1	1,1	1,0	1,0

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 12a: **Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF**

v mio EUR (fiksni tečaj), tekoče cene

BILANCA ODHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 predh.
II. SKUPAJ ODHODKI	8.811	9.733	10.666	11.552	12.276	13.209	13.915	15.435
TEKOČI ODHODKI	4.191	4.668	5.114	5.150	5.354	5.689	5.951	6.556
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	1.905	2.149	2.342	2.456	2.521	2.671	2.761	3.038
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	336	386	424	466	495	509	515	542
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.610	1.743	1.884	1.794	1.911	2.073	2.212	2.526
PLAČILA OBRESTI	304	349	387	384	372	376	357	335
REZERVE	38	41	78	50	55	59	105	114
TEKOČI TRANSFERI	3.789	4.202	4.579	5.216	5.599	5.926	6.144	6.741
SUBVENCije	264	252	290	324	381	403	423	477
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	3.427	3.799	4.115	4.396	4.629	4.871	5.093	5.616
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	98	151	174	496	589	651	628	648
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	830	863	972	1.017	1.038	1.306	1.464	1.710
INVESTICIJSKI ODHODKI	534	537	593	631	654	901	1.130	1.252
INVESTICIJSKI TRANSFERI	296	326	379	386	383	405	334	458
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	0	0	0	170	286	288	356	428
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJLJAJ (I. - II.)	-264	-651	-327	-356	-300	-250	91	-99

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 12b: **Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF**

deleži v primerjavi z BDP v %

BILANCA ODHODKOV	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 predh.
II. SKUPAJ ODHODKI	42,7	42,1	42,5	42,7	42,8	42,6	40,4	41,6
TEKOČI ODHODKI	20,3	20,2	20,4	19,0	18,7	18,3	17,3	17,7
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	9,2	9,3	9,3	9,1	8,8	8,6	8,0	8,2
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	7,8	7,5	7,5	6,6	6,7	6,7	6,4	6,8
PLAČILA OBRESTI	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9
REZERVE	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
TEKOČI TRANSFERI	18,3	18,2	18,2	19,3	19,5	19,1	17,8	18,2
SUBVENCije	1,3	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3
TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	16,6	16,4	16,4	16,2	16,1	15,7	14,8	15,1
DRUGI TEKOČI TRANSFERI	0,5	0,7	0,7	1,8	2,1	2,1	1,8	1,7
INVESTICIJSKI ODHODKI - SKUPAJ	4,0	3,7	3,9	3,8	3,6	4,2	4,2	4,6
INVESTICIJSKI ODHODKI	2,6	2,3	2,4	2,3	2,3	2,9	3,3	3,4
INVESTICIJSKI TRANSFERI	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3	1,0	1,2
PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EU	0,0	0,0	0,0	0,6	1,0	0,9	1,0	1,2
III. JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJLJAJ (I. - II.)	-1,3	-2,8	-1,3	-1,3	-1,0	-0,8	0,3	-0,3

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, Bilten javnih financ.

Tabela 13: **Plačilna bilanca (Plačilno bilančna statistika)**

v mio EUR											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	napoved										
I. TEKOČI RAČUN	38	247	-196	-720	-498	-771	-1.455	-2.180	-809	-1.311	-1.528
1. BLAGO	-684	-265	-543	-1.009	-1.026	-1.151	-1.666	-2.662	-1.493	-1.891	-2.199
1.1.Izvoz blaga	10.454	11.082	11.417	12.933	14.599	17.028	19.798	20.278	18.028	18.299	19.445
1.2.Uvoz blaga	11.139	11.347	11.960	13.942	15.625	18.179	21.464	22.940	19.521	20.190	21.644
2. STORITVE	536	620	540	688	920	993	1.193	1.703	1.684	1.771	1.936
2.1.Izvoz storitev	2.178	2.440	2.465	2.783	3.214	3.572	4.291	5.064	5.007	5.306	5.763
- Transport	559	635	680	809	923	1.058	1.259	1.500	1.361	1.395	1.485
- Potovanja	1.105	1.143	1.186	1.312	1.451	1.555	1.811	2.041	2.061	2.176	2.341
- Ostalo	514	662	599	662	840	959	1.221	1.523	1.586	1.736	1.937
2.2.Uvoz storitev	1.642	1.820	1.925	2.095	2.293	2.580	3.098	3.362	3.323	3.536	3.826
- Transport	356	385	420	485	525	601	734	812	729	752	805
- Potovanja	601	635	664	703	707	772	831	865	830	859	898
- Ostalo	685	800	841	906	1.061	1.206	1.533	1.685	1.764	1.924	2.123
1.,2. BLAGO IN STORITVE	-149	355	-3	-322	-106	-158	-473	-959	191	-120	-263
Izvoz blaga in storitev	12.632	13.521	13.882	15.715	17.813	20.601	24.089	25.342	23.035	23.605	25.208
Uvoz blaga in storitev	12.781	13.166	13.885	16.037	17.918	20.759	24.562	26.301	22.844	23.725	25.471
3. DOHODKI	43	-168	-219	-322	-295	-440	-708	-1.008	-862	-1.113	-1.192
3.1.Prejemki	511	490	510	530	647	872	1.169	1.273	832	987	1.118
- Od dela	197	207	192	201	205	218	225	190	200	205	210
- Od kapitala	314	282	318	329	442	654	943	1.083	632	782	908
3.2.Izdatki	468	657	728	852	942	1.312	1.877	2.281	1.695	2.100	2.310
- Od dela	30	47	57	63	77	110	148	204	185	190	200
- Od kapitala	438	610	671	789	866	1.202	1.730	2.077	1.510	1.910	2.110
4. TEKOČI TRANSFERJI	144	60	26	-76	-97	-173	-274	-212	-138	-78	-74
4.1.Prejemki	436	500	474	561	738	785	905	996	1.194	1.289	1.362
4.2.Izdatki	293	439	449	638	835	958	1.178	1.208	1.332	1.366	1.437
II. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN	-148	3	46	698	970	1.092	1.713	2.271			
A. KAPITALSKI RAČUN	-4	-164	-165	-96	-114	-131	-52	-93			
1.Kapitalski transferji	1	-163	-164	-96	-109	-126	-51	-87			
2.Patenti in licence	-5	-1	-2	0	-5	-5	-1	-6			
B. FINANČNI RAČUN	-144	167	211	794	1.084	1.223	1.765	2.364			
1.Neposredne naložbe	251	1.556	-151	224	-43	-174	-269	257			
- Domače v tujini	-161	-166	-421	-441	-516	-687	-1.319	-978			
- Tuje v Sloveniji	412	1.722	270	665	473	513	1.050	1.235			
2.Naložbe v vrednostne papirje	80	-69	-223	-637	-1.313	-1.442	-2.264	606			
3.Finančni derivativi	0	0	0	6	-10	-13	-21	6			
4. Ostale naložbe	964	565	849	945	2.639	1.571	4.179	1.474			
4.1.Terjatve	248	-538	-730	-1.308	-1.459	-1.939	-4.877	-711			
4.2.Obveznosti	716	1.104	1.579	2.252	4.098	3.510	9.057	2.185			
5. Mednarodne denarne rezerve (BS)	-1.439	-1.885	-264	256	-189	1.281	140	21			
III. STATISTIČNA NAPAKA	110	-250	150	22	-473	-321	-258	-92			

Vir podatkov: B5, napovedi UMAR.
Opomba: Plačilnobilančna statistika.

Tabela 14: Primerjava napak napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij*

PNt - Pomladanska napoved za tekoče leto
PNt+1 - Pomladanska napoved za prihodnje leto
JNt - Jesenska napoved za tekoče leto
JNt+1 - Jesenska napoved za prihodnje leto

UMAR (od 1997 /1998 do 2008)								
	Bruto domači proizvod, realna rast				Bruto domači proizvod, nominalna rast			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,10	-0,19	-0,09	0,01	-0,16	-0,22	-0,10	-0,34
MAE:	0,71	0,90	0,49	1,08	1,09	1,11	1,05	1,37
RMSE:	0,89	1,03	0,63	1,21	1,32	1,33	1,14	1,79
stdMAE:	0,68	0,82	0,46	0,98	0,40	0,44	0,38	0,54
stdRMSE:	0,84	0,94	0,60	1,10	0,48	0,52	0,42	0,71
UMAR (od 1997 /1998 do 2008)								
	Inflacija, konec leta				Inflacija, povprečje leta			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,25	-0,62	0,45	-0,89	-0,28	-0,45	0,14	-0,97
MAE:	1,20	1,47	0,75	1,65	0,51	0,93	0,19	1,34
RMSE:	1,56	2,01	1,10	2,15	0,67	1,24	0,28	1,78
stdMAE:	0,46	0,61	0,29	0,68	0,21	0,40	0,08	0,57
stdRMSE:	0,60	0,83	0,42	0,89	0,27	0,53	0,11	0,76
UMAR (od 2002 /2002 do 2008)								
	Bruto domači proizvod, realna rast				Bruto domači proizvod, nominalna rast			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,24	-0,17	0,03	-0,03	-0,50	-0,08	0,05	-0,02
MAE:	0,76	1,00	0,43	1,14	1,15	1,39	1,00	1,32
RMSE:	0,88	1,14	0,60	1,31	1,40	1,58	1,10	1,73
stdMAE:	0,59	0,78	0,33	0,89	0,54	0,65	0,47	0,62
stdRMSE:	0,69	0,88	0,46	1,02	0,66	0,74	0,52	0,82
UMAR (od 2002 /2002 do 2008)								
	Inflacija, konec leta				Inflacija, povprečje leta			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,31	-0,24	0,47	-0,40	-0,47	-0,36	0,11	-0,76
MAE:	1,09	1,16	0,99	1,17	0,47	0,87	0,17	1,10
RMSE:	1,47	1,41	1,38	1,55	0,64	1,12	0,23	1,45
stdMAE:	0,57	0,61	0,52	0,62	0,25	0,46	0,09	0,58
stdRMSE:	0,77	0,74	0,73	0,81	0,34	0,60	0,12	0,77
BS (od 2002 /2002 do 2008)								
	Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, konec leta°			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,39	-0,43	-0,10	-0,11	-0,10	-0,57	0,21	
MAE:	0,79	1,03	0,50	1,06	0,33	0,77	0,36	
RMSE:	0,96	1,19	0,59	1,19	0,47	1,08	0,39	
stdMAE:	0,61	0,80	0,39	0,82	0,19	0,44	0,21	
stdRMSE:	0,75	0,92	0,46	0,93	0,27	0,62	0,22	

Opomba: ° Inflacija ob koncu leta je izračunana kot Q_t/Q_t-1. Mere točnosti jesenske napovedi inflacije za tekoče leto niso izračunane zaradi manjkajoče napovedi v letu 2002.

Tabela 14: Primerjava napak napovedi gospodarske rasti in inflacije posameznih institucij* - nadaljevanje

SKEP (od 1997 /1998 do 2008)								
	Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,26	-0,14	0,10	-0,18	-0,32	-0,71	0,09	-0,99
MAE:	0,76	1,00	0,68	0,95	0,62	1,11	0,19	1,61
RMSE:	0,92	1,19	0,86	1,08	0,74	1,46	0,31	1,98
stdME:	-0,25	-0,13	0,10	-0,17	-0,13	-0,30	0,04	-0,42
stdRMSE:	0,87	1,09	0,82	0,98	0,30	0,62	0,13	0,84
EC (od 2002 /2002 do 2008)								
	Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,37	-0,34	-0,16	-0,23	-0,16	-0,13	0,14	-0,39
MAE:	0,89	1,06	0,41	1,03	0,27	1,04	0,23	1,41
RMSE:	1,05	1,21	0,50	1,19	0,47	1,17	0,31	1,65
stdMAE:	0,69	0,82	0,32	0,80	0,15	0,56	0,12	0,76
stdRMSE:	0,82	0,94	0,39	0,92	0,26	0,63	0,17	0,89
IMF (od 1998/2000 do 2008)								
	Bruto domači proizvod, realna rast				Inflacija, povprečje leta			
	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1	PNt	JNt+1	JNt	PNt+1
ME:	-0,26	-0,21	-0,22	-0,01	-0,76	-1,30	-0,30	-1,21
MAE:	0,88	1,06	0,73	0,99	0,98	1,77	0,48	1,72
RMSE:	0,99	1,21	0,92	1,15	1,46	2,21	0,71	2,12
stdMAE:	0,80	0,89	0,66	0,83	0,42	0,71	0,21	0,70
stdRMSE:	0,90	1,02	0,83	0,96	0,62	0,89	0,30	0,86

Opomba: * ocene uspešnosti napovedi temeljijo na podatkih, ki so bili razpoložljivi ob pomladanski napovedi 2009.

Oznake:

- ME ... aritmetično povprečje napak (angl. Mean Error)
- MAE ... povprečna absolutna napaka (angl. Mean Absolute Error)
- RMSE ... koren povprečne kvadratne napake (angl. Root Mean Square Error)
- stdMAE ... standardizirana povprečna absolutna napaka (angl. Standardised Mean Absolute Error)
- stdRMSE ... standardiziran koren povprečne kvadratne napake (angl. Standardised Root Mean Square Error)

Vir podatkov:

¹ Pomladansko poročilo, 1997–2008. Ljubljana: UMAR.

² Konjunktura gibanja, 1997–2008. Ljubljana: SKEP.

³ Usmeritve denarne politike, 2001; Uresničevanje kratkoročnih usmeritev denarne politike, 2002–2004; Poročilo o denarni politiki.

⁴ World Economic Outlook, 1998–2008. Washington: IMF.

⁵ Economic Forecasts for the Candidate Countries, 1996–2001; Economic Forecasts, 2002–2008.

Podatki o naročniku

Fizična – pravna oseba (ustrezno obkrožite)	
Ime in priimek/Naziv podjetja:	
Ulica, hišna številka:	Poštna številka, kraj:
Elektronska pošta:	
Tel./faks:	Datum naročila:
Davčna številka SI _____	Žig in podpis odgovorne osebe
Davčni zavezanec da – ne (ustrezno obkrožite)	

Nepreklicno se naročam na

Letna naročilnina*		
Publikacija	Znesek letne naročnine (v evrih)	Vpišite število letnih naročnin
Ekonomsko ogledalo	66,77 (11 številke)	
Ekonomski izzivi	10,43	
Poročilo o razvoju	12,52	
IB Revija	41,73 (4 številke)	
Slovenian Economic Mirror	66,77 (11 številke)	
Development Report	12,52	
*Naročilo se avtomatično obnavlja za naslednje leto. Odpoved naročnine velja po izteku leta, za katerega je bila obnovljena. Posredovana mora biti pisno, in sicer najkasneje do konca koledarskega leta.		
Posamezni izvodi		
Publikacija	Znesek za en izvod (v evrih)	Vpišite številko publikacije in število izvodov
Ekonomsko ogledalo	6,26	
Ekonomski izzivi	10,43	
Poročilo o razvoju	12,52	
Socialni razgledi	16,00	
IB Revija	12,52 (16,69 dvojna številka)	
Slovenian Economic Mirror	6,26	
Development Report	12,52	
Social Overview	26,00	

8,5-odstotni DDV ni vključen v ceno.

Popusti se določajo po dogovoru (pri naročilu večjega števila izvodov ene publikacije do 25 %).

Izpolnjeno naročilnico lahko pošljete na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si, faks 01/4781070 ali na Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Gregorčičeva 27, 1000 Ljubljana. Naročene publikacije in račun vam bomo poslali po pošti.

Ostale knjižne izdaje si lahko ogledate na naši spletni strani www.umar.gov.si, za dodatne informacije pa se obrnite na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si ali telefonsko številko 01/478 10 43.

**pomladanska napoved
gospodarskih gibanj 2009**